

ตามรอยปวง
เจ้าอภัยคุณ

พระพรหมปัญโญ

หลวงปู่ พรหมปัญโญ

สารบัญ

ประวัติหลวงปู่ พรหมปัญโญ	๑
คติธรรมคำสอนของหลวงปู่ พรหมปัญโญ	
๑. สมมุติและวิมุติ	๒๙
๒. อุปมาศีล สมาธิ ปัญญา	๓๐
๓. หนึ่งในสี่	๓๑
๔. อานิสงส์การภาวนา	๓๒
๕. แสงสว่างเป็นกิเลส	๓๓
๖. ปลุกต้นธรรม	๓๔
๗. วัตถุประสงค์ปฏิบัติด้วยสิ่งใด ?	๓๕
๘. เทวทูต ๔	๓๖
๙. อารมณ์อัปยากฤต	๓๗
๑๐. ตรี โท เอก	๓๘
๑๑. ต้องสำเร็จ	๓๙
๑๒. จะเอาโลกหรือเอาธรรม	๔๐
๑๓. แนะนำวิธีปฏิบัติ	๔๑
๑๔. การบวชจิต-บวชใน	๔๒
๑๕. ควรทำหรือไม่ ?	๔๔
๑๖. การอุทิศส่วนกุศลภายนอกภายใน	๔๕
๑๗. สติธรรม	๔๖
๑๘. ธรรมะจากซองยา	๔๗
๑๙. ธรรมะจากโรงพยาบาล	๔๘
๒๐. ของจริง ของปลอม	๔๙

๒๑. คำสารภาพของศิษย์	๕๐
๒๒. ทรรศนะต่างกัน	๕๒
๒๓. อุเบกขาธรรม	๕๓
๒๔. ให้รู้จักบุญ	๕๕
๒๕. อุบายวิธีทำความเพียร	๕๖
๒๖. พระเก่าของหลวงปู่	๕๗
๒๗. ข้อควรคิด	๕๘
๒๘. ไม่พยากรณ์	๕๙
๒๙. จะตามมาเอง	๖๐
๓๐. แนววิธีวางอารมณ์	๖๑
๓๑. อย่าพูดมาก	๖๒
๓๒. เชื่อจริงหรือไม่ ?	๖๓
๓๓. คิดว่าไม่มีดี	๖๔
๓๔. พระที่คลั่งใจ	๖๕
๓๕. จะเอาดีหรือเอารวย	๖๖
๓๖. หลักระพุทธศาสนา	๖๘
๓๗. “พ” พาน ของหลวงปู่	๖๙
๓๘. การสอนของท่าน	๗๐
๓๙. หัดมองชั้นลึก	๗๑
๔๐. เวลาเป็นของมีค่า	๗๒
๔๑. ต้องทำจริง	๗๓
๔๒. ของจริงนั้นมีอยู่	๗๔
๔๓. ล้มให้รีบลุก	๗๕
๔๔. สนทนาธรรม	๗๗

๔๕. ผู้บอกทาง	๗๘
๔๖. อย่าทำเล่น	๗๙
๔๗. อะไรมีค่าที่สุด	๘๐
๔๘. นายระนาดเอก	๘๒
๔๙. เสกข้าว	๘๓
๕๐. สำเร็จที่ไหน	๘๔
๕๑. เราชักษาศีล ศีลรักษาเรา	๘๕
๕๒. คนดีของหลวงปู่	๘๖
๕๓. สั้นๆ ก็มี	๘๗
๕๔. แบบปฏิบัติธรรมหลวงปู่เป็นเช่นใด ?	๘๘
๕๕. บทเรียนบทแรก	๙๐
๕๖. หนึ่งในสี่ (อีกครั้ง)	๙๓
๕๗. วิถีคลายกลุ้ม	๙๕
๕๘. อะไรได้ อะไรเสีย	๙๘
๕๙. ความสำเร็จ	๑๐๐
๖๐. อารมณ์ขันของหลวงปู่	๑๐๒
๖๑. ของหายาก	๑๐๓
๖๒. คนหายาก	๑๐๕
๖๓. ด้วยรักจากศิษย์	๑๐๗
๖๔. ด้วยรักจากหลวงปู่	๑๐๙
๖๕. จิ้งจกหัก	๑๑๑
๖๖. หลวงปู่กับศิษย์ใหม่	๑๑๓
๖๗. คาถาของหลวงปู่	๑๑๖
๖๘. อย่าให้ใจเหมือน...	๑๑๙

๖๙. วัตถุประสงค์ ธรรมสมบัติ	๑๒๑
๗๐. ทำไมหลวงปู่	๑๒๓
๗๑. “งาน” ของหลวงปู่	๑๒๖
๗๒. ขอเพียงความรู้สึก	๑๒๘
๗๓. ปาฏิหาริย์	๑๓๐
๗๔. เรื่องบังเอิญที่ไม่บังเอิญ	๑๓๓
๗๕. คลื่นกระทบฝั่ง	๑๓๕
๗๖. หลวงปู่บอกข้อสอบ	๑๓๙
๗๗. ตัวประมาท	๑๔๒
๗๘. ของโกหก	๑๔๔
๗๙. ถึงวัดหรือยัง	๑๔๕
๘๐. รางวัลทุนภูมิพล	๑๔๗
๘๑. หลวงปู่ทวดช่วยชีวิต	๑๔๙
๘๒. ทามากี้อตจิ	๑๕๒
๘๓. ไตรสรณาคมน์	๑๕๕
๘๔. ไม่พอดีกัน	๑๕๘
๘๕. ธรรมะจากสัตว์	๑๖๐
๘๖. สังคมวิปริต	๑๖๒
๘๗. เชื้อดื้อยา	๑๖๔
๘๘. คุณธรรม ๖ ประการ	๑๖๖
๘๙. ลึงติดตั้ง	๑๖๘
๙๐. ปรรณเรื่อง “การเกิด”	๑๖๙
๙๑. เมด อิน วัดสะแก	๑๗๑
๙๒. หลวงปู่ดู่ หลวงปู่ทวด	๑๗๓

๙๓. กรรณฐานพาลจิตเพี้ยน	๑๗๕
๙๔. จะไปทางไหน	๑๗๙
๙๕. ตีเหล็กรื้อนๆ	๑๘๑
๙๖. ครุพักลักจำ	๑๘๓
๙๗. ที่สุดแห่งทุกขเวทนา	๑๘๕
๙๘. พุทธนิมิต	๑๘๙
๙๙. หลวงปู่บอกหอย	๑๙๒
๑๐๐. อยากได้วัตถุมงคลของหลวงปู่	๑๙๖
๑๐๑. เห็นแล้วไม่หัน	๒๐๐
๑๐๒. เปรียบศีล	๒๐๓
๑๐๓. บทเรียนทางธรรม	๒๐๔
๑๐๔. พลิกชีวิต	๒๐๙
๑๐๕. บาบ	๒๑๒
๑๐๖. ความเมตตาและขันติธรรมของหลวงปู่	๒๑๕
๑๐๗. หลวงปู่ตายแล้วต้องลงนรก ?	๒๑๗
๑๐๘. ที่มาของวัตถุมงคลรุ่น “เปิดโลก”	๒๒๑
๑๐๙. ปฏิบัติแบบโง่ๆ	๒๓๑
๑๑๐. พุทธคุณกับการเชิดพระ !	๒๓๓
๑๑๑. ธรรม ทำให้ครบ	๒๓๗
๑๑๒. ช้างมาไหว้หลวงปู่	๒๔๐

ภาคผนวก

• คาถาบูชาพระ	๒๔๔
• คำสมาทานพระกรรณฐาน	๒๔๕

คติธรรมคำสอน
หลวงปู่ พรหมปัญโญ

๑

สมมุติและวิมุตติ

ในวันสิ้นปีเมื่อหลายปีก่อน ผู้เขียนได้มาค้างคืนอยู่ปฏิบัติที่วัดสะแก และได้มีโอกาสเรียนถามปัญหาการปฏิบัติกับหลวงปู่เรื่องนิมิตจริงนิมิตปลอมที่เกิดขึ้นภายในจากการภาวนา ท่านตอบให้สรุปใจความได้ว่า

ต้องอาศัยสมมุติขึ้นก่อน จึงจะเป็นวิมุตติได้ เช่น การทำอสุภะหรือ กสิณนั้น ต้องอาศัยสัญญาและสังขารน้อมนึกเป็นนิมิตขึ้น ในขั้นนี้ไม่ควรสงสัยว่านิมิตนั้นเป็นของจริงหรือของปลอม มาจากภายนอกหรือมาจากจิต เพราะเราจะอาศัยสมมุติตัวนี้ไปทำประโยชน์ต่อ คือยังจิตให้เป็นสมาธิ แน่วแน่มั่น แต่ก็อย่าสำคัญมั่นหมายว่าตนรู้เห็นแล้ว หรือดีวิเศษแล้ว

การน้อมจิตตั้งนิมิตเป็นองค์พระ เป็นสิ่งที่ดี ไม่ผิด เป็นศุภนิมิต คือนิมิตที่ดี เมื่อเห็นองค์พระ ให้ตั้งสติคุมเข้าไปตรง ๆ (ไม่ปรุงแต่ง หรืออยากโน้นนี่) ไม่ออกซ้าย ไม่ออกขวา ทำความเลื่อมใสเข้า เดินจิตให้แน่ว แน่ สติละเอียดเข้า ต่อไปก็จะสามารถแยกแยะหรือพิจารณานิมิตให้เป็น ไตรลักษณ์จนเกิดปัญญา สามารถจะก้าวเข้าสู่วิมุตติได้

๒

อุปมาศีล สมาธิ ปัญญา

ครั้งหนึ่งได้มีโอกาสสนทนาธรรมกับหลวงน้ำสายหยุด ท่านได้เมตตาเล่าให้ผู้เขียนฟังว่า หลวงปู่เคยเปรียบธรรมะของพระพุทธเจ้าเหมือนแกงส้ม แกงส้มนั้นมี ๓ รส คือ เปรี้ยว เค็ม และเผ็ด ซึ่งมีความหมายดังนี้

รสเปรี้ยว หมายถึง ศีล ความเปรี้ยวจะกัดกร่อนความสกปรกออกได้ฉับไฉ ศีลก็จะขัดเกลาความหยาบออกจากกาย วาจา ใจ ได้ฉับนั้น

รสเค็ม หมายถึง สมาธิ ความเค็มสามารถรักษาอาหารต่างๆ ไม่ให้เน่าเสียได้ฉับไฉ สมาธิก็สามารถรักษาจิตของเราให้ตั้งมั่นอยู่ในคุณความดีได้ฉับนั้น

รสเผ็ด หมายถึง ปัญญา ความเผ็ดร้อนโลดแล่นไป เปรียบได้ตั้งปัญญาที่สามารถก่อให้เกิดความแจ้งชัด ขจัดความไม่รู้เปลี่ยนจากของคว่ำเป็นของหงาย จากมืดเป็นสว่าง ได้ฉับนั้น

๓ หนึ่งในสี่

ครั้งหนึ่งหลวงปู่ได้ปรารภธรรมกับผู้เขียนว่า...

“ข้านั่งดูดยา มองดูของยาแล้วก็ตั้งปัญหาถามตัวเองว่า เราปฏิบัติได้ ๑ ใน ๔ ของศาสนาแล้วหรือยัง ? ถ้าของยานี้แบ่งเป็น ๔ ส่วน เรายังไม่ได้ ๑ ใน ๔ มันจวนเจียนจะได้แล้วมันก็คลาย เหมือนเรามัดเชือกจนเกือบจะแน่นได้ที่แล้วเราปล่อย มันก็คลายออก เรายังไม่เชื่อจริง ถ้าเชื่อจริงก็ต้องได้ ๑ ใน ๔ แล้ว”

ต่อมาภายหลังท่านได้ขยายความให้ผู้เขียนฟังว่า ที่ว่า ๑ ใน ๔ นั้นอุปมาดังการปฏิบัติธรรมเพื่อให้บรรลุผลในพุทธศาสนาซึ่งแบ่งเป็นขั้นโสดาบัน สกิทาคามี อนาคามี และอรหัตตผลอย่างน้อยเราเกิดมาชาติหนึ่งชาตินี้ ได้พบพระพุทธศาสนาซึ่งเปรียบเสมือนสมบัติอันล้ำค่าแล้ว หากไม่ปฏิบัติธรรมให้ได้ ๑ ใน ๔ ของพุทธศาสนาเป็นอย่างน้อย คือเข้าถึงความเป็นพระโสดาบัน ปิดประตูบาปบุญมิให้ได้ ก็เท่ากับว่าเราเป็นผู้ประมาทอยู่เหมือนเรามีข้าวแล้วไม่กิน มีนาแล้วไม่ทำ ฉันทใดก็ฉันทนั้น

๔

อานิสงส์การภาวนา

หลวงปู่ท่านเคยพูดเสมอว่า

“อุปัชฌาย์ข้า (หลวงปู่กลิ่น) สอนว่า ภาวนาได้เห็นแสงสว่าง
เท่าปลายหัวไม้ขีด ชั่วประเดี้ยวเดียว เท่าช้างกระดิกหู งูแลบลิ้น ยังมี
อานิสงส์มากกว่าตักบาตรจนชั้นลงหินทะเล”

พวกเรามักจะได้ยินท่านคอยให้กำลังใจอยู่บ่อยๆ ว่า

“หมั่นทำเข้าไว้ หมั่นทำเข้าไว้ ต่อไปจะได้เป็นที่พึ่งกายหน้า”

เสมือนหนึ่งเป็นการเตือนให้เราเร่งความเพียรให้มาก การให้ทาน
รักษาศีลร้อยครั้งพันครั้งก็ไม่เท่ากับนั่งภาวนาหนึ่งเดียว นั่งภาวนาร้อยครั้ง
พันครั้ง กุศลที่ได้ก็ไม่เท่ากุศลจิตที่สงบเป็นสมาธิที่เกิดปัญญาเพียง
ครั้งเดียว

ชั้นลงหิน คือ ภาชนะใส่อาหารสำหรับเตรียมใส่บาตรพระ ซึ่งคนสมัยก่อนนิยมใช้

๕

แสงสว่างเป็นกิเลส ?

มีคนเล่าให้หลวงปู่ฟังว่า มีผู้กล่าวว่าการทำสมาธิแล้วบังเกิดแสงสว่างหรือเห็นแสงสว่างนั้นไม่ดีเพราะเป็นกิเลส มีดๆ จึงจะดี

หลวงปู่ท่านกล่าวว่า

“ที่ว่าเป็นกิเลสก็ถูก แต่เบื้องต้นต้องอาศัยกิเลสไปละกิเลส (อาศัยกิเลสส่วนละเอียดไปละกิเลสส่วนหยาบ) แต่ไม่ได้ให้ติดในแสงสว่างหรือหลงแสงสว่าง แต่ให้ใช้แสงสว่างให้ถูก ให้เป็นประโยชน์ เหมือนอย่างกับเราเดินผ่านไปในที่มืด ต้องใช้แสงไฟ หรือจะข้ามแม่น้ำ มหาสมุทรก็ต้องอาศัยเรือ อาศัยแพ แต่เมื่อถึงฝั่งแล้วก็ไม่ได้แบกเรือ แบกแพขึ้นฝั่งไป”

แสงสว่างอันเป็นผลจากการเจริญสมาธิก็เช่นกัน ผู้มีสติปัญญา สามารถใช้เพื่อให้เกิดปัญญา อันเป็นแสงสว่างภายในที่ไม่มีแสงใดเสมอเหมือน ดังธรรมที่ว่า

“นัตถิ ปัญญา สมา อาภา แสงสว่างเสมอด้วยปัญญาไม่มี”

๖

ปลูกต้นธรรม

ครั้งหนึ่งหลวงปู่เคยเปรียบเทียบการปฏิบัติธรรมเหมือนการปลูกต้นไม้
ท่านว่า...ปฏิบัตินี้มันยาก ต้องคอยบำรุงดูแลรักษาเหมือนกับเรา
ปลูกต้นไม้

ศีล.....คือ ดิน

สมาธิ.....คือ ลำต้น

ปัญญา.....คือ ดอก ผล

ออกดอกเมื่อใดก็มีกลิ่นหอมไปทั่ว การปฏิบัติธรรมก็เช่นกัน ผู้รัก
การปฏิบัติต้องคอยหมั่นรดน้ำพรวนดิน ระวังรักษาต้นธรรมให้ผลิดอก
ออกใบ มีผลนารับประทาน ต้องคอยระวังตัวหนอน คือ โลภ โกรธ หลง
มิให้มากัดกินต้นธรรมได้แบบนี้ จึงจะได้ชื่อว่าผู้รักธรรม รักการปฏิบัติจริง

๗

วัดผลการปฏิบัติด้วยสิ่งใด ?

มีผู้ปฏิบัติหลายคน ปฏิบัติไปนานเข้าชักเขว ไม่ชัดเจนว่า ตนปฏิบัติ
ไปทำไม หรือปฏิบัติไปเพื่ออะไร ดังครั้งหนึ่ง เคยมีลูกศิษย์กราบเรียนถาม
หลวงปู่ว่า

“ภาวนามาก็นานพอสมควรแล้ว รู้สึกว่ายังไม่ได้รู้ได้เห็นสิ่งต่าง ๆ
มีนิมิตภายนอก แสดงสีต่างๆ เป็นต้น ดังที่ผู้อื่นเขารู้เห็นกันเลย ”

หลวงปู่ท่านย้อนถาม สั้นๆ ว่า

“ปฏิบัติแล้ว โกรธ โลภ หลง ของแกลดน้อยลงหรือเปล่าหละ
ถ้าลดลง ข้าก็ว่าแก่ใช้ได้ ”

๘

เทวทูต ๔

ธรรมะที่หลวงปู่ยกมาสั่งสอนศิษย์เป็นประจำ มีอยู่เรื่องหนึ่ง คือ เทวทูต ๔ ที่เจ้าชายสิทธัตถะพบก่อนบรรพชา คือ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ

ความหมายของคำว่า เทวทูต ๔ หลวงปู่ท่านหมายถึง ผู้มาเตือน เพื่อให้ระลึกถึงความไม่ประมาท ซึ่งเป็นเรื่องที่ควรคิด แต่คนส่วนใหญ่มักมองข้าม

หลวงปู่ปรารภอยู่เสมอว่า แก่ เจ็บ ตาย เน้อ...หมั่นทำเอาไว้ มีความหมายโดยนัยว่า เมื่อเราเกิดมาแล้ว เราก็ย่อมก้าวเข้าสู่ความชรา ความแก่เฒ่าอยู่ตลอดเวลา มีความเจ็บป่วยเป็นธรรมดา และเราจักต้องตายเหมือนกันทุกคน

การเห็นสมณะหรือนักบวช จึงเป็นนิมิตหมายที่ดี ที่จะชักจูงให้เรา ก้าวล่วงความทุกข์ได้ในที่สุด โดย “ผู้มาเตือน” ทั้ง ๔ นี้เอง

๙

อารมณ์อัพยาทุกต

เคยมีผู้ใหญ่ท่านหนึ่งได้กราบเรียนถามหลวงปู่ว่า อารมณ์อัพยาทุกต ไม่จำเป็นต้องมีได้เฉพาะพระอรหันต์ ใช่หรือไม่ ?

ท่านตอบว่า “ใช่ แต่อารมณ์อัพยาทุกตของพระอรหันต์ท่านทรงตลอดเวลา ไม่เหมือนปุถุชนที่มีเป็นครั้งคราวเท่านั้น”

ท่านอุปมาอารมณ์ให้ฟังว่า เปรียบเสมือนคนไปยืนที่ตรงทางสอง แพร่ง ทางหนึ่งไปทางดี (กุศล) อีกทางหนึ่งไปในทางที่ไม่ดี (อกุศล) ท่านว่า อัพยาทุกตมี ๓ ระดับ คือ

- ระดับหยาบ คือ อารมณ์ปุถุชนที่เฉยๆ ไม่คิดดี ไม่คิดชั่ว ซึ่งมีเป็นครั้งคราวเท่านั้น

- ระดับกลาง มีในผู้ปฏิบัติสมาธิ มีสติ มีความสงบของจิต วางอารมณ์จากสิ่งที่ดีที่ชั่ว ดังที่เรียกว่า อุเบกขารมณ์

- ระดับละเอียด คือ อารมณ์ของพระอรหันต์ ซึ่งไม่มีทั้งอารมณ์ที่คิดปรุงไปในทางดี หรือในทางไม่ดี วางอารมณ์อยู่ได้ตลอดเวลา เป็นวิหารธรรมของท่าน

๑๐

ตรี โท เอก

ครั้งหนึ่ง ผู้เขียนจะจัดทำบุญเพื่อเป็นกตัญญูกตเวทิตาธรรม น้อมถวายแด่หลวงปู่เกษม เขมโก เนื่องในโอกาสที่หลวงปู่ท่านมีอายุครบ ๗๔ พรรษา เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๘

ผู้เขียนได้เรียนถามหลวงปู่ว่า

“การทำบุญอย่างไร จึงจะดีที่สุด”

หลวงปู่ท่านได้เมตตาตอบว่า

“ของดีนั้นอยู่ที่เรา ของดีนั้นอยู่ที่จิต จิตมี ๓ ชั้น ตรี โท เอก ถ้าตรีก็ต่ำหน่อย โทก็ปานกลาง เอกนี้อย่างอุกฤษฏ์

มันไม่มีอะไร... ก็ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ตัวอนัตตานี้แหละเป็นตัวเอก ไล่ไปไล่มา ให้มันเห็นสังขารร่างกายเรา ตายแน่ๆ คนเราหนีตายไปไม่พ้น ตายน้อย ตายใหญ่ ตายใหญ่ก็ตายหมด ตายน้อยก็หลับ ไปตรองดูให้ดีเถอะ...”

๑๑

ต้องสำเร็จ

หลวงปู่เคยสอนว่า...

“ความสำเร็จนั้น มิใช่อยู่ที่การสวดมนต์อ่อนนวยพระเจ้ามา
 ประทานให้ หากแต่ต้องลงมือทำด้วยตนเอง ถ้าตั้งใจทำตามแบบแล้ว
 ทุกอย่างต้องสำเร็จ ไม่ใช่จะสำเร็จ พระพุทธเจ้าท่านวางแบบเอาไว้แล้ว
 ครูบาอาจารย์ทุกองค์มีพระพุทธเจ้าเป็นที่สุด ก็ได้ทำตามแบบ เป็น
 ตัวอย่างให้เราดู อริสฺถท่านก็กลายเป็นพระธาตุกันหมด เมื่อได้ไตร่ตรอง
 พิจารณาให้รอบคอบแล้ว ขอให้ลงมือทำทันที ข้าขอรับรองว่าต้อง
 สำเร็จ ส่วนจะช้าหรือเร็วขึ้น อยู่ที่ความเพียรของผู้ปฏิบัติ”

ขอให้ตั้งปัญหาถามตัวเองว่า

“สิ่งนั้น บัดนี้เราได้ลงมือทำแล้วหรือยัง ?”

๑๒

จะเอาโลกหรือเอาธรรม

บ่อยครั้งที่ผู้มาถามปัญหากับหลวงปู่ โดยมักจะนำเอาเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวกับหน้าที่การงาน สามิ ภรรยา ลูกเต้า ญาติมิตร หรือคนอื่น มาปรารภให้หลวงปู่ฟังอยู่เสมอ

ครั้งหนึ่งท่านได้ให้คติเตือนใจผู้เขียนว่า

“โลกเท่าแผ่นดิน ธรรมเท่าปลายเข็ม ”

ซึ่งต่อมาท่านได้เมตตาขยายความให้ฟังว่า

“เรื่องโลกมีแต่เรื่องยุ่งของคนอื่นทั้งนั้น ไม่มีที่สิ้นสุดเราไปแก้ไขเขาไม่ได้ ส่วนเรื่องธรรมนั้นมีที่สุด มาจบที่ตัวเราให้มาใส่ใจดูตัวเอง แก้ไขที่ตัวเราเอง ตนของตนเตือนตนด้วยตนเอง

ถ้าคิดสิ่งที่เป็นธรรมแล้ว ต้องกลับเข้ามาหาตัวเอง ถ้าเป็นโลกแล้ว จะมีแต่ส่งออกไปข้างนอกตลอดเวลา เพราะธรรมแท้ๆ ย่อมเกิดจากในตัวของเราทั้งนั้น”

๑๓

แนววิธีปฏิบัติ

เคยมีสุภาพสตรีท่านหนึ่งมีปัญหาถามว่า นั่งปฏิบัติภาวนาแล้วจิตไม่รวม ไม่สงบ ควรจะอย่างไร ท่านแก้ให้ว่า

“การปฏิบัติ ถ้าอยากให้เป็นเร็วๆ มันก็ไม่ใช่ หรือไม่อยากให้เป็น มันก็ประมาทเสีย ไม่เป็นอีกเหมือนกัน อยากเป็นก็ไม่ว่า ไม่อยากเป็นก็ไม่ว่า ทำใจให้เป็นกลางๆ ตั้งใจให้แน่วแน่ในกัมมัฏฐานที่เรายึดมันอยู่นั้น แล้วภาวนาเรื่อยไป

เหมือนกับเรากินข้าวไม่ต้องอยากให้มันอิม ค่อยๆ กินไปมันก็อิมเอง ภาวนาก็เช่นกัน ไม่ต้องไปคาดหวังให้มันสงบ หน้าที่ของเราคือภาวนาไป ก็จะถึงของดี ของวิเศษในตัวเราแล้วจะรู้ชัดขึ้นมาว่าอะไรเป็นอะไร ให้มันทำเรื่อยไป”

๑๔

การบวชจิต - บวชใน

หลวงปู่เคยปรารภไว้ว่า...

จะเป็นชายหรือหญิงก็ดี ถ้าตั้งใจประพฤติปฏิบัติ มีศีล รักในการปฏิบัติ จิตมุ่งหวังเอาการพ้นทุกข์เป็นที่สุด ย่อมมีโอกาสเป็นพระกันได้ทุกๆ คน มีโอกาสที่จะบรรลุธรรมผล นิพพาน ได้เท่าเทียมกันทุกคน ไม่เลือกเพศ เลือกว่าวัย หรือฐานะแต่อย่างใด ไม่มีอะไรจะมาอุปสรรคในความสำเร็จได้ นอกจากใจของผู้ปฏิบัติเอง

ท่านได้แนะเคล็ดในการบวชจิตว่า.....

ในขณะที่เรานั่งสมาธิเจริญภาวนานั้น คำกล่าวว่า

พุทฺธัง สรณัง คัจฉามิ ให้นึกถึงว่าเรามีพระพุทธเจ้า
เป็นพระอุปัชฌาย์ของเรา

ธัมมัง สรณัง คัจฉามิ ให้นึกว่าเรามีพระธรรม
เป็นพระกรรมวาจาจารย์

สังฆัง สรณัง คัจฉามิ ให้นึกว่าเรามีพระอริยสงฆ์
เป็นพระอนุสาวนาจารย์

แล้วอย่าสนใจขั้น ๕ หรือร่างกายเรานี้

ให้สำรวมจิตให้ดี มีความยินดีในการบวช
ชายก็เป็นพระภิกษุ หญิงก็เป็นพระภิกษุณี
อย่างนี้จะมีอานิสงส์สูงมาก จัดเป็นเนกขัมบารมีชั้นอุกฤษฏ์ทีเดียว

๑๕

ควรทำหรือไม่ ?

ครั้งหนึ่ง มีลูกศิษย์หลวงปู่ผู้สนใจธรรมปฏิบัติกำลังนั่งภาวนาเงียบอยู่ ไม่ห่างจากท่านเท่าใดนัก บังเอิญมีแขกมาหาศิษย์ผู้นั้นแต่ไม่เห็น ก็มีศิษย์อีกท่านหนึ่งเดินเรียกชื่อท่านผู้กำลังนั่งภาวนาอยู่ด้วยเสียงอันดัง และเมื่อเดินมาเห็นศิษย์ผู้นั้นกำลังภาวนาอยู่ก็จับแขนดึงขึ้นมาทั้งที่กำลังนั่งภาวนา

เมื่อผู้นั้นห่างไปแล้ว หลวงปู่ท่านจึงเปรยขึ้นมาว่า

“ในพุทธกาลครั้งก่อน มีพระอรหันต์องค์หนึ่งกำลังเข้านิโรธสมาบัติ ได้มีนกแสกตัวหนึ่งบินโฉบผ่านหน้าท่านพร้อมกับร้อง “แซก” ท่านว่า นกแสกตัวนั้นเมื่อตายแล้วได้ไปอยู่ในนรก แม้กับนี่พระพุทธเจ้าผ่านไปได้พระองค์ที่สี่แล้ว นกแสกตัวนั้นยังไม่ได้ขึ้นมาจากนรกเลย”

๑๖

การอุทิศส่วนกุศลภายนอกภายใน

มีบางท่านเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ตายของหลวงปู่ ซึ่งท่านเมตตาทำเป็นปกติ จึงมีความหวังว่าเมื่อตนตาย หลวงปู่ท่านจะเมตตาให้บุญส่งวิญญูณ ส่งจิตไปสวรรค์ไปนิพพานได้ ด้วยตนเป็นผู้เข้าวัดทำทานและปรนนิบัติหลวงปู่มานาน หลวงปู่ท่านก็เมตตาเตือนว่า

“ถ้าข้าตายไปก่อน แล้วใครจะส่ง (บุญ) ให้แก่ละ”

ด้วยความไม่เข้าใจ ท่านผู้นั้นจึงมีคำตอบว่า

“ขอให้หลวงปู่อยู่ต่อไปนานๆ ให้พวกผมตายก่อน”

นี่เป็นจุดชวนคิดในคำเตือนของท่านที่บอกเป็นนัยว่า การไปสุคติ หรือการหลุดพ้นนั้น ต้องปฏิบัติ ต้องสร้างด้วยตนเองเป็นสำคัญ มิใช่หวังพึ่งบุญพึ่งกุศลผู้อื่น การอาศัยผู้อื่นเมื่อตายแล้วนั้น เป็นเพียงส่วนน้อยที่อาจจะได้ อีกทั้งยังเป็นความไม่แน่นอนด้วย สู้ทำด้วยตัวเองไม่ได้ เป็นแง่ให้คิดว่าต้องปฏิบัติตนให้มั่นใจในตนเองตั้งแต่ก่อนตาย เมื่อถึงเวลาจำต้องทิ้งชั้นธัมะไม่ต้องมัวกังวลต่อภพชาติภายนอกหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปฏิบัติให้รู้แจ้งในธรรมตั้งแต่ปัจจุบันชาตินี้เป็นดียิ่งทีเดียว

๑๗

สติธรรม

บ่อยครั้งที่พวกเราถูกหลวงปู่ท่านดูในเรื่องของการไม่สำรวมระวัง ท่านมักจะดูว่า

“ให้ทำ (ปฏิบัติ) ไม่ทำ ทำประเดี๋ยวเดียว เดี๋ยวออกมาจับกลุ่มกัน อีกแล้ว ทีเวลาคุย คุยกันได้นาน ”

ปฏิปทาของท่านต้องการให้พวกเราตั้งใจปฏิบัติ ตั้งใจทำให้จริง มีสติ สำรวมระวัง แม้เวลากินข้าว ท่านก็ให้ระวังอย่าพูดคุยกันเอะอะเสียงดัง

“สติ” นั้นเป็นสิ่งสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งที่จะทำให้เราได้หยุดคิด พิจารณาก่อนที่จะทำ จะพูด และแม้แต่จะคิดสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าสิ่งนั้นดีหรือ ชั่ว มีคุณประโยชน์หรือเสียหาย ควรกระทำหรือควรงดเว้นอย่างไร เมื่อยัง คิดได้ก็จะช่วยให้พิจารณาทุกสิ่งทุกอย่างละเอียดประณีต และสามารถ กลั่นกรองเอาสิ่งที่ไม่เป็นสาระไม่เป็นประโยชน์ออกให้หมด คงเหลือแต่ เนื้อที่ถูกต้องและเป็นธรรมซึ่งเป็นของควรคิด ควรพูด ควรทำแท้ๆ

๑๘

ธรรมะจากซองยา

บ่อยครั้งที่หลวงปู่มักจะหยิบยกเอาสิ่งของรอบตัวท่านมาอุปมาเป็น
ข้อธรรมะให้ศิษย์ได้ฟังกันเสมอ

ครั้งหนึ่ง ท่านได้อบรมศิษย์ผู้หนึ่งเกี่ยวกับการรู้เห็นและได้ธรรมว่า
มีทั้งชั้นหยาบ ชั้นกลาง ชั้นละเอียด อุปมาเหมือนอย่างซองยานี้ (หลวงปู่
ท่านชี้ไปที่ซองบุหรี่)

“แรกเริ่ม เราเห็นแค่ซองของมัน ต่อมา เราจะไปเห็นมวนบุหรี่
อยู่ในซองนั้น ในมวนบุหรี่แต่ละมวนก็ยังมียาเส้นอยู่ภายในอีก แล้ว
ที่สุดจะเกิดตัวปัญญาขึ้น รู้ด้วยว่ายาเส้นนี้ทำมาจากอะไร จะเรียกว่า
“เห็นในเห็น” ก็ได้ ลองไปตรองดูแล้วเทียบกับตัวเราให้ดีเถอะ”

๑๙

ธรรมะจากโรงพยาบาล

โรงพยาบาลเป็นสถานที่บำบัดทุกข์ของมนุษย์เรา อย่างน้อย ๓ ประการ ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ในพระสูตรสำคัญหลายเรื่อง คือ

ชาติทุกข์ - ความเดือดร้อนเวลาเกิด

ชราทุกข์ - ความเดือดร้อนเมื่อความแก่มาถึง และ

พยาธิทุกข์ - ความเดือดร้อนในยามเจ็บไข้ได้ป่วย

หลวงปู่เคยบอกกับผู้เขียนว่า ที่โรงพยาบาลนั้นแหละมีของดีเยอะ เป็นเหมือนโรงเรียน เวลาไปอย่าลืมดูตัวเกิด แก่ เจ็บ ตาย อยู่ในนั้นหมด “ดูข้างนอกแล้วย้อนมาดูตัวเรา เหมือนกันไหม”

๒๐

ของจริง ของปลอม

เมื่อหลายปีก่อน ได้เกิดไฟไหม้ที่วัดสะแกบริเวณกุฏิตรงข้ามกุฏิ
หลวงปู่ แต่ไฟไหม้กุฏิหลวงปู่ เป็นที่น่าอัศจรรย์ใจแก่ศิษย์และผู้ที่พบเห็น
เป็นอย่างยิ่ง ถึงขนาดมีฆราวาสท่านหนึ่งคิดว่าหลวงปู่ท่านมีพระดี มีของดี
ไฟจึงไม่ไหม้กุฏิท่าน

ผู้ใหญ่ว่านั่นได้มาที่วัดและกราบเรียนหลวงปู่ว่า

“หลวงปู่ครับ ผมขอพระดีที่กั้นไฟได้หน่อยครับ”

หลวงปู่ยิ้มก่อนตอบว่า

“พุทธัง ธัมมัง สังฆัง ไตรสรณคมนี้นี้แหละ พระดี”

ผู้ใหญ่ว่านั่นก็รีบบอกว่า

“ไม่ใช่ครับผมขอพระเป็นองค์ๆ อย่างพระสมเด็จจนะครับ”

หลวงปู่ก็กล่าวยืนยันหนักแน่นอีกว่า

“ก็พุทธัง ธัมมัง สังฆัง นี่แหละมีแค่นี้ละ ภาวนาให้ดี”

แล้วหลวงปู่ก็มีได้ให้อะไร จนผู้ใหญ่ว่านั่นกลับไป หลวงปู่จึงได้
ปรารภธรรมอบรมศิษย์ที่ยังอยู่ว่า

“คนเรานี้ก็แปลก ข้าให้ของจริงกลับไม่เอา จะเอาของปลอม”

๒๑

คำสารภาพของศิษย์

เราเป็นศิษย์รุ่นปลายอ้อปลายแหม (อยู่ห่างไกล) และมีความซี้เกียจ เป็นปกติ ก่อนที่เราจะไปวัด เราไม่เคยสนใจทำอะไรจริงจังยาวนาน คือเรา สนใจทำจริงจังแต่ก็ประเดี๋ยวเดียว เมื่อเราได้ไปวัด ด้วยความอยากเห็น อยากรู้เหมือนที่เพื่อนบางคนเขารู้ เขาเห็น เราจึงพยายามทำ แต่มันไม่ได้ ความพยายามของเราก็เลยลดน้อยถอยลงตามวันเวลาที่ผ่านไป แต่ความ อยากของเรามันไม่ได้หมดไปด้วย พอซี้เกียจหนักเข้า เราจึงถามหลวงปู่ว่า

“หนูซี้เกียจเหลือเกินค่ะ จะทำยังไงดี”

เราจำได้ว่าท่านนั่งเอนอยู่ พอเรากราบเรียนถาม ท่านก็ลุกขึ้นนั่ง จับไฉ มองหน้าเรา แล้วบอกว่า

“ถ้าข้าบอกแกไม่ให้กลัวตาย แกจะเชื่อข้าไหมล่ะ”

เราเงิบเพราะไม่เข้าใจที่ท่านพูดตอนนั้นเลย

อีกครั้งหนึ่งปลอดคน เรากราบเรียนถามท่านว่า

“คนซี้เกียจอย่างหนูนี้ มีสิทธิ์ถึงนิพพานได้หรือไม่”

หลวงปู่ท่านนั่งสูบบุหรี่ยิ้มอยู่และบอกเราว่า

“ถ้าข้าให้แกเดินจากนี้ไปกรุงเทพฯ แกเดินได้ไหม”

เราเจียบแล้วยิ้มแห้งๆ ท่านจึงพูดต่อว่า

“ถ้าแกกินข้าวสามมื้อ มันก็มีกำลังวังชา เดินไปถึงได้ ถ้าแกกินข้าวมื้อเดียว มันก็พอไปถึงได้แต่ช้าหน่อย แต่ถ้าแกไม่กินข้าวไปเลย มันก็คงไปไม่ถึง ไข้ไหมล่ะ”

เรารู้สึกเข้าใจความข้อนี้ซึ้งซาบเลยทีเดียว แล้วหลวงปู่ท่านก็พูดต่อว่า

“เรื่องทำมั่งธรรมะอะไรข้าพูดไม่เป็นหรอก ข้าก็เป็นแต่พูดของข้าอย่างนี้แหละ”

อรพินท์

๒๒

พรรณะต่างกัน

เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในวงของผู้ปฏิบัติธรรม หลวงปู่ท่านได้ให้โอวาทเตือนผู้ปฏิบัติไว้ว่า “การมาอยู่ด้วยกัน ปฏิบัติด้วยกันมากเข้า ย่อมมีเรื่องกระทบกระทั่งกันเป็นธรรมดา ตราบใดที่ยังเป็นปุถุชนคนธรรมดาอยู่ ทัศนคติความเห็นย่อมต่างกัน ขอให้เอาแต่ส่วนดีมาสนับสนุนกัน อย่าเอาเลวมาอวดกัน การปรามาสพระกิติ การพุดจาจาบจ้วงในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ หรือท่านที่มีศีลมีธรรมกิติ จะเป็นกรรมติดตัวเราและขัดขวางการปฏิบัติธรรมในภายหน้า ดังนั้น หากเห็นใครทำความดี ก็ควรอนุโมทนา ยินดีด้วย แม้ต่างวัดต่างสำนักหรือแบบปฏิบัติต่างกันก็ตาม”

ไม่มีใครผิดหรอก เพราะจุดมุ่งหมายต่างก็เป็นไปเพื่อความพ้นทุกข์เช่นกัน เพียงแต่เราจะทำให้ดี ดียิ่ง ดีที่สุด

ขอให้ถามตัวเราเองเสียก่อนว่า... แล้วเราละถึงที่สุดแล้วหรือยัง

๒๓

อุเบกขาธรรม

เรามักจะเห็นการกระทำที่เป็นคำพูดและการแสดงออกอยู่บ่อยๆ ส่วนการกระทำที่เป็นการนิ่ง ที่เรียกว่ามีอุเบกขานั้นมัก ไม่ค่อยได้เห็นกัน

ในเรื่องการสร้างอุเบกขาธรรมขึ้นในใจนั้น ผู้ปฏิบัติใหม่เมื่อได้เข้ามา รู้ธรรม เห็นธรรม ได้พบเห็นสิ่งแปลกๆ และคุณค่าของพุทธศาสนา มักเกิด อารมณ์ความรู้สึกว่า อยากชวนคนมาวัดมาปฏิบัติให้มากๆ โดยลืมนึกถึงพื้นฐาน จิตใจของบุคคลที่กำลังจะชวนว่าเขามีความสนใจมากน้อยเพียงใด

หลวงปู่ท่านบอกว่า

“ให้ระวังให้ดีจะเป็นบาป เปรียบเสมือนกับการจุดไฟไว้ตรงกลาง ระหว่างคนสองคน ถ้าเราเอาธรรมาไปชวนเขา เขาไม่เห็นด้วย ปรามาส ธรรมนี้ซึ่งเป็นธรรมของพระพุทธเจ้าก็เท่ากับเราเป็นคนก่อ แล้วเขาเป็น คนจุดไฟ... บาปทั้งคู่เรียกว่า เมตตาจะพาดกเหว”

แล้วท่านยกอุทาหรณ์สอนต่อว่า

“เหมือนกับมีชายคนหนึ่งตกอยู่ในเหวลึก มีผู้จะมาช่วยคนที่ ๑ มีเมตตาจะมาช่วย เอาเชือกดึงขึ้นจากเหว ดึงไม่ไหวจึงตกลงไปในเหว เหมือนกัน คนที่ ๒ มีกรุณาจะมาช่วยดึงอีกก็ตกลงเหวอีก คนที่ ๓ มีมุทิตา มาช่วยดึงอีกก็พลาดตกเหวอีกเช่นกัน

คนที่ ๔ สุดท้าย เป็นผู้มีอุเบกขาธรรม เห็นว่าเหวนี้ลึกเกินกว่า
กำลังของตนที่จะช่วย ก็ได้ทำประการใด ทั้งๆ ที่จิตใจก็มีเมตตาธรรม
ที่จะช่วยเหลืออยู่ คนสุดท้ายนี้จึงรอดชีวิตจากการตกเหวตาม เพราะ
อุเบกขาธรรมนี้แล”

๒๔

ให้รู้จักบุญ

การทำบุญทำกุศลนั้น โปรดอย่านึกว่าจะต้องหอบข้าวหอบของ ไปใส่บาตรที่วัดทุกวัน หรือบุญจะเกิดได้ก็ต้องทอดกฐินสร้างโบสถ์ สร้าง ศาลา และอื่น ๆ อย่างที่เขาโฆษณา ขยายบุญกัน ทั้งทางวิทยุ หนังสือพิมพ์ และใบเรียไรกันเกลื่อนกลาด จนรู้สึกว่าจะต้องเป็นภาระที่ต้องบริจาคเมื่อ ไปวัดหรือสำนักนั้น ๆ เป็นประจำ

บทสวดมนต์ชื่อพระพุทธชัยมงคลคาถา ที่ขึ้นต้นด้วย “พาหุง...” มีอยู่ท่อนหนึ่ง ซึ่งกล่าวถึงพระพุทธเจ้าทรงชนะมารคือกิเลส ว่า

“ทานาภิธัมมวิธินา ชิตวา มุนินโท” แปลว่า

“พระพุทธเจ้าผู้ทรงเป็นจอมปราชญ์ ทรงชนะมารคือ กิเลส ด้วย วิธีบำเพ็ญบารมีธรรมคือ ความดี มีการบริจาคทาน เป็นต้น”

พระพุทธเจ้าทรงสอนการทำบุญทำกุศล ด้วยการให้ทาน รักษาศีล และสวดมนต์เจริญสมาธิภาวนา ให้ทานทุกครั้ง ให้ทำลายความโลภ คือ กิเลสทุกครั้ง รักษาศีล เจริญภาวนาเพื่อทำลายความโกรธ ความเห็นแก่ตัว ให้ใจสะอาด ใจไม่เศร้าหมอง มองเห็นบาปบุญคุณโทษได้ทุกครั้ง ทำได้ ดังนี้ จึงชื่อว่าทำตามพระพุทธเจ้า

๒๕

อุบายวิธีทำความเพียร

ครั้งหนึ่งที่ได้สนทนาปัญหารธรรมกับหลวงปู่ ท่านเล่าให้ผู้เขียนฟังว่า
เขามาถามปัญหาข้า ข้าก็ตอบไม่ได้อยู่ปัญหาหนึ่ง

ผู้เขียนเรียนถามท่านว่า “ปัญหาอะไรครับ”

ท่านเล่าว่า “เขาถามว่า ชีเกียจ (ปฏิบัติ) จะทำอย่างไรดี”

หลวงปู่หัวเราะ ก่อนที่จะตอบต่อไปว่า

“บ๊ยะ ชีเกียจก็หมดกัน ก็ไม่ต้องทำชิ”

สักครู່ท่านจึงเมตตาสอนว่า

“หมั่นทำเข้าไว้... ถ้าชีเกียจให้หนักถึงข้า ข้าทำมา ๕๐ ปี อุปัชฌาย์
ข้าเคยสอนไว้ว่า ถ้าวันไหนยังกินข้าวอยู่ ก็ต้องทำ วันไหนเลิกกินข้าว...
นั่นแหละถึงไม่ต้องทำ”

๒๖

พระเก่าของหลวงปู่

สำหรับพระเครื่องแล้ว พระสมเด็จวัดระฆังฯ เป็นที่รู้จักกันดีในหมู่นักเลงพระว่า เป็นของหายากและมีราคาแพง ใครได้ไว้บูชา นับเป็นมงคลอย่างยิ่ง

หลวงปู่ได้สอนว่า การนับถือพระเช่นนี้เป็นสิ่งที่ดี แต่เป็นดีภายนอก มิใช่ดีภายใน ท่านบอกว่า “ให้หาพระเก่าให้พบ นี่ซิของแท้ของดีจริง”

ผู้เขียนเรียนถามท่านว่า “พระเก่าหมายความว่าอย่างไรครับ”

ท่านว่า “ก็หมายถึงพระพุทธรูปเจ้านะซี นั่น ท่านเป็นพระเก่า พระโบราณ พระองค์แรกที่สุด”

๒๗

ข้อควรคิด

การไปวัด ไปไหว้พระ ตลอดจนการสนทนาธรรมกับท่าน สมควรที่จะต้องมีความตั้งใจและเตรียมให้พร้อมที่จะรับธรรมจากท่าน มิฉะนั้นก็อาจเกิดเป็นโทษได้ ดังเรื่องต่อไปนี้... ปกติของหลวงปู่ท่านมีความเมตตาอบรมสั่งสอนศิษย์และสนทนาธรรมกับผู้สนใจตลอดมา วันหนึ่งมีผู้มากราบนมัสการท่านและเรียนถามปัญหาต่างๆ จากนั้นจึงกลับไป

หลวงปู่ท่านได้ยกเป็นคติเตือนใจให้ผู้เขียนฟังว่า “คนที่มาเมื่อก็หากไปเจอพระดีละก็ลงนรก ไม่ไปสวรรค์ นิพพานหรอก”

ผู้เขียนจึงเรียนถามท่านว่า “เพราะเหตุใดครับ”

ท่านตอบว่า “ก็จะไปปรามาสพระท่านนะซี ไม่ได้ไปเอาธรรมจากท่าน”

หลวงปู่เคยเตือนพวกเราไว้ว่า “การไปอยู่กับพระอรหันต์ อย่าอยู่กับท่านนาน เพราะเมื่อเกิดความมักคุ่นแล้ว มักทำให้ลืมตัว เห็นท่านเป็นเพื่อนเล่น คุยเล่นหัวท่านบ้าง ให้ท่านเหาะให้ดูบ้าง ถึงกับออกปากใช้ท่านเลยก็มี การกระทำเช่นนี้ ถือเป็นการปรามาสพระ ลบหลู่ครูอาจารย์ และเป็นบาปมาก ปิดกั้นทางมรรคผลนิพพานได้ จึงขอให้พวกเราสำรวมระวังให้ดี”

๒๘

ไม่พยากรณ์

เกี่ยวกับเรื่องปฏิบัติธรรมแล้วจะได้สำเร็จมรรคผลนิพพานหรือไม่
เคยมีพระภิกษุท่านหนึ่งได้มากราบนมัสการและเรียนถามหลวงปู่ว่า

“หลวงปู่ครับ กระผมจะได้สำเร็จหรือไม่ หลวงปู่ช่วยพยากรณ์
ทีครับ”

หลวงปู่จึงสักครูหนึ่งก่อนตอบว่า

“พยากรณ์ไม่ได้”

พระภิกษุรูปนั้นได้เรียนถามต่อว่า

“เพราะเหตุไรหรือครับ”

หลวงปู่จึงตอบว่า

“ถ้าผมบอกว่าท่านจะได้สำเร็จ แล้วท่านเกิดประมาทไม่ปฏิบัติ
ต่อ มันจะสำเร็จได้อย่างไร และถ้าผมบอกว่าท่านจะไม่สำเร็จ ท่านก็
คงจะขี้เกียจและละทิ้งการปฏิบัติไป นิมนต์ท่านทำต่อเถอะครับ”

๒๙

จะตามมาเอง

หลายปีมาแล้ว มีพระภิกษุรูปหนึ่ง ได้มาบวชปฏิบัติธรรมอยู่ที่วัดสะแก ก่อนที่จะลาสิกขาเข้าสู่เพศฆราวาส ท่านได้นัดแนะกับเพื่อนพระภิกษุที่จะสึกด้วยกัน ๓ องค์ว่า เพื่อความเป็นสิริมงคล ก่อนสึกพวกเราจะไปกราบขอให้หลวงปู่พรมน้ำมนต์และให้พร

ท่านได้เล่าให้ผู้เขียนฟังว่า

ขณะที่หลวงปู่พรมน้ำมนต์ให้พรอยู่นั้น ท่านก็นึกอธิษฐานอยู่ในใจว่า “ขอความร่ำรวยมหาศาล ขอลาภขอผลพูนทวี มีกินมีใช้ ไม่รู้หมด จะได้แบ่งไปทำบุญมากๆ”

หลวงปู่หันมามองหน้าหลวงพี่ที่กำลังคิดละเมอเพื่อฝันถึงความร่ำรวยนี้ ก่อนที่จะบอกว่า

“ท่าน... ที่ท่านคิดนะมันต่ำ คิดให้มันสูงไว้ไม่ดีหรือ แล้วเรื่องที่ท่านคิดนะจะตามมาทีหลัง”“

๓๐

แนวธีว้างอารมณ์

หลวงปู่เคยพูดเสมอว่า “ผู้ปฏิบัติต้องหมั่นตามดูจิต รักษาจิต” สำหรับคนที่ไม่เคยปฏิบัติแล้วไม่รู้จะดูที่ไหนอะไร จะดูอะไร รู้สึกสับสน แยกไม่ถูกเพราะไม่เคยดู ไม่เคยสังเกตอะไร เคยอยู่แต่ในความคิดปรุงแต่ง อยู่กับอารมณ์แต่แยกอารมณ์ไม่ได้ ยิ่งคนที่ยังไม่เคยบวช คนที่อยู่ในโลก แบบวุ่นวาย ยิ่งดูจิตของตนได้ยาก

หลวงปู่ได้เปรียบให้ผู้เขียนฟัง โดยท่านได้กำมือและยื่นนิ้วกลางมา ช่างหน้าผู้เขียนว่า เราภาวนาที่แรกก็เป็นอย่างนี้ สักครู่ท่านก็ยื่นนิ้วชี้ออกมา สักครู่ก็ยื่นนิ้วนางพร้อมกับมือไหวเล็กน้อย และท่านก็ยื่นนิ้วหัวแม่มือและ นิ้วก้อยออกมาตามลำดับจนครบ ๕ นิ้ว ท่านทำมือโคลงไปโคลงมา เปรียบ การภาวนาของนักปฏิบัติที่จิตแตก ไม่สามารถรวมใจให้เป็นหนึ่งได้

ผู้ฝึกจิตถ้าทำจิตให้มีอารมณ์หลายอย่างจะสงบไม่ได้ และไม่เห็น สภาพของจิตตามเป็นจริง ถ้าทำจิตใจให้ตั้งแน่วแน่อยู่ในอารมณ์อันเดียว แล้ว จิตก็มีกำลังเปล่งรัศมีแห่งความสว่างออกมาเต็มที่ มองสภาพของ จิตตามความเป็นจริงได้ว่า อะไรเป็นจิต อะไรเป็นกิเลส อะไรที่ควรรักษา อะไรที่ควรละ

๓๑

อย่าพูดมาก

“เวลาปฏิบัติ พอจะได้ดีหน่อย มันอยากจะพูด อยากจะเล่าให้ใครฟัง จริงไหมล่ะแก ข้ารู้ ข้าก็เคยเป็นมา” หลวงปู่ท่านกล่าว แล้วเล่าเรื่องเป็นอุทาหรณ์ว่า

“มีพระองค์หนึ่งปฏิบัติจิตสงบดี แล้วเกิดนิมิตเห็นพระพุทธเจ้านับร้อยองค์เดินเข้ามาหา ท่านมีความปีติเอิบอิ่มยินดีมาก อยากจะเล่าให้หมู่เพื่อนฟัง ตอนเช้าจึงเล่าผลการปฏิบัติของตนให้หมู่เพื่อนทราบ ผลปรากฏว่าพระรูปนั้นทำสมาธิอีกเป็นเดือนก็ยังไม่ปรากฏจิตสงบดีถึงระดับที่เคยนั้นเลย”

ถึงตรงนี้ ท่านสั่งเลยว่า

“แกจำไว้เลยนะ คนที่ทำเป็น เขาไม่พูด คนที่พูดนั้นยังทำไม่เป็น”

๓๒

เชื่อจริงหรือไม่

สำหรับผู้ปฏิบัติแล้ว คำพูดว่ากล่าวของครูอาจารย์ นับเป็นเรื่องสำคัญและมีคุณค่ายิ่ง หากครูบาอาจารย์เมตตาไม่ดูคำกล่าวก็เหมือนเป็นการลงโทษ

ผู้เขียนเคยถูกหลวงปู่ดู่ว่า

“แกยังเชื่อไม่จริง ถ้าเชื่อจริง พุทธัง ธัมมัง สังฆัง ธรรมัง ศัจฉามิ ต้องเชื่อและยอมรับพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่ง แทนที่จะเอาความโลภมาเป็นที่พึ่ง เอาความโกรธมาเป็นที่พึ่ง เอาความหลงมาเป็นที่พึ่ง”

หลวงปู่ท่านกล่าวกับผู้เขียนว่า

“โกรธ โลภ หลง เกิดขึ้น ให้ภาวนา แล้วโกรธ โลภ หลงจะคลายลง ขำรับรอง ถ้าทำแล้วไม่จริง ให้มาด่าข้าได้”

๓๓

คิดว่าไม่มีดี

ผู้ปฏิบัติส่วนใหญ่มักจะไม่พอใจในผลการปฏิบัติของตน โดยที่มักจะขาดการไตร่ตรองว่าสาเหตุนั้นเป็นเพราะอะไร ดังที่เคยมีลูกศิษย์คนหนึ่งของหลวงปู่ ได้มานั่งบ่นให้ท่านฟังในความอภัพอัปวาสนาของตน ในการภาวนาว่า ตนไม่รู้ ไม่ได้เห็นสิ่งต่างๆ ภายใน มีนิมิตภาวนา เป็นต้น ลงท้ายก็ตำหนิว่า ตนนั้นไม่มีความรู้ธรรมและธรรมดีอะไรเลย

หลวงปู่จึงฟังอยู่สักครู่ ท่านจึงย้อนถามลูกศิษย์จอมขี้บ่นผู้นั้นว่า “แก่นใจหรือว่าไม่มีอะไรดี แล้วแกรู้จักพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ หรือเปล่า”

ลูกศิษย์ผู้นั้นจึงอึ้งสักครู่จึงตอบว่า “รู้จักครับ”

หลวงปู่จึงกล่าวสรุปว่า “เออ นั่นซี แล้วแกทำไมจึงคิดว่าตัวเราไม่มีดี”

นี่เป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงถึงความเมตตาของท่าน ที่หาทางออกทางปัญญาให้ศิษย์ผู้กำลังท้อถอยด้วยความคิด และตำหนิวาสนาตนเอง หากปล่อยไว้อย่างนี้ทำให้ไม่มีกำลังใจในการปฏิบัติเพื่อผลที่ควรได้แห่งตน

๓๔

พระที่คล่องใจ

เมื่อมีผู้ไปขอของดีจำพวกวัตถุมงคลจากหลวงปู่ไว้อย่คอยหรือพกติดตัว หลวงปู่จะสอนว่า

“จะเอาไปทำไม ของดีภายนอก ทำไม่เอาของดีภายใน พุทธัง ธัมมัง สังฆัง นี่แหละ ของวิเศษ”

ท่านให้เหตุผลว่า

“คนเรานั้น ถ้าไม่มีพุทธัง ธัมมัง สังฆัง เป็นของดีภายใน ถึงแม้จะได้ของดีภายนอกไปแล้ว ก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร... ทำอย่างไรจึงจะได้เห็นพระจริงๆ เห็นมีแต่พระปูน พระไม้ พระโลหะ พระรูปถ่ายพระสงฆ์ ลองกลับไปคิดดู”

๓๕

จะเอาดีหรือจะเอารวย

อีกครั้งหนึ่งที่คณะผู้เขียนได้มานมัสการหลวงปู่ เพื่อนของผู้เขียน ท่านหนึ่งต้องการเข้าพระอุปคุตที่วัดเพื่อนำไปบูชา โดยกล่าวกับผู้ที่มาด้วยกันว่า บูชาแล้วจะได้รวย

เพื่อนของผู้เขียนท่านนั้นแทบตะลึง เมื่อมากราบหลวงปู่ แล้วท่านได้ตักเตือนว่า “รวยกับขวยมันใกล้เคียงกันนะ”

ผู้เขียนได้เรียนถามหลวงปู่ว่า “ใกล้เคียงยังไงครับ”

ท่านยิ้มและตอบว่า “มันออกเสียงคล้ายกัน”

พวกเราต่างยิ้มน้อยยิ้มใหญ่ สักครู่ท่านจึงขยายความให้เราฟังว่า “จะเอารวยนะ จะhamayngaiก็ทุกข์ จะรักษามันก็ทุกข์ หมดไปก็เป็นทุกข์อีก กลัวคนจะจี้จะปล้น ไปคิดดูเถอะ มันไม่จบเห่อก มีแต่เรื่องยุ่ง เอาดี ดีกว่า”

คำว่า “ดี” ของหลวงปู่มีความหมายลึกซึ้งมาก ผู้เขียนขออัญเชิญพระบรมราโชวาทของในหลวงของเราในเรื่องการทำความดี มาเปรียบ ณ ที่นี้ ความตอนหนึ่งว่า

“...ความดีนี้ ไม่ต้องแย่งกัน ความดีนี้ ทุกคนทำได้ เพราะความดี
นี้ทำแล้วก็ดีตาม คำว่า ‘ดี’ นี้ ดีทั้งนั้น ฉะนั้น ถ้าช่วยกันทำดี ความดีนั้น
ก็จะใหญ่โต จะดียิ่ง ดีเยี่ยม...”

๓๖

หลักพระพุทธศาสนา

เล่ากันว่า มีโยมท่านหนึ่ง ไปนมัสการพระเถระองค์หนึ่งอยู่เป็นประจำ และในวันหนึ่งได้ถามปัญหาธรรมกับท่านว่า

“หลักของพระพุทธศาสนาคืออะไร...”

พระเถระตอบว่า

“ละความชั่ว ทำความดี ทำจิตของตนให้ผ่องแผ้ว”

โยมท่านนั้นได้ฟังแล้ว พูดย้ำว่า

“อย่างนี้ได้ก ๗ ขวบก็รู้”

พระเถระยิ้มเล็กน้อยก่อนตอบว่า

“จริงของโยม เด็ก ๗ ขวบก็รู้ แต่ผู้ใหญ่อายุ ๘๐ ก็ยังปฏิบัติไม่ได้”

อย่างนี้กระมังที่ผู้เขียนเคยได้ยินหลวงปู่พุดเสมอว่า

“ของจริง ต้องหมั่นทำ”

พระพุทธศาสนานั้น ถ้าปราศจากการน้อมนำเข้าไปไว้ในใจแล้ว การ

“ถือ” พุทธศาสนาก็ไม่มีความหมายแต่อย่างใด

๓๗

“พ” พานของหลวงปู่

หลวงปู่เคยปรารภธรรมกับผู้เขียนว่า

“ถ้าแก่เขียนตัว พ พาน ได้เมื่อไร นั้นแหละจึงจะดี”

ผู้เขียนถามท่านว่า **“เป็นอย่างไรครับ พ พาน”**

ท่านตอบว่า **“ก็ตัว พอ นะซี ”**

คนเราจะมีชีวิตอยู่ในโลก ไม่จำเป็นต้องร่ำรวย มีฐานะแล้วจึงจะมี
ความสุข มีคนที่ลำบากอีกมาก แต่เขา รู้จักว่าอะไรคือสิ่งที่พอตัว ก็สามารถ
อยู่อย่างมีความสุขได้

นี่ก็อยู่ที่คนเรา รู้จักคำว่า “พอ” หรือไม่

รู้จัก “พอ” ก็จะมีแต่ความสุข

หากไม่รู้จัก “พอ” ถึงแม้จะร่ำรวย มีเกียรติ ตำแหน่งใหญ่โต มันก็
ไม่มีความสุขได้เหมือนกัน

คนที่มีเงิน ก็ยังอยากมีเงินเพิ่มขึ้นอีก

คนที่ทำงาน ก็อยากกินตำแหน่งสูงขึ้น

มีสิ่งใดก็เป็นทุกข์เพราะสิ่งนั้น ไม่มีที่สิ้นสุด

๓๘

การสอนของท่าน

วิธีวัดอย่างหนึ่งว่า ผู้ใดปฏิบัติธรรมได้ดีเพียงใดนั้น ท่านให้สังเกตดูว่า ผู้นั้นสามารถฝึกตน สอนตัวเองได้ดีเพียงใด การเตือนผู้อื่นไม่ให้หลงผิดได้นั้นเป็นสิ่งที่ดี แต่การเตือนตนให้ได้ยอดเยี่ยมดีกว่า

การสอนของหลวงปู่ท่านจะทำให้เราดูเป็นตัวอย่าง ท่านสอนให้เราทำอย่างที่ท่านทำ มิได้สอนให้ทำตามที่ท่านสอนทุกอย่าง ที่ท่านสอนท่านได้ทดลองทำและปฏิบัติทางจิตจนรู้จนเห็นหมดแล้วทั้งสิ้น จึงนำมาอบรมแก่ศิษย์

เหมือนเป็นแบบอย่างให้เราได้ยึดถือตามครูอาจารย์ว่า การแนะนำอบรมหรือสอนธรรมผู้อื่นนั้น เราต้องปฏิบัติจนแน่ใจตนเองเสียก่อน และควรคำนึงถึงสติปัญญาความสามารถของตน ถ้ากำลังไม่พอแต่จะรับภาระมาก นอกจากผู้มาศึกษาจะไม่ได้รับประโยชน์แล้ว ตนเองยังจะกลายเป็นคนเสียไปด้วย ท่านว่าเป็นการไม่เคารพธรรม และไม่เคารพครูอาจารย์อีกด้วย

๓๙

หัตมอองชั้นลิก

ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเรา ล้วนมีความหมายชั้นลิกโดยตัวของมันเองอยู่เสมอ ไอน์สไตน์มองเห็นวัตถุ เขาคิดทะลุเลยไปถึงการที่จะสลายวัตถุให้เป็นปรมาณู สองพี่น้องตระกูลไรท์มองเห็นนกบินไปมาในอากาศ ก็คิดเลยไปถึงการสร้างเครื่องบินได้

พระพุทธเจ้าแต่ครั้งเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ ได้ทรงพบคนแก่ คนเจ็บ คนตาย ท่านก็มองเห็นถึงความไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย

หลวงปู่เคยเตือนสติลูกศิษย์รุ่นหนุ่มที่ยังมองเห็นสาว ๆ ว่าสวยงาม น่าหลงใหลใฝ่ฝันกันนัก ว่า...

“แกมันดูตัวเกิด ไม่ดูตัวดับ ไม่สวย ไม่งาม ตาย เน่า เหม็น
ให้เห็นอย่างนี้ได้เมื่อไร ข้าว่าแก้ไขได้”

๔๐

เวลาเป็นของมีค่า

หลวงปู่เคยบอกว่า...

“คนฉลาดนะ เขาไม่เคยมีเวลาว่าง”

เวลาเป็นของมีค่า เพราะไม่เหมือนสิ่งอื่น แก้วแหวน เงิน ทอง
สิ่งของทั้งหลาย เมื่อหมดไปแล้วสามารถหามาใหม่ได้

แต่สำหรับเวลาแล้ว หากปล่อยให้ผ่านเลยไปโดยเปล่าประโยชน์
ขอให้ตั้งปัญหาถามตัวเองว่า...

**“สมควรแล้วหรือกับวันคืนที่ล่วงไปๆ ค่ำค่าแล้วหรือกับลมหายใจ
ที่เหลือน้อยลงทุกขณะ”**

๔๑

ต้องทำจริง

ในเรื่องของความเคารพครูอาจารย์ และความตั้งใจจริงในการปฏิบัติ หลวงปู่เคยบอกว่า

“การปฏิบัติ ถ้าหยิบจากตำราโน้นนี่ (หรือ) แบบแผนมาสงสัยถาม มักจะโต้เถียงกันเปล่า โดยมากชอบเอาอาจารย์โน้นนี่ว่าอย่างนั้นอย่างนี้มา

การจะปฏิบัติให้รู้ธรรม เห็นธรรม ต้องทำจริง จะได้ อยู่ที่ทำจริง เข้าเป็นคนมีทิวฐิแรง เรียนจากครูบาอาจารย์นี้ ยังไม่ได้ผลก็ต้องเอาให้จริงให้รู้ ยังไม่ไปเรียนกับอาจารย์อื่น ถ้าเกิดไปเรียนกับอาจารย์อื่นโดยยังไม่ทำให้จริงให้รู้ ก็เหมือนตูกตูกหมิ่นครูอาจารย์”

๔๒

ของจริงนั้นมืออยู่

มีคนจำนวนไม่น้อยที่ปฏิบัติธรรมแล้วเกิดความท้อใจ ปฏิบัติอยู่เป็นเวลานาน ก็ยังรู้สึกว่าตนเองไม่ได้พัฒนาขึ้น หลวงปู่เคยเมตตาสอนผู้เขียนว่า “ของที่มีมันยังไม่จริง ของจริงเขามี เมื่อยังไม่จริง มันก็ยังไม่มี”

หลวงปู่เมตตากล่าวเสริมอีกว่า

“คนที่กล้าจริง ทำจริง เพียรปฏิบัติอยู่เสมอ จะพบความสำเร็จ ในที่สุด ถ้าทำจริงแล้วต้องได้แน่ๆ”

หลวงปู่ยืนยันอย่างหนักแน่นและให้กำลังใจแก่ลูกศิษย์ของท่านเสมอ เพื่อให้ตั้งใจทำจริง แล้วผลที่เกิดจากความตั้งใจจริงจะเกิดขึ้นให้ตัวผู้ปฏิบัติได้ชื่นชมยินดีในที่สุด

๔๓

ลัมให้รีบลุก

เป็นปกติของผู้ปฏิบัติธรรม ช่วงใดเวลาใดที่สามารถปฏิบัติธรรม ได้ก้าวหน้า จิตใจสงบเย็นเป็นสมาธิได้ง่าย สามารถพิจารณาอรรถธรรม ให้ผ่านทะลุจิตใจได้โดยตลอดสาย ช่วงดังกล่าวมักจะต้องมีปัญหา และ อุปสรรคที่เข้ามาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เพื่อมาขวางกั้นการปฏิบัติธรรม ของผู้ปฏิบัตินั้นๆ ถ้าผู้ปฏิบัติธรรมไม่สามารถเตรียมใจรับกับสถานการณ์ นั้นๆ ได้ ธรรมที่กำลังพิจารณาดีๆ ก็ต้องโอนเอนไปมา หรือลัมลुक คลุกคลานอีกได้

ผู้เขียนเคยกราบเรียนให้หลวงปู่ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่กำลัง ประสบอยู่

หลวงปู่เมตตาให้กำลังใจว่า....

“พอลัมให้รีบลุก รู้ตัวว่าลัมแล้วต้องรีบลุก แล้วตั้งหลักใหม่ จะ ไปยอมมันไม่ได้

...ก็เหมือนกับตอนที่แกเป็นเด็กคลอดออกมา กว่าจะเดินเป็น แกก็ต้องหัดเดินจนเดินได้ แกต้องลัมก็ที เคยนับไหม พอลัม แกก็ต้อง ลุกขึ้นมาใหม่ใช้ใหม่ ...ค่อยๆ ทำไป”

หลวงปู่เฟ่งสายตามาที่ผู้เขียนแล้วเมตตาสอนว่า...

“ของข้า เสียมามากกว่าอายุเกษะอีก ไม่เป็นไร ตั้งมันกลับขึ้น
มาใหม่”

ผู้เขียน “แล้วจะมีวิธีป้องกันไม่ให้ล้มบ่อยได้อย่างไร”

หลวงปู่ “ต้องปฏิบัติธรรมให้มาก ถ้ารู้ว่าใจเรายังแข็งแกร่งไม่พอ
ถูกละเล่นงานง่าย ๆ แก่ต้องทำให้ใจแก่แข็งแกร่งให้ได้ แก่ถึงจะสู้กับ
มันได้”

เพื่อเป็นการเพิ่มกำลังใจของนักปฏิบัติ ไม่ว่าจะล้มสักกี่ครั้งก็ตาม
แต่ทุกๆ ครั้ง เราจะได้บทเรียน ได้ประสบการณ์ที่แตกต่างกันไปให้น้อมนำ
สิ่งที่เราเผชิญมาเป็นครู เป็นอุทาหรณ์สอนใจของเราเอง เตรียมใจของเรา
ให้พร้อมอีกครั้ง ถ้าเกิดเหตุการณ์เช่นนั้นอีก

๔๔

สนทนาธรรม

เมื่อครั้งที่ผู้เขียนกับหมู่เพื่อนใกล้สำเร็จการศึกษา ได้มาราบนมัสการหลวงปู่ ท่านได้สนทนากับพวกเราอยู่นาน สาระสำคัญที่เกี่ยวกับการปฏิบัติคือ

เมื่อพบแสงสว่างในขณะภาวนาให้ไล่ดู ถ้ามานไล่แสงหรือไล่จิต ท่านตอบว่าให้ไล่จิตโดยเอาแสงเป็นประธาน (เข้าใจว่าอาศัยปีติคือความสว่างมาสอนจิตตนเอง) เช่น ไล่ว่าพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มีจริงหรือไม่ มีจริงก็เป็นพยานแก้ตน

ถามท่านว่าไล่ดูเห็นแต่สิ่งปกปิด คือกิเลสในใจ

ท่านว่า

“ถ้าแกเกลียดกิเลสเหมือนเป็นหมาเนา หรือของบูดเน่าก็ดี ให้เกลียดให้ได้อย่างนั้น”

๔๕

ผู้บอกทาง

ครั้งหนึ่ง มีผู้มาหาซื้อยาลมภายในวัด ไม่ทราบว่ามีจำหน่ายที่กุฏิไหน หลวงปู่ท่านได้บอกทางให้ เมื่อผู้นั้นผ่านไปแล้ว หลวงปู่ท่านได้ปรารภธรรม ให้ลูกศิษย์ที่นั่งอยู่ฟังว่า

“ข้านั่งอยู่ ก็เหมือนคนคอยบอกทาง เขามาหาข้าแล้วก็ไป...”

ผู้เขียนได้ฟังแล้วระลึกถึงพระพุทธเจ้าผู้เป็น “กัลยาณมิตร” คอยชี้แนะ ให้ทางเดิน ดังพุทธภาษิตว่า “จงรีบพากเพียรพยายามดำเนินตามทางที่บอก เสียแต่เดี๋ยวนี้ ตถาคตทั้งหลายเป็นเพียงผู้ชี้ทางให้เท่านั้น”

หลวงปู่เป็นผู้บอก แต่พวกเราต้องเป็นคนทำ และต้องทำเดี๋ยวนี้

๔๗

อะไรมีค่าที่สุด

ถ้าเรามาลองคิดดูกันแล้ว สิ่งที่มีค่ามากที่สุดในชีวิตเราตั้งแต่วันเกิดจนกระทั่งวันตาย คืออะไร หลายคนอาจตอบว่า ทรัพย์สมบัติ สามี ภรรยา บุคคลที่รัก หรือบุตร หรืออะไรอื่นๆ แต่ท้ายที่สุดก็ต้องยอมรับว่า ชีวิตของเรานั้นมีค่าที่สุด เพราะถ้าเราสิ้นชีวิตแล้ว สิ่งที่เราอ้างดันก็ไม่มีค่าความหมายใดๆ ชีวิตเป็นของมีค่าที่สุด ในจำนวนสิ่งที่เรามีอยู่ในโลกนี้ พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าก็เป็นของมีค่าที่สุดในโลก สิ่งต่างๆ ในโลกช่วยให้เราพ้นทุกข์ชนิดถาวรไม่ได้ แต่พระธรรมช่วยเราได้ ผู้มีปัญญาทั้งหลายควรจะผนวกเอาสิ่งที่มีคุณค่าที่สุดทั้งสองนี้ให้ขนานตาบทับเป็นเส้นเดียวกัน อย่าให้แตกแยกจากกันได้เลย ดังพระพุทธพจน์ตอนหนึ่งว่า

กิจโฉ มนุสสะปฐิลาโ	การได้เกิดเป็นมนุษย์เป็นของยาก
กิจฉัง มัจจันัง ชีวิตัง	การได้มีชีวิตอยู่เป็นของยาก
กิจฉัง สัทธัมมะสะสวนัง	การได้ฟังพระสัทธรรมของ พระพุทธเจ้าเป็นของยาก
กิจโฉ พุทธานะมุปปโต	การบังเกิดขึ้นของพระพุทธเจ้า เป็นของยาก

อะไรจะมีค่าที่สุด สำหรับผู้ที่ได้มานมัสการหลวงปู่ นั้น คงไม่ใช่พระ
พรหมผง หรือเหรียญอันมีชื่อของท่าน

หลวงปู่เคยเตือนศิษย์เสมอว่า

“ข้าไม่มีอะไรให้แก่

(ธรรม) ที่สอนไปนั้นแหละ

ให้รักษาเท่าชีวิต”

๔๘

นายระนาดเอก

เกี่ยวกับเรื่องไหวพริบ ปฏิภาณและตัวปัญญา หลวงปู่ท่านได้ยกตัวอย่าง เรื่องของนายระนาดเอกไว้ให้ฟังว่า สมัยก่อนการเรียนระนาดนั้น อาจารย์จะสอนวิชาการตีระนาดแม่ไม้ต่างๆ โดยทั่วไปแก่ศิษย์ ส่วนแม่ไม้วิชาครูจะเก็บไว้เฉพาะตน มิได้ถ่ายทอดให้แก่ศิษย์ผู้หนึ่งผู้ใด อยู่มาวันหนึ่ง นายระนาดเอกพักผ่อนนอนเล่นอยู่ใต้ถุนเรือนที่บ้านอาจารย์ของตน ได้ยินเสียงอาจารย์ของเขากำลังบรรเลงระนาดทบทวนแม่ไม้วิชาครูอยู่ นายระนาดเอกก็แอบฟัง ตั้งใจจดจำไว้จนขึ้นใจ

วันหนึ่งอาจารย์ได้เรียกศิษย์ทุกคนมาแสดงระนาดให้ดูเพื่อทดสอบฝีมือ ถึงครานายระนาดเอกก็ได้แสดงแม่ไม้วิชาครูซึ่งไพเราะกว่าศิษย์ผู้อื่น อาจารย์รู้สึกแปลกใจมากที่ศิษย์สามารถแสดงแม่ไม้ของครูได้ โดยที่ตนไม่เคยสอนมาก่อน จึงถามนายระนาดเอกว่าไปได้แม่ไม้นี้มาจากไหน นายระนาดเอกจึงตอบว่า “ได้มาจากใต้ถุนเรือน ครับ”

แล้วหลวงปู่ได้สรุปให้พวกเราฟังว่า การเรียนรู้ธรรมก็เช่นกัน ต้องลักเขาแอบเขาเรียน คือ จดจำเอาสิ่งที่ดีงามของผู้อื่นมาปฏิบัติแก้ไขตนเองให้ได้ ตัวท่านเองสอนได้บอกทางได้แต่ไม่หมด ที่เหลือเราต้องค้นคว้าและฝึกฝนปฏิบัติด้วยตนเอง ใครไหวพริบดีก็เรียนได้เร็ว เหมือนนายระนาดเอกในเรื่องนี้

๔๙

เสกข้าว

ครั้งหนึ่ง เคยมีศิษย์บางท่านนำข้าวมาให้หลวงปู่ท่านเสกอธิษฐาน
จิตให้ทานเสมอ ซึ่งท่านก็เมตตาไม่ขัด แต่บ่อยๆ เข้าท่านก็พูดว่า

“เสกอะไรกันให้บ่อยๆ เสกเองบ้างสิ ”

คำพูดนี้ท่านได้ขยายความให้ฟังในภายหลังว่า คำว่า เสกเอง คือ
การเสกตนเองให้เป็นพระ ซึ่งหมายถึงการปฏิบัติต่อจิตใจของตนเอง ยก
ระดับให้สูงขึ้น หรือมีใจเป็นพระบ้าง มิใช่จะเป็นท่านอธิษฐานเสกเป่าของ
ภายนอก เพื่อหวังเป็นมงคลอย่างเดียว โดยไม่คิดเสกตนเองด้วยตนเอง

๕๐

สำเร็จที่ไหน

มีผู้ปฏิบัติธรรมบางท่านข้องใจข้อปฏิบัติธรรมะเกี่ยวกับการวางที่ตั้งตามฐานของจิตในการภาวนา จึงได้ไปเรียนถามหลวงปู่ตามที่เคยได้รับรู้รับฟังมาว่า “การภาวนาที่ถูกต้อง หรือจะสำเร็จมรรคผลได้นั้น ต้องตั้งจิตวางจิตไว้ที่กลางท้องเท่านั้น ใช่หรือไม่?”

หลวงปู่ท่านตอบอย่างหนักแน่นว่า

“ที่ว่าสำเร็งนั้นสำเร็งที่จิต ไม่ได้สำเร็งที่ฐาน คนที่ภาวนาเป็นแล้ว จะตั้งจิตไว้ที่ปลายนิ้วชี้ก็ยังได้ ”

แล้วท่านก็บอกจำนวนที่ตั้งตามฐานต่างๆ ของจิตให้ฟัง

จะเห็นได้ว่า ท่านไม่ได้เน้นว่าต้องวางจิตใจที่เดียวที่นั่นที่นี้เพราะฐานต่างๆ ของจิตเป็นทางผ่านของลมหายใจทั้งสิ้น ท่านเน้นที่สติและปัญญาที่มากำกับใจต่างหาก สมดังในพระพุทธรพจน์ที่ว่า

“มโน ปุพพังคมา ธัมมา มโนเสฏฐา มโนมयाฯ

ธรรมทั้งหลายมีใจถึงก่อน มีใจเป็นใหญ่เป็นประธาน

สำเร็จได้ด้วยใจ”

๕๑

เรารักษาศิล ศิลรักษาเรา

ศิลปะเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของการปฏิบัติธรรมทุกอย่าง หลวงปู่ มักจะเตือนเสมอว่า ในขั้นต้นให้หมั่นสมาทานรักษาศิลให้ได้ แม้จะเป็น โลภียศิล รักษาได้บ้าง ไม่ได้บ้าง บริสุทธบ้าง ไม่บริสุทธบ้าง ก็ให้เพียรระวัง รักษาไป สำคัญที่เจตนาที่จะรักษาศิลไว้ และปัญญาที่คอยตรวจตราแก้ไขตน

“เจตนาหัง ภิกขเว สीलัง วะทามิ” เจตนาเป็นตัวศิล

“เจตนาหัง ภิกขเว ปุญญัง วะทามิ” เจตนาเป็นตัวบุญ

จึงขอให้พยายามสั่งสมบุญนี้ไว้ โดยอบรมศิลให้เกิดขึ้นที่จิต เรียกว่า เรารักษาศิล ส่วนจิตที่อบรมศิลดีแล้ว จนเป็นโลกุตรศิล เป็นศิลที่ก่อให้เกิดปัญญาในอริยมรรคอริยผลนี้ จะคอยรักษาผู้ประพฤติปฏิบัติมิให้เสื่อมเสียหรือตกต่ำไปในทางที่ไม่ดีไม่งามนี้แลเรียกว่า ศิลรักษาเรา

๕๒

คนดีของหลวงปู่

ธรรมะที่หลวงปู่นำมาอบรมพวกเราเป็นธรรมที่สงบเย็นและไม่
เบียดเบียนใครด้วยกรรมทั้งสามคือ ความคิด การกระทำ และคำพูด
ครั้งหนึ่งท่านเคยอบรมศิษย์เกี่ยวกับวิธีสังเกตคนดีสั้นๆ ประโยค
หนึ่งคือ

“คนดี เขาไม่ตีใคร”

ทุกสิ่งทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติธรรม หรือการทำงานในทาง
โลกนั้นย่อมมีการกระทบกระทั่งกันเป็นธรรมดาของโลกปุถุชน หากเรา
กระทำการสิ่งใดซึ่งชอบด้วยเหตุและผล คือ ได้พยายามทำอย่างดีที่สุด
แล้วอย่าไปกลัวว่า ใครเขาจะว่าอะไรเรา ใครเขาจะโกรธเรา แต่ให้กลัว
ที่เราจะไปว่าอะไรเขา กลัวที่เราจะไปโกรธเขา

๕๓

สั้นๆ ก็มี

เคยมีผู้ปฏิบัติกราบเรียนถามหลวงปู่ว่า

“หลวงปู่ครับ ขอธรรมะสั้นๆ ในเรื่องวิธีปฏิบัติเพื่อให้กิเลส ๓ ตัว
คือ โกรธ โลภ หลง หดไปจากใจเรา จะทำได้อย่างไรครับ”

หลวงปู่ตอบเสียงดังฟังชัด จนพวกเราในที่นั้นได้ยินกันทุกคนว่า

“สติ”

๕๔

แบบปฏิบัติธรรมหลวงปู่เป็นเช่นใด ?

ในยุคปัจจุบันที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้คนเผชิญกับความทุกข์ความเดือดร้อนกันถ้วนหน้า ไม่ว่าจะเป็นปัญหาในเรื่องปากท้อง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ผู้คนต่างแสวงหาที่พึ่ง แสวงหาคำตอบของชีวิต ในขณะเดียวกันก็มีผู้ตั้งตนเป็นอาจารย์สอนการปฏิบัติธรรมกันมาก

เกี่ยวกับเรื่องแบบปฏิบัติธรรมนี้ หลวงปู่ได้เล่าไว้ว่าเคยมีผู้พิมพ์แบบปฏิบัติธรรมมาถวายและใช้คำว่า “แบบปฏิบัติธรรมวัดสะแก” ท่านแก้ไขว่า อย่างนี้ไม่ถูกต้อง เพราะเป็นแบบของพระพุทธเจ้า ไม่ควรใช้ว่าเป็นแบบของวัดใด

อีกครั้งหนึ่งที่เคยมีผู้ตั้งคำถามในอินเทอร์เน็ตว่า

“แบบปฏิบัติธรรมของหลวงปู่เป็นอย่างไร”

ข้าพเจ้าหวนระลึกถึงบทสนทนาตอนที่หลวงปู่เคยเล่าให้ฟัง เมื่อครั้งมีลูกศิษย์มาขอศึกษาธรรมตามแบบของท่าน หลวงปู่ได้ตอบศิษย์ผู้นั้นไปว่า ข้าไม่ใช่อาจารย์หรอก อาจารย์นั้น ต้องพระพุทธเจ้า หลวงปู่ทวด นั้น ข้าเป็นลูกศิษย์ท่าน

ข้าพเจ้ากลับมานั่งคิดทบทวนอยู่หลายครั้ง ความชัดเจนในคำตอบ
ของหลวงปู่จึงค่อย ๆ กระจ่างขึ้นเป็นลำดับ เสียงสวดมนต์ทำวัตรแว่วมา
แต่ไกล

....โย ธัมมัง เทเสสิ อาทิกัลยาณัง มัชฌะกัลยาณัง ปริโยสานะ
กัลยาณัง สาทัง สะพัญญะชะนัง เกวะละปะริปัญณัง ปะริสุทัง พรหมะ
จะรียัง ปะกาเสสิ

แปลได้ความว่า

....พระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์ใด ทรงแสดงธรรมแล้ว มีความ
ไพเราะงดงามในเบื้องต้น ไพเราะงดงามในท่ามกลาง ไพเราะงดงามในที่สุด
ทรงประกาศพรหมจรรย์คือ แบบแห่งการปฏิบัติอันประเสริฐ บริสุทธิ
บริบูรณ์โดยสิ้นเชิง พร้อมทั้งอรรถะ พร้อมทั้งพยัญชนะ

สาธุ ลูกของหลวงปู่และจริงเป็นที่สุด พระพุทธเจ้าทรงวางแบบแผน
การปฏิบัติไว้อย่างดียิ่ง เป็นขั้นเป็นตอนและสมบูรณ์แบบที่สุด ไม่ต้องการ
ผู้ใดมาแต่งมาเติมอีก กุญแจคำตอบสำหรับเรื่องนี้ได้เฉลยแล้ว

ตะมะหัง ภาคะวันตัง อะภิปูชะยามิ

ตะมะหัง ภาคะวันตัง สิริสะสา นะมามิ

ข้าพเจ้าขอบูชาอย่างยิ่งเฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น

ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น

ด้วยเศียรเกล้า

๕๕

บทเรียนบทแรก

หากย้อนระลึกถึงหลวงปู่คู่ พรหมปัญโญ ในความทรงจำของข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้าได้มากราบนมัสการหลวงปู่เป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖ ด้วยการชักชวนของเพื่อนกัลยาณมิตร จากนั้นไม่นาน บทเรียนบทแรกที่หลวงปู่ได้เมตตาสอนลูกศิษย์ซึ่งสงสัยก็ได้เริ่มขึ้น เหมือนเป็นปฐมบทแห่งการเริ่มต้นที่ท่านรับข้าพเจ้าไว้เป็นลูกศิษย์

มีเหตุการณ์ที่ประทับใจข้าพเจ้าในช่วงแรกจากการได้มากราบหลวงปู่ อันเป็นจุดเริ่มต้นแห่งศรัทธา ซึ่งต่อมาภายหลังได้กลายเป็น *อจลศรัทธา* ศรัทธาที่แน่วแน่มั่นคงต่อองค์หลวงปู่ของข้าพเจ้า คือ ข้าพเจ้าได้บูชาพระพุทธรูปแก้วใสปางสมาธิจากตลาดพระที่วัดราชนันทารุงเทพฯ มาหนึ่งองค์ และได้นำมาที่วัดสะแกเพื่อขอให้หลวงปู่ช่วยแผ่เมตตาอธิษฐานจิตเพื่อนำไปสักการะบูชาเป็นพระพุทธรูปประจำบ้าน

หลวงปู่คู่ท่านประนมมือไหว้พระและยกพระพุทธรูปขึ้นมา จับองค์พระของข้าพเจ้าแล้วกลับตาทิ้งสักครู่หนึ่งจึงลืมตาขึ้นมา

ท่านบอกให้ข้าพเจ้านำสองมือมาจับที่ฐานของพระพุทธรูปซึ่งปิดทองคำเปลวโดยรอบ ท่านให้ข้าพเจ้าหันหลังกลับตาทิ้งสักครู่ท่านถามข้าพเจ้าว่า

เห็นอะไรไหม ข้าพเจ้าเห็นพระพุทธรูปอยู่เบื้องหน้า แต่ข้าพเจ้านิ่งไม่ตอบอะไรท่าน เนื่องจากตั้งแต่ข้าพเจ้าเกิดมาในชีวิต ยังไม่เคยพบเหตุการณ์เช่นนี้ จึงไม่ทราบว่ “เห็น” ในความหมายของหลวงปู่ั้นหมายถึง “เห็นอย่างไร” และชัดเจนขนาดไหนที่เรียกว่า “เห็น” ของท่าน

สักครู่ท่านจึงพูดย้ากับข้าพเจ้าว่า “**แก่เห็นพระพุทธรูปแล้วนี้** ดูเสียที่นี่ จะได้หายสงสัยว่าข้าให้อะไรแก่ กลับบ้านแก่จะได้ไม่สงสัยเป็นพระยีน เเดิน นั้ง หรือว่านอน”

“**ยีนครับ**” ข้าพเจ้าตอบท่าน

“**เออ! ข้าโมนาสาธุด้วย ที่ข้าให้เป็นพระประจำวันเกิดของแก่** เอาไปบูชาให้ดี” ท่านตอบ

ตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา ศิษย์ขี้สงสัยอย่างข้าพเจ้ามีหรือจะไม่อดที่จะสงสัยต่อ ยามว่างทั้งในเวลากลางวันหรือกลางคืน ข้าพเจ้าจะมานั่งมองดูพระพุทธรูป เอาสองมือประคองจับที่ฐานขององค์พระ...หลับตา.. ทำสมาธิ...ด้วยความอยากดู...อยากรู้อยากเห็นองค์พระอย่างที่ท่านเคยทำให้ข้าพเจ้าเห็น

วันแล้ววันเล่า ครั้งแล้วครั้งเล่า ...อนิจจา...เวลาผ่านไป ๑ สัปดาห์ ...๑ เดือน...๒ เดือน...๓ เดือนก็แล้ว ยังไม่มีวิ๊แววที่ข้าพเจ้าจะได้เห็นองค์พระที่ท่านทำให้ข้าพเจ้าดูที่วัดสะแกเช่นวันนั้นอีกเลย

จวบจนกระทั่งหลายเดือนต่อมา ข้าพเจ้าได้มีโอกาสมากราบนมัสการหลวงปู่ีก จึงได้เรียนถามท่านว่า ทำไมเมื่อข้าพเจ้ากลับไปบ้าน

แล้วลองจับพระอีก จับจนทองคำเปลวที่ปิดฐานขององค์พระซีดเป็นรอยมือ ข้าพเจ้าก็ยังไม่เห็นองค์พระแม้สักครั้งเดียว หลวงปู่ยิ้มก่อนตอบ ข้าพเจ้าด้วยความเมตตาว่า “ทำจนหายอยากแหละแก ข้าทำมาก่อนแล้ว”

ข้าพเจ้ากลับมานั่งคิดทบทวนอยู่หลายครั้ง ความชัดเจนในคำตอบของหลวงปู่จึงค่อย ๆ กระจ่างขึ้นเป็นลำดับ...ต้องเริ่มที่ความอยากเสียก่อน จึงคิดที่จะทำ แต่ถ้าทำด้วยความอยาก ก็จะไม่สำเร็จ เมื่อความอยากหมดไปเมื่อไร เมื่อนั้นจึงจะพบของจริง

กุญแจคำตอบสำหรับ...บทเรียนบทแรกของการเรียนธรรมะจากหลวงปู่ ทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจได้ว่า ท่านได้ใช้กุศโลบายให้ข้าพเจ้าจดจำรูปพรรณสัณฐานขององค์พระพุทธรูปให้ได้ หลังจากที่ได้ใช้เวลา บวกกับความอยากอยู่เป็นเวลาหลายเดือน ข้าพเจ้าจึงเริ่มได้ พุทธานุสติ ธัมมานุสติ และ สังฆานุสติ จากการเพ่งมององค์พระจนเกิดเป็นภาพติดตา...ติดใจ ในที่สุด เป็นการสอนการภาวนาในภาคสมถธรรม พร้อมกับแนะวิธีวางอารมณ์พระกรรมฐานของหลวงปู่สำหรับข้าพเจ้าอย่างเปี่ยมยอดทีเดียว

๕๖

หนึ่งในสี่ (อีกครั้ง)

หลายปีก่อนหลวงปู่ได้ปรารภธรรมกับข้าพเจ้าในเรื่องของเป้าหมายชีวิตที่แต่ละคนเกิดมาอย่างน้อยก็ควรให้เข้าถึงความเป็นพระโสดาบัน ท่านได้ปรารภไว้ว่า

“ข้านั่งดูดยา มองดูของยาแล้วตั้งปัญหาถามตัวเองว่า เราปฏิบัติได้หนึ่งในสี่ของพระพุทธศาสนาแล้วหรือยัง ? ถ้าของยานี้แบ่งออกเป็นสี่ส่วน เรายังไม่ได้หนึ่งในสี่ มันจวนเจียนจะได้แล้วก็คลาย เหมือนเรามัดเชือกจนเกือบจะแน่นได้ที่แล้วเราปล่อย มันก็คลายออก เรายังไม่เชื่อจริง ถ้าเชื่อจริงต้องได้หนึ่งในสี่แล้ว”

อีกครั้งหนึ่งหลวงปู่ได้ปรารภกับข้าพเจ้าอีกในเรื่องเดียวกัน แต่คราวนี้ท่านบอกว่า

“ข้านั่งมองดูกระจกหน้าต่างที่หอสวดมนต์ กระจกมันมีสี่มุม เปรียบการปฏิบัติของเรา ถ้ามันได้สี่มุมหนึ่งก็เห็นจะดี”

หลวงปู่ได้เฉลยปริศนาธรรมเรื่องนี้ให้ข้าพเจ้าฟังว่า ที่ว่าหนึ่งในสี่ นั้น หมายถึงการปฏิบัติธรรมเพื่อให้บรรลุมรรคผลในพระพุทธศาสนา ซึ่งแบ่งเป็น

โสดาปัตติมรรค	โสดาปัตติผล
สกิทาคามีมรรค	สกิทาคามีผล
อนาคามีมรรค	อนาคามีผล
อรหัตตมรรค	อรหัตตผล

อย่างน้อยเราเกิดมาชาตินี้ได้พบพุทธศาสนา เปรียบเหมือนสมบัติล้ำค่าแล้ว ก็ควรปฏิบัติตามคำสอนท่านให้เข้าถึงความพ้นทุกข์ อย่างน้อยที่สุดคือโสดาปัตติผล เพราะคนที่เข้าถึงความเป็นพระโสดาบันแล้ว หากยังไม่บรรลุพระนิพพานในชาตินี้ชาติต่อไปก็绝不会เกิดในภพภูมิที่ต่ำกว่ามนุษย์อันได้แก่ สัตว์นรก เปรต อสุรกาย สัตว์เดรัจฉานอีก

ข้าพเจ้าเชื่อว่าการที่หลงปู่เปรียบธรรมในเรื่องนี้กับของบุหรืบ้าง หรือแผ่นกระจกบ้างเพราะต้องการให้เราหมั่นนึกคิดพิจารณาในเรื่องนี้บ่อยๆ วัตถุรูปทรงสีเหลี่ยมเป็นรูปทรงวัตถุที่เราสามารถพบได้บ่อยที่สุดในชีวิตประจำวัน มีอยู่รอบตัวเราตลอดเวลาตั้งแต่วันเกิดกระทั่งวันตาย มีอยู่ทั่วไป ได้แก่ เตียนนอน นาฬิกาปลุก หนังสือ รูปภาพ รถยนต์ โต๊ะทำงาน โทรศัพท์ หน้าต่างประตู และอื่น ๆ อีกมากมาย จนกระทั่งสิ่งสุดท้ายที่อยู่ใกล้ตัวเราคือ โลงศพ

หากผู้ใดเห็นว่า ธรรมเรื่องหนึ่งในสี่ของหลงปู่เป็นธรรมสำคัญแล้ว ข้าพเจ้าเชื่อเหลือเกินว่า ผู้นั้นจะเป็นผู้ไม่มีกิเลสในไม่ช้านี้ จึงขอฝากธรรมะจากหลงปู่ให้เรานำไปพิจารณาด้วย

๕๗

วิธีคลายกลุ่ม

ความกลุ่มเป็นบ่อเกิดของความเครียด ความเครียดก็เป็นที่มาของความกลุ่มเช่นกัน หลายคนคงเห็นด้วยกับข้าพเจ้าว่า เมืองไทยนี้ดีกว่าเมืองฝรั่ง เวลาที่เรามีเรื่องกลุ่มอกกลุ่มใจ ในต่างประเทศ สิ่งที่นิยมกันมากคือ ไปหาหมอรักษาโรคจิต กลุ่มใจที่ก็ไปเอากลุ่มออกโดยนั่งระบายความทุกข์ ระบายปัญหาให้จิตแพทย์ฟัง เสร็จแล้วจ่ายเงินให้หมอเป็นค่านั่งฟัง เฮ้อ! คนเรานี้ก็แปลกดินะ เอากลุ่มออกอย่างเดียวไม่พอ เงินในกระเป๋าออกไปด้วย

เท่าที่สังเกตดู ฝรั่งไปหาจิตแพทย์กันเป็นเรื่องปกติ แต่ระยะหลังในเมืองไทยเรา คนไข้โรคจิตนับวันจะมีมากขึ้นทุกที คนไทยไม่นิยมไปหาจิตแพทย์เหมือนฝรั่ง แต่จะไปหาจิตแพทย์ก็ต่อเมื่อทนไม่ไหวแล้วจริงๆ คือใกล้จะบ้าแล้วนั่นเอง คนไทยโชคดีกว่าฝรั่งตรงที่มีวัดแทนคลินิกจิตแพทย์ มีพระนี่ละดีกว่าด้วยเพราะไม่ต้องเสียตังค์ แถมไปหาหลวงปู่ได้ทำบุญ ได้ฟังธรรมะจากท่าน กลางวันยังได้ทานอาหารบุฟเฟต์หลังจากหลวงปู่ฉันเสร็จ บางครั้ง สมัยที่ข้าพเจ้ายังเรียนหนังสืออยู่ หากเดินทางมาถึงวัดตอนเย็น ท่านจะมีขนมฝอยทอง ทองหยิบ ทองหยอด ผลไม้ประเภทส้ม กล้วย

บางทีโชคดีก็มีแอปเปิ้ลให้ได้ทานอิมท้องด้วย

มีเรื่องเล่าว่า มีโยมคนหนึ่งเกิดกลุ้มอกกลุ้มใจในชีวิตที่แสนสับสน วุ่นวายของตนโดยไม่รู้ว่าจะแก้ไขอย่างไร จึงได้ไปกราบขอให้หลวงพ่อบุญทาสช่วยคลายทุกข์ให้

หลวงพ่อบอกว่า “**มันกลุ้มมากหรือโยม**”

“มากครับท่าน สมองแทบจะระเบิดเลย แน่นอยู่ในอกไปหมด”

“**เอจี้ โยมออกไปยืนที่กลางแจ้ง สูดลมหายใจเข้าปอดแรงๆ สามครั้งแล้วตะโกนให้ดังที่สุดว่า ถูกกลุ้มจริงโวย ถูกกลุ้มจริงโวย ถูกกลุ้มจริงโวย**”

โยมผู้นั้นออกไปทำตามที่หลวงพ่อนำแนะนำแล้วกลับเข้ามาหาท่าน ด้วยใบหน้าที่ผ่อนคลาย

“**เป็นไง**” หลวงพ่อบอก

“รู้สึกสบายขึ้นแล้วครับ” เขาตอบ

“**เออ เอากลุ้มออกแล้วนี่**” ท่านกล่าวยิ้มๆ แล้วไม่พูดอะไรอีก

ข้าพเจ้าเคยเห็นคนที่ไปหาหลวงปู่หลายรายมีความกลุ้ม มีความเครียด เสร็จแล้วเมื่อมาถึงวัด นั่งอยู่ต่อหน้าท่าน หลายคนเล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า ไม่รู้ว่าไอ้เจ้าตัวกลุ้มตัวเครียดมันพากันหายไปไหนหมด มีแต่ความเบาสบายกาย สบายใจ อยากอยู่ตรงหน้าหลวงปู่ท่านๆ บางคนขอเพียงได้นั่งเฉยๆ ก็มี

ทุกวันนี้ หลวงปู่จากพวกเราไปแล้ว แต่เป็นการจากเพียงรูปรกาย

ธรรมที่ท่านเคยสอนไว้มิได้สูญหายไปด้วยเลย หากเรามีความกลัวอก
กลัวใจไม่ว่าเรื่องใด โดยเฉพาะเรื่องปัญหาเศรษฐกิจยุคปัจจุบัน ปัญหาเรื่อง
สุขภาพ ปัญหาเรื่องครอบครัว ปัญหาเรื่องงาน ปัญหาอะไรก็แล้วแต่

ข้าพเจ้าขอแนะนำวิธีคลายเครียดที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งคือให้หามุมสงบ
ในบ้านของท่าน หรือจะเป็นห้องพระก็ยิ่งดี ขอให้ท่านนั่งที่หน้าพระพุทธรูป
หรือรูปหลวงปู่ดู จะลืมตาหลับตาก็ตามแต่อย่าสยัครับ สูดลมหายใจ
ลึกๆ พอสบายดีแล้วก็พูดระบายความในใจให้ท่านฟัง ความกลัว ความ
เครียดจะลดลงได้

เหมือนคนที่ทานอาหารมากเกินไปจนมีแก๊สอยู่เต็มท้อง อึดอัด
ไปหมด หากได้ดื่มน้ำขิงร้อนหรือทานยาขับลมเสียบ้างคงจะดี เมื่อกาย
สบายใจสบาย สมองก็จะปลอดโปร่งแจ่มใสสบายกายสบายใจ และ
สามารถมองเห็นหนทางแก้ไขปัญหาได้ดีขึ้น

เราเคยรู้สึกอย่างนี้กันบ้างไหม ถ้าถามข้าพเจ้าก็ต้องตอบอย่าง
มั่นใจว่า

“เคยครับ”

ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลวงปู่ท่านเมตตาคอยเป็นกำลังใจและให้ความช่วย
เหลือเราเสมอ ขอให้เราตั้งใจแก้ปัญหาด้วยสุจริตวิธี

ไม่มีปัญหาใดในโลก ที่มนุษย์ก่อขึ้นแล้วมนุษย์จะไม่สามารถแก้ไข
ได้ ข้าพเจ้าเชื่ออย่างนี้จริงๆ

๕๘

อะไรได้ อะไรเสีย

คงไม่มีใครปฏิเสธได้ว่าในชีวิตคนเรานั้น ต้องประสบความสูญเสียทุกคน บางคนสูญเสียคนรัก พ่อ แม่ ลูก เมีย ญาติ เพื่อน อันเป็นเหตุแห่งความกระทบกระเทือนทางจิตใจที่สำคัญยิ่ง การสูญเสียเงินทอง ข้าวของ ทรัพย์สินสมบัติ ก็เป็นต้นเหตุหนึ่งของความทุกข์โศกเศร้าใหญ่หลวงของอีกหลายๆ คน ของที่เคยมีเคยได้ กลับเป็นของที่ไม่มีไม่ได้ คนที่เคยรักต้องพลัดพรากจากไกลกัน การค้าที่เคยมีกำไรกลับกลายเป็นขาดทุนเสียหาย จนทำใจให้ยอมรับได้ยาก

หากยังจำกันได้ พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา เมื่อปี ๒๕๓๔ มีความตอนหนึ่งว่า

“การขาดทุนของเรา เป็นการได้กำไรของเรา (Our loss is our gain.)” ซึ่งท่านได้อธิบายว่า “ถ้าเราทำอะไรที่เป็นการกระทำ แล้วเราก็ก็นั่นเสีย แต่ในที่สุด ก็ไอ้ที่เราเสียนั้นมันเป็นการได้เพราะว่าทางอ้อมได้”

เป็นพระราชดำรัสที่มีความไพเราะ ลึกซึ้ง กินใจยิ่งนัก

สำหรับนักปฏิบัติแล้ว ถ้าเราพร้อมที่จะเรียนรู้ ทุกสิ่งทุกอย่างที่ผ่าน

เข้ามาในชีวิตก็จะเป็นครูของเรา ไม่ว่าจะเป็นการกระทำที่ถูกต้อง หรือการกระทำที่ผิดพลาด สิ่งที่ได้มา สิ่งที่เสียไป ความทรงจำอันสวยงามหรือไม่งาม สิ่งที่ยังมีชีวิตอยู่หรือสิ้นไปแล้วก็ตาม

เสียงของหลวงปู่แว่วมาในความคิดคำนึงของข้าพเจ้าทันที “ถูกเป็นครู ผิดก็เป็นครู” แต่ผิดเป็นครูที่ดีกว่าเพราะทำให้เราไม่ประมาท ให้ผิดวันนี้ เป็นถูกของวันหน้า ให้สิ่งที่เสียไป คือสิ่งที่ได้มา อย่างที่ในหลวงท่าน...
ได้มอบไว้ให้พวกเรา

๕๙

ความสำเร็จ

“...เมื่อประสบความสำเร็จ สิ่งแรกก็คือ ดีใจจนลืมตัวและโง่งงในบางอย่าง สำหรับจะประมาท หรือสะเพร่าในอนาคต ความสำเร็จเป็นครูที่ดีน้อยกว่าความไม่สำเร็จ แต่มีเสน่ห์จนคนทั่วไปเกลียดความไม่สำเร็จ เมื่อไม่ประสบความสำเร็จ เราจะได้อะไรที่มีค่ามากกว่า เมื่อประสบความสำเร็จไปเสียอีก แต่คนทั่วไปมองในแง่ลบ เห็นเป็นความเสียหาย และเกิดทุกข์ใหม่เพิ่มขึ้นอีก เป็นโชคร้ายไปเสียโน่น

ถ้าต้อนรับความไม่สำเร็จอย่างถูกต้อง มันจะมอบความรู้ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จถึงที่สุดในกาลข้างหน้า จนกลายเป็นผู้ทำอะไรสำเร็จไปหมด...”

ส่วนหนึ่งของข้อเขียนปูชนียบุคคล “ท่านพุทธทาส” ซึ่งแสดงไว้ในห้องนิทรรศการเกี่ยวกับ “ชีวิตผลงานท่านพุทธทาส” ณ อาคารคณะธรรมทาน ที่ตั้งอยู่หน้าประตูด้านทิศใต้ของวัดธารน้ำไหล หรือเป็นที่รู้จักมักคุ้นในนาม “สวนโมกขพลาราม” แห่ง ตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

มีพระสูตรที่พระพุทธเจ้าแสดงแก่นาถปิณฑิกเศรษฐีในเรื่องความ
ปรารถนาของมนุษย์ที่จะทำให้สำเร็จสมหวังได้ยาก ๔ ประการ คือ

ขอให้สมบัติจึงเกิดมีแก่เราในทางที่ชอบ

ขอยศจึงมีแก่เราและญาติพี่น้อง

ขอให้เราเป็นผู้มีอายุยืนนาน

เมื่อตายจากโลกนี้ไป ขอให้เราได้ไปเกิดในสวรรค์

ความปรารถนาทั้ง ๔ ข้อที่กล่าวมานี้ จะสมหวังได้มิใช่ด้วยเหตุเพียง
ปรารถนาอันวอนมิได้ทำอะไรเลยหรือทำอะไรที่ไม่ตรงเหตุ ผลย่อมไม่
บังเกิด ความสำเร็จในชีวิตย่อมเกิดจากการวางแผนที่ดี มิใช่ทำเหตุเพียง
เล็กน้อยแต่หวังผลไว้วายหรือ

ถ้าเข้าใจว่า ไม่มีอะไรที่มีค่าแล้วได้มาง่าย ๆ ก็จะไม่หมัดกำลังใจ
อยากได้ผลอย่างไร ควรสร้างเหตุให้เกิดผลอย่างนั้นด้วยความอุตสาหะ
พยายามอย่างเต็มที่

ในโลกนี้...ไม่มีอะไรฟรีครับ !

๖๐

อารมณ์ขันของหลวงปู่

ญาติโยมคณะหนึ่ง เป็นกลุ่มที่ชอบแสวงหาพระหาเจ้า หลวงปู่หลวงพ่อดังไหนดังว่าดี มีคนขึ้นกันมาก โยมคณะนี้จะพากันไปกราบไหว้ไปทำบุญกัน และก็เป็นธรรมดา ที่หลายคนที่นับถือหลวงปู่ดูในฐานะที่เป็นเกจิอาจารย์ดัง คิดว่าท่านคงให้ห่วยเบอร์เหมือนอย่างอาจารย์บางองค์

เมื่อสบโอกาส โยมคนหนึ่งก็เข้ามาราบเรียนขอห่วยจากหลวงปู่ในวันนั้น เผอิญข้าพเจ้าได้มีโอกาสมาราบนมัสการหลวงปู่อยู่ด้วย หลวงปู่มองหน้าโยมคนนั้น พร้อมกับชี้มือไปที่ปฏิทินรายเดือนที่มีรูปในหลวงแบบที่ธนาคารทั้งหลายชอบแจก ซึ่งติดอยู่ข้างฝาที่ด้านหลังท่าน แล้วท่านก็ว่า “นั่นแหละ แก่ไปสลับเลขเอาเอง มีเลขรางวัลครบทุกตัว ข้าให้ตั้งแต่รางวัลที่หนึ่ง ยันเลขท้ายสองตัวเลย ถ้าไม่ถูก ให้มาด่าข้าได้”

ข้าพเจ้าขำจนแทบกลิ้ง แต่โยมที่ขอห่วยจากหลวงปู่คงขำไม่ออก และคงเข็ด ไม่กล้าขอห่วยจากหลวงปู่ไปอีกนาน

หลังจากที่โยมคนนั้นกลับไปแล้ว หลวงปู่ได้ให้โอวาทกับศิษย์ที่เหลือและข้าพเจ้าว่า

“คนเรานี้ก็แปลก ให้ธรรมะของดีไม่เอา จะเอาแต่ห่วยเบอร์..”

๖๑

ของหายาก

เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๐ มีเรื่องประทับใจที่ข้าพเจ้าต้องบันทึกไว้เรื่องหนึ่ง คือวันที่ข้าพเจ้าได้รับตะกรุดของหลวงปู่ หรือที่เรียกกันในหมู่ลูกศิษย์ของท่านว่า “ตะกรุดมหาจักรพรรดิ” เรื่องมีอยู่ว่า

วันนั้นมีคนมากราบนมัสการหลวงปู่จำนวนมาก หลังจากที่ข้าพเจ้าได้กราบหลวงปู่และขอโอกาสหลีกมานั่งภาวนาที่หอสดมภ์ สักครูใหญ่ ก่อนที่จะเลิกภาวนา จู่ๆ ก็มีนิมิตเป็นองค์หลวงปู่ดูลอยเด่น พร้อมรัศมีกายสว่างไสวอยู่เบื้องหน้าข้าพเจ้า และมีเสียงท่านบอกข้าพเจ้าว่า “ข้าให้แก่”

ในขณะนั้นข้าพเจ้าไม่ได้นึกแปลความหมายนิมิตเป็นอันใด เข้าใจเพียงว่าท่านคงให้ธรรมะกับเรา ข้าพเจ้าบังเกิดความปีติมาก หลังจากเลิกภาวนาแล้วข้าพเจ้าได้เดินไปหลังวัดเพื่อไปนมัสการหลวงปู่สายหยุด ระหว่างทางผ่านกุฏิของหลวงปู่องค์หนึ่งซึ่งเป็นพระภิกษุที่ข้าพเจ้าเคยเห็นท่านอยู่ที่วัดสะแกหลายปี แต่ไม่เคยได้สนทนาอะไรเป็นกิจจะลักษณะกับท่านมาก่อนเลยประการหนึ่ง และไม่เคยเอ่ยปากขออะไรจากท่านอีกประการหนึ่ง แต่วันนั้นนับเป็นเหตุการณ์ประหลาดอัศจรรย์สำหรับข้าพเจ้า ที่หลวงปู่เกิดนึกเมตตาข้าพเจ้าอย่างกะทันหัน ท่านบอกข้าพเจ้า

ว่า เดี่ยวก่อน จากนั้นท่านกลับเข้าไปในกุฏิชั่วจิตใจ ท่านออกมาพร้อมกับพระผงบแบบหยदन้ารูปพระพุทธเจ้าและรูปหลวงปู่ ๒-๓ องค์ และตะกรุดขนาดเล็กกระทัดรัดของหลวงปู่ยื่นให้ข้าพเจ้าและบอกว่า “ของหลวงปู่ เก็บเอาไว้ใช้”

เป็นที่แปลกใจยิ่งสำหรับข้าพเจ้าที่เหตุการณ์เกิดขึ้นภายหลังจากที่ข้าพเจ้าได้นิมนต์ว่าได้รับ “อะไร” จากหลวงปู่เมื่อห้านาทีที่ผ่านมา

ข้าพเจ้าได้มาเรียนเรื่องนี้ถวายให้หลวงปู่ฟัง

ท่านยังได้ให้อโวาทข้าพเจ้าอีกว่า...

“...ที่ว่า ข้าให้แก่นั้น ข้าให้พุทธัง ัมมัง สังฆัง ส่วนเครื่องรางของขลังภายนอกนั้นหาไม่ยาก พระพุทธัง ัมมัง สังฆัง หายากกว่า แกไปตรองดูให้ดีเถอะ ”

๖๒

คนหายาก

ในพระพุทธศาสนาได้พูดถึงบุคคลหายากในโลกนี้มี ๒ ประเภท
คือ บุพการี และบุคคลผู้มีกตัญญูกตเวทิตะ

บุพการี หมายถึงบุคคลผู้ทำอุปการะก่อนหรือคือผู้มีพระคุณนั่นเอง
ได้แก่ พระพุทธเจ้า ครูอาจารย์ มารดาบิดา และพระมหากษัตริย์ที่ทรง
ทศพิธราชธรรม ในที่นี้จะขอพูดถึงพ่อแม่ของเรา

ในมงคลสูตรได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า มาตาปิตุอุปัฏฐานัง เอตัมมัง
กะละมุตตะมัง การบำรุงมารดาและบิดาเป็นมงคลสูงสุดในชีวิตอย่างหนึ่ง

มีผู้กล่าวว่า “วันแม่” สำหรับลูกหลายๆ คนมีวันเดียวในหนึ่งปี แต่
สำหรับแม่แล้ว “วันลูก” มีอยู่ทุกวัน

ความซื่อนี้เป็นจริงอย่างที่ไม่มีการแอบปฏิเสธได้ โดยทั่วไปแล้ว
ความรักที่แม่มีต่อลูกนั้น ย่อมมีมากกว่าความรักที่ลูกมีต่อแม่ ในบทสวด
เทวตาทิสสทัทฺถินานโมทนา ได้กล่าวเปรียบไว้ว่า

“...มาตาปุตตัง วะ โอระสํ เทวะตานุกัมปิโต...”

คำแปลตอนหนึ่งของบทสวดมีความว่า

“...บัณฑิตชาติอยู่ในสถานที่ใด พึงเชิดชูท่านที่มีศีลสำรวมระวัง

ประพาศิพรหมจรรย์ในที่นั้น เทวดาเหล่าใดมีในที่นั้น ควรอุทิศทักษิณาทาน
เพื่อท่านเหล่านั้นด้วย เทวดาที่ได้บูชาแล้วนับถือแล้ว ท่านย่อมบูชาบ้าง
ย่อมนับถือบ้าง ท่านย่อมอนุเคราะห์เขาประหนึ่ง มารดาอนุเคราะห์บุตร
ผู้เกิดจากอก ผู้ที่ได้อาศัยเทวดาอนุเคราะห์แล้ว ย่อมมีแต่ความเจริญ
ทุกเมื่อ”

มารดาบิดาเป็นพระพรหมของลูก เป็นครูอาจารย์คนแรกของลูก
และเป็นเทวดาองค์แรกของลูก จึงเป็นผู้ควรรับการสักการะบูชาจากลูก

พระพุทธเจ้าได้สอนไว้ใน “มาตาปิตุคุณสูตร” ว่า

บุตรไม่อาจตอบแทนคุณแก่มารดาบิดานั้น ให้สิ้นสุดได้โดยประการ
ใด ๆ ด้วยอุปการะอันเป็นโลกียะ แม้จะทำให้ท่านทั้งสองนั่งอยู่บนบำชวา
บนบำช่ายของลูก ลูกปรนนิบัติดูแลท่านตลอดหนึ่งร้อยปี ก็ไม่สามารถ
ตอบแทนบุญคุณท่านได้ ส่วนบุตรคนใดทำให้มารดาบิดาผู้ไม่มีศรัทธา
ให้ตั้งอยู่ในศรัทธา ทำให้มารดาบิดาผู้ไม่มีศีลให้ตั้งอยู่ในศีล ทำให้มารดา
บิดาผู้มีความตระหนี่ถี่เหนียวให้ตั้งอยู่ในจาคะ ทำให้มารดาบิดาผู้มีความ
หลงให้ตั้งอยู่ในปัญญาสัมมาทิฐิ บุตรนั้นจึงจะได้ชื่อว่าได้ทำการตอบแทน
บุญคุณของมารดาบิดาอย่างเต็มที่

ลูกที่ไม่มีความฉลาดย่อมไม่เห็นคุณค่าความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก
ลูกที่มีความฉลาดย่อมเห็นคุณค่าของสิ่งเหล่านี้ตั้งแต่พ่อแม่ยังมีชีวิตอยู่
วันนี้...เราได้ทำสิ่งดี ๆ ให้พ่อกับแม่...แล้วหรือยัง

๖๓

ด้วยรักจากศิษย์

...หลวงปู่ครับ ถ้าหากหม่นเข้มนาฬิกาให้เดินย้อนกลับได้ ผมขอหมุ่นกลับไปเป็นปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ปีที่พวกเราได้เริ่มมาราบหลวงปู่ รอยยิ้มและภาพอากัปกิริยาของหลวงปู่เมื่อคราวที่สอนพวกเรา หลวงปู่หัวเราะและเอามือตบที่หน้าตักพวกเราอย่างจำได้ดี พวกเราจำได้ และจะพยายามทำตามทีหลวงปู่สอน ไม่ให้ถอยหลัง ไม่ให้หลวงปู่ต้องผิดหวังครับ

...หลวงปู่ชา หลวงปู่เคยบอกว่าปฏิบัติมากๆ เกอะจะดี สมบัตินอกกายไม่จีรัง กินเข้าไปเดี๋ยวก็นำออกมา เสื้อผ้าสวยๆ หามาแต่ง เดียวก็ต้องทิ้ง เงินตอนตายญาติเอาใส่ปากสัปเหร่อก็เอาไปซื้อเหล้า เสื้อผ้าก็ถอดออกเหลือแต่ตัวเปล่าให้เขาเอาไปเผา ...ที่แท้เราไม่มีอะไรสักอย่าง

...หลวงปู่เจ้าคะ หนูรู้ตัวดีว่าใจตัวเองถ้าเผลอ มันก็จะลงต่ำอยู่ร่ำไป ถ้าไม่มีหลวงปู่คอยเป็นกำลังใจ ขอหลวงปู่อยู่เป็นกำลังใจให้หนูตลอดไปนะคะ

...หลวงปู่ครับ ได้เจอะเจอหลวงปู่ในชีวิตนี้ผมถือเป็นบุญหลาย พระท่านว่า ปุชา จะ ปุชนิยานัง เอตัมมัง คละมุตตะมัง การบูชาบุคคลที่ควรบูชา เป็นมงคลสูงสุดของชีวิต

...ได้มาเจอหลวงปู่ ผมถือว่าไม่เสียชาติเกิดแล้วครับ
หลวงปู่ครับ...ใครจะคิดว่าหลวงปู่คู่กับหลวงปู่ทวดเป็นองค์เดียวกัน
หรือไม่ ผมไม่สนใจหรอกครับ

หากหลวงปู่เป็นหลวงปู่ทวดจริง ๆ ผมถือว่าพวกเราโชคดีที่สุดครับ
ความที่หลวงปู่...เป็นหลวงปู่คู่...อย่างเดียว ก็ทำให้ผมรักและเคารพหลวงปู่
จนเต็มล้นหัวใจไม่มีอะไรจะทำให้เต็มไปกว่าเดิมอีกแล้วครับ

๖๔

ด้วยรักจากหลวงปู่

เมื่อครั้งที่หลวงปู่อาพาธในช่วง ๒ - ๓ ปี ก่อนที่ท่านจะจากพวกเราไป คุณธรรมอันโดดเด่นคือ ความอดทนและความเมตตาของท่านยิ่งชัดเจน ในความรู้สึกของข้าพเจ้า

บ่อยครั้งที่ศิษย์จอมขี้แยอย่างข้าพเจ้า ไม่สามารถที่จะกลั้นน้ำตาไว้ได้ในความคิดคำนึงว่าไอ้ความขี้เกียจ ความไม่เอาไหนไม่เอาถ่านของเรา ทำให้ท่านต้องทนนั่งแบกรวดูชั้นที่เจ็บป่วยสอนศิษย์โง่ๆ อย่างเรา ทั้งอบรมก็แล้ว พร่ำสอนก็แล้ว ว่ากล่าวตักเตือนก็แล้ว ศิษย์จอมขี้เกียจก็ยังไม่สามารถเอาตัวเองเป็นที่พึ่งได้

สรีระของหลวงปู่เปลี่ยนแปลง ผ่ายผอม และชুবชืดลง แต่ตรงกันข้ามกับกำลังใจของท่านที่เฝ้าหล่อด้วยความรักและห่วงใยศิษย์ ที่กลับเพิ่มทวีคูณขึ้นในหัวใจของท่าน จนยากที่ศิษย์ทุกชีวิตจะปฏิเสธได้ในความรักและปรารถนาดีของท่าน

ในโลกของข้าพเจ้า ความรักของหลวงปู่ยิ่งใหญ่อย่างยิ่ง แต่สิ่งที่สำคัญยิ่งกว่าคือ ท่านสอนให้ศิษย์ทั้งหลายรู้จักวิธีที่จะยับยั้งความรัก... ความปรารถนาดี...ให้กับคนรอบข้าง ดังที่ท่านได้ปฏิบัติเป็นแบบอย่างได้

อย่างเหมาะสมและกลมกลืน... อย่างสม่ำเสมอและยาวนาน และยืนยัน
คำพูดของท่านที่ว่า...

“แกคิดถึงข้า ข้าก็คิดถึงแก
แกไม่คิดถึงข้า ข้าก็ยังคิดถึงแก”

๖๕

จิ้งจกตก

พูดถึงเรื่องกลางสังหรณ์แล้ว คนโบราณเชื่อปรากฏการณ์ต่างๆ ที่ผิดไปจากชีวิตประจำวัน อย่างเช่น การเขมนตา อาการกระดูกที่เปลือกตา การจาม หรือการที่จิ้งจกตกใส่ มีงูหรือสัตว์บางอย่างเข้าบ้านถือเป็นสิ่งบอกเหตุเช่นกัน คนสมัยก่อนเชื่อเรื่องจิ้งจกตกอยู่มาก เวลาสั่งสอนหรือห้ามปรามใครไม่ฟังแล้วมักพูดว่า แม้จิ้งจกตกโบราณยังเชื่อ คนตกทำไมไม่เชื่อ

หลวงปู่เคยบอกให้ศิษย์ฟังว่า ถ้าเข้าไปหาพวกแก ให้ฟังเสียงจิ้งจกให้ดี มีศิษย์ผู้หนึ่งถามว่า ทำไมต้องเป็นจิ้งจกคะ ท่านตอบว่า

ลองนึกดูว่า หากแกสวดมนต์ไหว้พระอยู่ที่บ้าน จู่ๆ ข้าก็มาที่บ้านแก จะเป็นยังไง

ก็ซื้อคซิเจ้าคะ ศิษย์ตอบ

ก็นั่นละซิ หลวงปู่ตอบและยิ้มเก๋ลิ้นด้วยเมตตา เป็นบทสรุปแทนคำตอบ

ผู้หลักผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์ผ่านร้อนผ่านหนาว ท่านมักมีความปรารถนาดีเมื่อเห็นผู้น้อยจะคิด จะพูด จะทำในสิ่งที่ไม่ควร ท่านจึง

เตือนหรือปرامไว้ล่วงหน้า เป็นทำนองกันไว้ดีกว่าแก้ หลายคนที่ยังไม่มีประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง บางครั้งอาจไม่แน่ใจว่าเสียงจิ้งจกนี้ใช่หลวงปู่เตือนหรือไม่ หากยังมีความตั้งใจที่จะทำดีจริงก็จะพบว่าหลวงปู่จะเตือนผ่านจิ้งจกซ้ำแล้วซ้ำอีกจนผู้นั้นเกิดความมั่นใจด้วยตนเอง มีต้องไปซักถามผู้ใด เสียงจิ้งจกมีหลายลักษณะแตกต่างกัน เช่น เสียงดังๆ สั้นๆ เสียงพอให้ได้ยินให้รู้ตัว หรือเสียงทักให้ได้ยินพร้อมกันหลายคน ความหมายก็แตกต่างกันไป เช่น เป็นการดู เป็นการบอกกล่าวหรือเป็นการเตือนให้ระวังตัว

เรื่องที่ข้าพเจ้าประสบกับตัวเองคือ ครั้งหนึ่งที่ข้าพเจ้าขับรถยนต์จะเดินทางไปต่างจังหวัด ขณะจะออกจากบ้าน ก็ได้ยินเสียงจิ้งจกทัก และเหตุการณ์ในวันนั้นคือมีรถมอเตอร์ไซด์มาเฉี่ยวชนรถ เรือร่าวที่ศิษย์ผู้อื่นเล่าให้ฟังก็มี เช่น เกือบทุกครั้งที่สวดมนต์หน้าหิ้งพระก่อนออกจากบ้านไปทำงาน ก็จะได้ยินเสียงจิ้งจกทักออกมาจากหิ้งพระ ซึ่งศิษย์ท่านนั้นก็รู้สึกอุ่นใจเหมือนท่านรับรู้ด้วยทุกครั้ง ศิษย์อีกท่านเล่าว่าในยามคับขันของชีวิตครั้งหนึ่งได้นึกถึงหลวงปู่และขอให้ท่านช่วยเหลือ จากนั้นเขาก็ได้ยินเสียงจิ้งจกทักโดยที่บริเวณนั้นไม่เห็นตัวจิ้งจกเลย สุดท้ายปัญหาและอุปสรรคของเขาก็สามารถผ่านไปได้ด้วยดี หลวงปู่เคยฝากข้อคิดแก่ข้าพเจ้าในเรื่องนี้ไว้ว่า คนโบราณเขาว่าหากจิ้งจกทัก จะไปไหนมาไหนก็ต้องเตรียมเครื่องให้ครบ หากไม่รบก็อาจต้องสู้ แก่กว่าจริงไหม

จากนี้ไป เราคงจะเงี่ยหูฟังเสียงจิ้งจกทักกันมากขึ้นแล้วละ จู...จู...

จู...

๖๖

หลวงปู่กับศิษย์ใหม่

หลวงปู่ พรหมปัญโญ ท่านเป็นพระที่มีความเมตตาเป็นห่วงเป็นใย แก่ศิษย์และผู้ทีระลึกถึงท่านทุกคนอย่างที่ไม่ต้องสงสัย มีเรื่องเล่ามากมาย เกี่ยวกับความรักความเมตตาอาทรของท่านที่มีต่อศิษย์ หนึ่งในหลายๆ เหตุการณ์นั้นก็คือเรื่องของพระเพื่อนสหายธรรมิกของข้าพเจ้า

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๒ ระหว่างช่วงเทศกาลเข้าพรรษา พระนวกะจาก วัดบวรนิเวศวิหาร จำนวน ๓ รูป ได้เดินทางจากกรุงเทพฯ เพื่อมานมัสการ หลวงปู่ ที่วัดสะแก ทั้งสามองค์ต่างมีความตั้งใจตรงกันว่าจะนำดอกไม้ ฐูปเทียน มาถวายตัวเป็นศิษย์ของหลวงปู่เพื่อกราบนมัสการ และถวาย ตัวเป็นศิษย์เพื่อขอเรียนพระกรรมฐาน

ครั้นกำหนดวันได้เรียบร้อยแล้ว ก็ออกเดินทางโดยไม่มี โอกาสได้กราบเรียนให้หลวงปู่ทราบล่วงหน้าก่อน เมื่อเดินทางมาถึง ที่หมายคือวัดสะแกก็เป็นช่วงเวลาใกล้เพลแล้วที่บริเวณปากทางเข้าวัด ต่างองค์ต่างปรึกษากันว่า จะไปกราบหลวงปู่ก่อนดีหรือจะแวะฉัน เพลก่อนดี ถ้าหากแวะฉันเพลก่อนก็จะติดเวลาที่หลวงปู่พักหลังเวลาเพล จะทำให้หลวงปู่มีเวลาพักผ่อนน้อยลง ต้องเสียเวลามานั่งรับแขก แต่หาก

ไปกราบนมัสการท่านเลย ทั้งสามองค์ต่างก็มีกังวลว่าแล้วจะได้ฉันเพลกันหรือไม่

ในที่สุดก็ตัดสินใจว่าไม่ได้ฉันก็ไม่ใช่ไร ไปกราบหลวงปู่ให้สมความตั้งใจก่อนดีกว่า ครั้นพอเดินเข้าประตูวัดได้ประมาณสักร้อยเมตร ก็มีศิษย์ฆราวาสของหลวงปู่คนหนึ่งตรงเข้ามาหาแล้วบอกว่า “หลวงปู่นิมนต์ให้ฉันเพลที่นี่ ท่านไม่ต้องกังวล หลวงปู่ให้เด็กจัดอาหารให้แล้ว”

ทุกองค์ต่างแปลกใจ เหมือนกับหลวงปู่จะรู้ล่วงหน้าว่า จะมีพระเดินทางมาหา จึงให้ลูกศิษย์จัดเตรียมอาหารไว้ถวายพระด้วย

จากนั้นพระทั้งสามองค์ได้ขึ้นมาที่หอสวดมนต์บริเวณตรงข้ามกุฏิของหลวงปู่ก็ลงกราบพระ ๓ ครั้ง แล้วหันมาทางหลวงปู่ ยกมือไหว้ท่านจากระยะไกล ก่อนที่จะเข้ามากราบท่าน แต่จะนั่งพับเพียบก็ยังไม่กล้า นั่งได้แต่นั่งคุกเข่าอยู่ ต่างองค์ต่างก็นั่งกระสับกระส่ายด้วยคิดกังวลกันว่า คงต้องอาบัติหากต้องนั่งฉันโดยไม่มีอาสนะในที่เดียวกับที่นั่งของฆราวาส เพราะตามพระวินัยแล้ว ภิกษุจะไม่นั่งเสมอหรือร่วมอาสนะเดียวกับอนุปสัมบัน ซึ่งหมายถึง ผู้ที่ยังไม่ได้อุปสมบท ได้แก่ คฤหัสถ์ และสามเณร หรือผู้ที่ไม่ใช่ภิกษุหรือภิกษุณี

สักครู่หนึ่ง ฆราวาสคนเดิมก็เข้ามาบอกว่า

“หลวงปู่ท่านถามว่า ธรรมยุตินี้ต้องมีอาสนะใช้หรือไม่ ท่านให้จัดเตรียมอาสนะมาให้แล้ว”

ทั้งสามองค์จึงได้อาสนะมาปูนั่งฉันจนเรียบร้อย ไม่ต้องอาบัติ

นี่เป็นอัศจรรย์เหมือนหลวงปู่สามารถรู้วาระจิตของพระทั้งสามเป็นครั้งที่สอง เมื่อฉันเสร็จจึงได้มาราบนมัสการท่านได้แต่นั่งข้างล่าง ไม่กล้านั่งเสมอกับท่าน หลวงปู่ท่านได้เมตตาเป็นที่สุด โดยเรียกให้พระใหม่ นั่งข้างบนเสมอกับท่านและบอกว่า “เราลูกพระพุทธเจ้าเหมือนกัน”

จากนั้นทั้งสามองค์ต่างถวายตัวเป็นศิษย์ หลวงปู่ท่านกล่าวอนุโมทนาแล้วแนะนำให้ไปเรียนพระกรรมฐานกับพระสายหยุด ภูริทัตโต ที่กุฏิหลังวัด

๖๗

คาถาของหลวงปู่

ท่านที่เคยมีโอกาสไปเยือนเจดีย์พิพิธภัณฑของท่านพระอาจารย์
จวน กุลเชษฐ ฌ วัดเจติยาภิรวิหาร จังหวัดหนองคาย จะสังเกตบาน
ประตูไม้ประดู่แผ่นเดียว แกะสลักด้วยลายที่เรียบง่ายปิดทองและกระจกสี
เพื่อรักษาเนื้อไม้ กลางประตูด้านในสลักเป็นรูปนกยูง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์
หมายถึง คาถายูงทองของท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตตมหาเถระ ที่ศิษย์
ของท่านทุกองค์ต่างให้ความเคารพและระลึกถึงโดยสวดสาธยายเป็น
ประจำว่า

“...นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา”

คืนวันหนึ่งข้าพเจ้าได้มีโอกาสกราบนมัสการเรียนถามหลวงปู่ว่า
“ลูกศิษย์ท่านพระอาจารย์มั่น มีคาถายูงทองเป็นเครื่องระลึกถึงครูบา-
อาจารย์ แล้วลูกศิษย์ของหลวงปู่ควรใช้คาถาบทใดเป็นเครื่องระลึกถึง
พระคุณของครูบาอาจารย์บ้าง”

หลวงปู่ได้วิสัชนาโดยให้ข้าพเจ้าไปเปิดดู “อุณฺหิสสะวิชะยะสูตร” ใน
หนังสือ มุตโตทัยซึ่งเป็นคำสอนของท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตตมหาเถระ
(รวบรวมและเรียบเรียงโดยพระอาจารย์วิริยงค์ สิรินธโร วัดธรรมมงคล)

พระสูตรนี้มีความไพเราะทั้งอรรถและพยัญชนะที่ควรศึกษา จดจำ และทำความเข้าใจให้แนบคายโดยยิ่ง ท่านได้กล่าวไว้ว่า “ผู้ใดมาถึง พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ เป็นสภาวะที่พึงแล้ว ผู้นั้นย่อมชนะได้ ซึ่งความร้อน”

อุณหิสสะ คือ ความร้อนอันเกิดแก่ตน มีทั้งภายในและภายนอก ภายนอกมีเสื่อสาธค่างแดง ภูตผีปีศาจเป็นต้น ภายในคือกิเลส

วิชะยะ คือ ความชนะ ผู้ที่มาน้อมเอาสภาวะทั้งสามนี้เป็นที่พึงแล้ว ย่อมจะชนะความร้อนเหล่านั้นไปได้หมดทุกอย่าง ที่เรียกว่า **อุณหิสสะวิชัย**

อุณหิสสะวิชะโย อัมโม พระธรรมเป็นของยิ่งในโลกทั้งสาม
โลเก อะนุตตะโร สามารถชนะซึ่งความร้อนนอกร้อนใจ
อันเกิดแต่ภัยต่างๆ

ปะริวัชเช ราชะทันเฑ จะเว้นห่างจากอันตรายทั้งหลาย คือ
พัคเค นาคะ วิเส ภูเต อาชญาของพระราชา เสื่อสาธ นาค
ยาพิษ ภูตผีปีศาจ

อะกาละมะระณนะ จะ หากยังไม่ถึงคราวถึงกาลที่จักตายแล้ว
สัพพัสสะมา มะระณา ก็จักพ้นไปได้จากความตาย
มุตโต ด้วยอำนาจพระพุทธ พระธรรม

พระสงฆ์ ที่ตนน้อม
เอาเป็นสภาวะที่พึงที่นับถือนั้น

ความข้อนี้นี้มีพระบาลีสาธกดังจะยกมาอ้างอิง ในสมัยเมื่อสมเด็จพระ

พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ราวกวฬามหาวันใกล้กรุงกบิลพัสดุ์ พร้อมด้วย
พระอรหันต์หนุ่ม ๕๐๐ รูป เทวดาทั้งหลายพากันมาดูแล้วกล่าวคาถาขึ้นว่า

เยเกจิ พุทธัง สรรณัง
คตา เสน เต คมิสสันติ
อุปายภูมิ ปะหาเย มานุสสัง
เทหัง เทวะกายัง
ปะริปุเรสสันติ

บุคคลบางพวก หรือบุคคลใดๆ
มาถึงพระพุทธเจ้าเป็นสรณะที่
พึ่งแล้วบุคคลเหล่านั้นย่อมไม่ไป
สู่อบายภูมิ ทั้ง ๔ มี นรก เป็นต้น
เมื่อละร่างกายอันเป็นของมนุษย์
นี้แล้วจักไปเป็นหมู่แห่งเทพยดา
ทั้งหลายดังนี้

สรณะทั้ง ๓ คือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มิได้เสื่อมสูญ
อันตรธานไปไหน ยังปรากฏอยู่แก่ผู้ปฏิบัติเข้าถึงอยู่เสมอ ผู้ใดมายึดถือ
เป็นที่พึ่งของตนแล้ว ผู้นั้นจะอยู่ในกลางป่าหรือเรือนว่างก็ตาม สรณะทั้ง
สามปรากฏแก่เขาอยู่ทุกเมื่อ จึงว่าเป็นที่พึ่งแก่บุคคลจริง เมื่อปฏิบัติตาม
สรณะทั้งสามจริงๆ แล้ว จะคลาดแคล้วจากภัยทั้งหลาย อันก่อให้เกิด
ความร้อนกร้อนใจได้แน่นอนทีเดียว สมดังที่หลวงปู่ดู่ท่านพร่ำย้ำเตือน
ศิษย์อยู่เสมอว่า

“พุทธัง ธัมมัง สังฆัง ใครเชื่อจริง ทำจริง ก็จะเจอของจริง”

๖๘

อย่าให้ใจเหมือน...

ในหนังสืองานพระราชทานเพลิงศพของหลวงปู่ขาว อนาลโย แห่ง วัดถ้ำกลองเพล จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเขียนโดยท่านพระอาจารย์มหาบัว ญาณสัมปันโน ได้เล่าถึงคราวที่หลวงปู่ขาวเกิดความสงสัยในการปฏิบัติ และได้เรียนถามหลวงปู่มนัว่า

“ในครั้งพุทธกาล ตามประวัติว่ามีผู้สำเร็จมรรคผลนิพพานมากและรวดเร็วกว่าสมัยนี้ ซึ่งไม่ค่อยมีผู้ใดสำเร็จกัน แม้ไม่มากเหมือนครั้งโน้น หากมีการสำเร็จได้ ก็รู้สึกจะช้ากว่ากันมาก”

หลวงปู่มนัท่านตอบว่า “กิเลสของคนในพุทธสมัย มีความเบาบางมากกว่าในสมัยปัจจุบัน แม้การอบรมก็ง่าย ผิดกับสมัยนี้อยู่มาก ประกอบกับผู้สั่งสอนในสมัยนั้นก็เป็นผู้รู้ยิ่งเห็นจริงเป็นส่วนมาก มีพระศาสดาเป็นพระประมุขประธานแห่งพระสาวก ในการประกาศสอนธรรมแก่หมู่ชน การสอนจึงไม่ค่อยผิดพลาดคลาดเคลื่อนจากความจริง ทรงถอดออกมาจากพระทัยที่บริสุทธิ์ล้วนๆ หยิบยื่นให้ผู้ฟังอย่างสดๆ ร้อนๆ ไม่มีธรรมแปลกปลอมเคลือบแฝงออกมาด้วยเลย

ผู้ฟังก็เป็นผู้มุ่งต่อความจริงอย่างเต็มที่ซึ่งเป็นความเหมาะสมทั้ง

สองฝ่าย ผลที่ปรากฏเป็นชั้นๆ ตามความคาดหวังของผู้มุ่งความจริง จึงไม่มีปัญหาที่ควรขัดแย้งได้ว่า สมัยนั้น คนสำเร็จมรรคผลกันทีละมากๆ จากการแสดงธรรมแต่ละครั้งของพระศาสดาและพระสาวก

ส่วนสมัยนี้ไม่ค่อยมีใครสำเร็จได้ คล้ายกับคนไม่ใช่คน ธรรมไม่ใช่ธรรม ผลจึงไม่มี ความจริงคนก็คือคน ธรรมก็คือธรรมอยู่นั่นเอง แต่คนไม่สนใจธรรม ธรรมก็เข้าไม่ถึงใจ จึงกลายเป็นว่า คนก็สักว่าคน ธรรมก็สักว่าธรรม ไม่อาจยังประโยชน์ให้สำเร็จได้ แม้คนจะมีจำนวนมากและแสดงให้ฟังทั้งพระไตรปิฎก จึงเป็นเหมือนเทน้ำใส่หลังหมา มันสลัดออกเกลี้ยงไม่มีเหลือ ธรรมจึงไม่มีความหมายในใจของคน เหมือนน้ำไม่มีความหมายบนหลังหมา ฉะนั้น”

ข้าพเจ้าอดนึกถามตัวเองไม่ได้ว่า...

“แล้วเราละ เวลานี้ ใจเราเป็นเหมือนหลังหมาหรือเปล่า”

๖๙

วัตถุสมบัติ ธรรมสมบัติ

ท่ามกลางความหลากหลายของอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และ กระแสแห่งความแสวงหาใจทุกดวงที่มีความเร้าร้อนวุ่นวายสับสน เป้าหมาย คือเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการมา แต่เมื่อได้สิ่งที่คิดว่าต้องการมาแล้ว ก็ดูเหมือนว่ายิ่งแสวงหา ก็ยิ่งต้องดิ้นรนมากขึ้น สิ่งที่ได้มานั้นมีสุขน้อยมีทุกข์มาก หากจะมีสุขบ้างก็เป็นเพียงสุขเล็กน้อยในเบื้องต้น แต่ในที่สุดก็กลับกลายเป็นทุกข์อีก เป็นอย่างนี้ซ้ำแล้วซ้ำเล่า อารมณ์ต่างๆ เหล่านี้ไม่เพียงพอที่จะให้เกิดความชุ่มฉ่ำเย็นใจอบอุ่นได้ยาวนาน หากแต่เป็นอารมณ์ที่ค้างใจ อยู่ตลอดเวลาทำให้อยากดิ้นรนแสวงหาสิ่งใหม่มาทดแทนอยู่เสมอ นี่เป็น ธรรมดาของ...วัตถุสมบัติ

ส่วน...ธรรมสมบัติ นั้น จะยังความชุ่มชื่น เพียงพอให้เกิดขึ้นแก่จิตใจได้ มีลักษณะเป็นความสุขที่ไม่กลับกลายมาเป็นความทุกข์อีก วัตถุสมบัติยิ่งใช้นับวันยิ่งหมดไป ต้องขวนขวายแสวงหาเพิ่มเติมด้วยความกังวลใจ ธรรมสมบัติยิ่งใช้นับวันยิ่งเจริญงอกงามขึ้น ก่อให้เกิดความสุขสงบ เย็นใจแก่ตนและคนรอบข้าง

คงไม่มีใครที่ได้รู้จักหลวงปู่ปฐิสฺสว่า หลวงปู่ท่านเป็นแบบอย่างที่ดี

ดีของบุคคลที่ใช้ธรรมสมบัติ ยิ่งความสงบเย็นให้แกใจทุกดวงที่ได้เข้ามา
ใกล้ชิดท่านไม่เฉพาะคนหรือสัตว์ แต่รวมไปถึงเหล่าเทพยดาและอมนุษย์
ทั้งหลายที่ศิษย์ของหลวงปู่หลายคน ต่างมีประสบการณ์อันเป็น *ปัจจุตัง*
และสามารถเป็นประจักษ์พยานได้อย่างดี

หลวงปู่เคยบอกข้าพเจ้าว่า

“คนทำ (ภาวนา) เป็นนี้ ใครๆ ก็รัก

ไม่เฉพาะคน หรือสัตว์ที่รัก

แม้แต่เทวดาเขาก็อนุโมทนาด้วย”

๗๐

ทำไมหลวงปู่...

สมัยที่พระพุทธเจ้าประทับอยู่ในพระเชตวัน ทรงปลงอายุสังขาร แล้วนั้น ได้ทรงปรารภเรื่องพระตีสสะเถระในคราวที่พระองค์จวนจะปรินิพพาน มีความตอนหนึ่งที่ท่านพระอาจารย์มหาบัว ญาณสัมปันโน ได้นำมาถ่ายทอดอบรม ศิษย์ไว้ในหนังสือ “ความรักเสมอตนไม่มี” ความว่า

“ก่อนจะปรินิพพาน จากวันปลงพระชนม์ไปถึงวันเพ็ญเดือนหก พระสงฆ์ยุ่งกันใหญ่ พอปลงพระชนม์ว่าจะปรินิพพาน ยุ่งกัน เกะกะกัน เป็นฝูงๆ วุ่นวายเลย อย่าว่าเป็นคนละๆ เลย เป็นฝูงๆ คือจิตใจมันยุ่ง แต่ภายนอก มีพระตีสสะองค์เดียวไม่ยุ่งกับใคร เข้าอยู่ในป่าตลอดทั้งวันทั้งคืน แล้วพระบ๊าเหล่านี้หาว่าพระตีสสะไม่มีความจงรักภักดีต่อพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าจะปรินิพพาน พระตีสสะไม่เห็นมาปรารภอะไรเลย อยู่แต่ในป่า จึงพากันเข้าฟ้องพระพุทธเจ้าว่าพระตีสสะไม่มีความหวังดีในพระพุทธเจ้า ไม่มีความเยื่อใยในพระพุทธเจ้า หลีกไปอยู่แต่องค์เดียว

พระองค์เป็นผู้ทรงเหตุผลอยู่แล้ว จึงรับสั่งเรียกพระตีสสะมา เข้าเฝ้าท่ามกลางสงฆ์ ใ้หนว่าอย่างไรพระตีสสะ เวลานี้พวกบ๊านี้ ถ้าเป็นหลวงตาบ๊าจะพูดอย่างนั้น เวลานี้พวกบ๊านี้ว่าเธอไม่มีความจงรักภักดี

ต่อเรตถาคต เธอไปแอบอยู่คนเดียวทั้งวันทั้งคืน ไม่เข้ามาเกี่ยวข้องกับมั่วสุมกับหมู่เพื่อนเลย ว่าอย่างไรพระติสสะ

“ข้าพระองค์มีความจงรักภักดีต่อพระองค์สุดหัวใจ” นั้นเวลาตอบ “ที่ข้าพระองค์ไม่ได้มาเกี่ยวข้องกับหมู่เพื่อน ก็เพราะเห็นว่าเวลาของพระองค์นั้นกำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว จากวันนี้ถึงวันนั้นจะปรินิพพาน ข้าพระองค์จึงรีบเร่งชวนขวายเป็นได้บรรลุธรรมในเวลาที่คุณองค์ยังทรงพระชนม์อยู่ ข้าพระองค์ต้องรีบเร่งชวนขวายทางด้านจิตใจ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับใครเลยทั้งวันทั้งคืน”

พระพุทธรองค์ ตรัสว่า เอ้อ ถูกต้องแล้วติสสะ สาธุๆ ถูกต้องแล้ว จากนั้นก็ยกขึ้นเป็นภาชิตว่า

“ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ผู้นั้นชื่อว่าบูชาเรตถาคต...” คำว่าปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรมนี้ ทำให้ข้าพเจ้านึกถึงครั้งที่มิมีเพื่อนผู้หนึ่งมาปรารภให้ฟังเกี่ยวกับการภาวนาของตนว่า “ไม่ก้าวหน้าเลย ทำไมหลวงปู่ไม่มาสอนผม ทำไมหลวงปู่ไม่ช่วย ทำไมหลวงปู่...”

หลวงปู่ได้เคยให้กำลังใจในการปฏิบัติแก่ข้าพเจ้าว่า “หมั่นทำเข้าไว้ พระท่านคอยจะช่วยเหลืออยู่แล้ว เราได้ช่วยเหลือตัวเองก่อนหรือยัง”

ข้าพเจ้าจึงตอบเพื่อนผู้นั้นกลับไปว่า อย่างมั่วแต่ถามว่าทำไมหลวงปู่... ทำไมหลวงปู่...แต่ควรถามตัวเราเองว่า

“ทำไมเราไม่ทำตัวให้สมกับที่ท่านสอนล่ะ
เราปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรมแล้วหรือยัง”

ถ้าเราปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรมแล้ว ได้เตรียมใจของเราให้เป็น
ภาชนะอย่างดีสำหรับรองรับธรรม สามารถเก็บรักษาธรรมมิให้ตกหล่น
สูญหายไปได้ ข้าพเจ้าเชื่อเหลือเกินว่า...

พระพุทธเจ้าและหลวงปู่ไม่ทิ้งเราแน่นอน

๗๑

“งาน” ของหลวงปู่

ทุกชีวิตย่อมมีงาน เพราะงานเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต บางที่เราอาจลืมไปว่า งานของชีวิตที่เราทำอยู่ดีแล้วพอแล้ว แต่ยังมีงานอื่นที่นอกเหนือจากหน้าที่การงานหรืองานประจำที่เราทำอยู่ ท่านพุทธทาสภิกขุเคยให้โอวาทตอนหนึ่งว่า

“.....ให้เอางานในความหมายของคนทั่วไปเป็นงานอดิเรก
เอางานคือการปฏิบัติธรรมเป็นงานหลักของชีวิต เป็นการทำงานที่แท้จริง
ของชีวิต”

ถ้าเราเข้าใจในความหมายนี้ ชีวิตจะสดใสขึ้น ปลอดโปร่งใจขึ้น ความกังวลความกลัดกลุ้มจะลดลง ความโลภความโกรธความหลงจะลดลง หากได้ฝึกสังเกตความคิดและความรู้สึกของตนเอง นี่เป็นงานของชีวิตอีกระดับหนึ่งที่เราควรทำความเข้าใจและปฏิบัติให้ถูกต้อง หลวงปู่ดู่ มักจะใช้คำศัพท์ที่ว่าให้ไป“ทำงาน” กับลูกศิษย์ ซึ่งหมายถึงให้ไป “ภาวนา” หรืออีกนัยหนึ่ง “งาน” ในความหมายของท่าน ก็คือ “งานรู้วิญญูะ” นั่นเอง

ท่านเคยบอกข้าพเจ้าว่า

“ทุกอย่างที่เราทำวันนี้ เพื่อเอาไว้กินวันข้างหน้า พอตายแล้ว
โลกเขาชนเอาบาปกันไป แต่เราจะชนเอาบุญ เอานิพพานไป”

ในครั้งพุทธกาล พระพุทธเจ้าได้ตรัสกับพระอานนท์และพระอรหันต์
ทั้งหลายว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บุคคลผู้จะไปสู่สุคติได้นั้นน้อยมาก เท่ากับ
โคสองเขาเท่านั้น ผู้ที่จะตกอยู่ในห้วงของอบายภูมินั้นมีเท่ากันกับชนโค
ทั้งตัว”

อันที่จริงมนุษย์แต่ละคนอยู่ในโลกนี้ชั่วระยะเวลาสั้นเหลือเกิน ถ้า
เทียบกับอายุของโลกหรืออายุของจักรวาล

ถูกของหลวงปู่เป็นที่สุด...

เวลาไม่กี่ปีบนโลกใบนี้ เรายังเตรียมอะไรกันตั้งมากมาย ขวนขวาย
หาซื้อบ้าน ซื้อที่ดิน ซื้อรถยนต์ หาเงิน เก็บเงินฝากธนาคาร แสวงหาสมบัติ
พัสดุลาน จิปาถะ และยังต้องแสวงหาไว้เพื่อลูกเมีย บางคนถึงรุ่นหลานก็ยัง
กินไม่หมดเลยทีเดียวนะ ทุกชีวิตสิ้นสุดที่ “ตาย” คำเดียวเสมอกันหมด เรา
พร้อมสำหรับวันนั้นหรือยัง

มาทำงานถวายหลวงปู่กันเถอะ

๗๒

ขอเพียงความรู้สึก

นักปฏิบัติภาวนาหลายท่านชอบติดอยู่กับการทำสมาธิแบบสงบ ไม่ชอบที่จะใช้ปัญญาพิจารณาเรื่องราวต่างๆ ให้เห็นเหตุและผล ให้ลงหลักความจริง หากจะถามว่าพิจารณาอย่างไร?

ครั้งหนึ่ง หลวงปู่เคยยกตัวอย่างให้ข้าพเจ้าฟังว่า หากใจเราว่างจากการพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับความจริงของชีวิตแล้ว เรื่องที่ควรสนใจศึกษาน้อมนำมาพิจารณาให้มากอีกเรื่องหนึ่ง คือ พุทธประวัติ ประวัติของครูบาอาจารย์องค์ต่างๆ ได้แก่ ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ท่านพระอาจารย์มหาบัว ญาณสัมปันโน เป็นต้น

การพิจารณานั้น ขอให้เทียบเคียงความรู้สึกว่า เรามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษามากขึ้นเพียงใด เช่น ในช่วงปีแรกที่เรารู้จักท่านพระอาจารย์มหาบัว ญาณสัมปันโน เรามีความรู้สึกเคารพเลื่อมใสท่านอย่างไร ต่อมาเราได้ไปอยู่ปฏิบัติภาวนาที่วัดของท่าน ได้เห็นข้อวัตรปฏิบัติต่างๆ ของท่าน ได้เห็นสาธารณประโยชน์หลายอย่างที่ท่านพาทำ ความรู้สึกเคารพเลื่อมใสศรัทธาของเราย่อมมีมากขึ้นฉันใด การศึกษาพุทธประวัติก็ฉันนั้น

ในระยะแรกของการศึกษา...เราอาจจะยังไม่มีประสบการณ์ใ
 ในพระพุทธเจ้ามากนัก แต่เมื่อเราได้ปฏิบัติภาวนามากขึ้น ได้พิจารณา
 ขึ้น การได้อ่านเรื่องของเจ้าชายสิทธัตถะ จะไม่เป็นเพียงการอ่านเรื่องราว
 ของเจ้าชายที่ละทิ้งปราสาทราชวัง ทิ้งพระชายา พระโอรส เหมือนสมัย
 เราเป็นเด็กที่เพิ่งเริ่มศึกษาพุทธประวัติหากแต่เราจะสามารถเข้าใจความ
 รู้สึกของเจ้าชายสิทธัตถะ ในแต่ละเหตุการณ์ของพุทธประวัติได้อย่างดี
 จากศรัทธาธรรมดาที่เคยมีในใจ จะเริ่มก่อตัวมั่นคงยิ่งขึ้น จนกลายเป็น
ตถาคตโพธิสัทธา คือ ความเชื่อในปัญญาตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า เมื่อนั้น
 ความปิติ อิ่มเอิบ และสงบเย็นจะปรากฏขึ้นในใจ ใจกับธรรมที่เคยแยก
 เป็นคนละส่วนกัน จะกลายเป็นใจกับธรรมที่ผสมผสานเป็นอันหนึ่งอัน
 เดียวกัน

การฟังเทศน์จากครูอาจารย์ที่เคยฟังผ่านเพียงโสตวิญญาน จะ
 กลายเป็นการฟังธรรมที่การฟังนั้นสัมผัสลงสู่มนวิญญาน สามารถเข้าถึง
 ความรู้สึกของใจอย่างแท้จริง

๗/๓

ปาฏิหาริย์

ข้าพเจ้าขออนุญาตเขียนเรื่องนี้ เพื่อที่ท่านผู้อ่านจะได้มีความเข้าใจ ในวิธีการสอนของหลวงปู่ดู่มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของ “ปาฏิหาริย์” ที่คนส่วนใหญ่เข้าใจกันแต่เพียงความหมายของ “อิทธิ-ปาฏิหาริย์” และเหมารวมว่าเป็นสิ่งเดียวกัน ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง เท่าที่ข้าพเจ้าได้ยินได้ฟังจากเพื่อนหมู่คณะและที่ประสบด้วยตนเอง จึงเชื่อเหลือเกินว่าศิษย์หลวงปู่หลาย ๆ ท่านเคยมีประสบการณ์ และเห็นชัดด้วยตนเองมาแล้ว ในพระพุทธศาสนานี้ พระพุทธเจ้าท่านสอนเรื่องปาฏิหาริย์ไว้มี ๓ อย่าง คือ

๑. อิทธิปาฏิหาริย์ คือ ปาฏิหาริย์ในเรื่องการแสดงฤทธิ์ แสดงความเป็นผู้วิเศษ ดลบันดาลสิ่งต่าง ๆ เหาะเหิน เดินอากาศ นิรมิตกายให้เป็นหลายคนได้ มีหุทิพย์ ตาทิพย์ เป็นต้น

๒. อาเทศนาปาฏิหาริย์ คือ การทลายใจ ทลายความรู้สึกในใจ ทลายความคิดของผู้ถูกสอนได้

๓. อนุสาสนีปาฏิหาริย์ คือ คำสอนที่แสดงความจริงให้ผู้ฟังรู้และเข้าใจ มองเห็นความเป็นจริงของโลก ให้ผู้ฟังได้ปฏิบัติตามอย่างนี้ ละเว้น

การปฏิบัติอย่างนั้น และยังสามารถนำไปประพฤติปฏิบัติตาม จนรู้เห็นได้
ผลจริงด้วยตนเอง

ปาฏิหาริย์ทั้ง ๓ อย่างนี้ พระพุทธเจ้าไม่ทรงสรรเสริญ ๒ อย่าง
แรก คือ อิทธิปาฏิหาริย์ และอาเทศนาปาฏิหาริย์ หากแสดงเพียงอย่าง
ใดอย่างหนึ่งและไม่นำไปสู่อนุสาสนีปาฏิหาริย์ซึ่งเป็นปาฏิหาริย์ที่พระองค์
ทรงสรรเสริญมากที่สุด

ใน **เกวัญสูตร** ได้เล่าถึงครั้งพุทธกาล มีชาวบ้านที่เมืองนาลันทา
ชื่อ **เกวัญกะ** ได้กราบทูลพระพุทธเจ้า ขออนุญาตให้พระภิกษุรูปหนึ่ง
กระทำอิทธิปาฏิหาริย์ เพื่อให้ชาวเมืองนาลันทาเลื่อมใสในพระพุทธเจ้า
พระพุทธเจ้าทรงตอบเกวัญกะสรุปได้ความว่า ทรงรังเกียจปาฏิหาริย์
ประเภทฤทธิ์ เนื่องจากปาฏิหาริย์ประเภทฤทธิ์ แม้จะมีฤทธิ์มากมาย แต่
ก็ไม่อาจทำให้ผู้ถูกสอนรู้ความจริงในสิ่งทั้งหลาย ไม่สามารถแก้ข้อสงสัย
ในใจตนได้ เมื่อแสดงแล้วผู้ได้พบเห็นหรือได้ยินได้ฟังก็จะงง ดูเหมือน
ผู้ที่แสดงจะเก่งฝ่ายเดียว ในขณะที่ผู้ถูกสอนก็ยังไม่รู้เหมือนเดิม
ส่วนอนุสาสนีปาฏิหาริย์นั้นจะทำให้ผู้ฟังเกิดปัญญา ได้รับความจริง ไม่ต้อง
มัวพึ่งพาผู้ที่แสดงปาฏิหาริย์ แต่จะสามารถพึ่งพาตนเองได้

เหตุผลอีกประการหนึ่ง คือหากชาวพุทธมัวแต่ยกย่องผู้มีอิทธิ-
ปาฏิหาริย์แล้วอาจทำให้เสียหลักศาสนาได้ เนื่องจากพระสงฆ์ผู้ปฏิบัติ
ปฏิบัติชอบ แต่ไม่มีอิทธิปาฏิหาริย์ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก จะไม่ได้รับ
การบำรุงจากชาวบ้าน แต่ผู้ที่ไม่มีความดีเป็นสาระแก่นสาร หากแต่มี

อิทธิปาฏิหาริย์ จะมีผู้คนศรัทธาให้ความเคารพนับถือแทน

อย่างไรก็ตามพระพุทธเจ้าก็ได้ทรงละการทำฤทธิ์และดักทายใจ ถ้าเราได้ศึกษาพุทธประวัติในบทสวดพาหุงฯ จะพบว่าพระองค์ทรงใช้ ฤทธิ์ปราบ เช่น เรื่อง พระองค์จุลิมาล หรือ ทรงใช้ฤทธิ์ปราบฤทธิ์ เช่น เรื่อง ปราบพญานาคที่ชื่อ นันโทปนันทะ หรือเรื่องปราบทมิฬฐิตี ท้าวพกาพรหม เมื่อปราบเสร็จก็เข้าสู่อนุศาสน์ปาฏิหาริย์ คือ ทรงแสดงคำสอนที่ทำให้ เห็นหลักความเป็นจริงซึ่งเมื่อผู้ใดปฏิบัติตามก็ย่อมจะพบความจริงแห่ง ความพ้นทุกข์

หลวงปู่ดู่ท่านก็ได้ดำเนินตามพุทธวิธีการสอนนี้เช่นกัน ข้าพเจ้าและ เพื่อนหมู่คณะหลายท่านขอเป็นประจักษ์พยาน ในระยะแรกที่ข้าพเจ้าได้ มาวัดสะแกและพบกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เรียกกันว่า “ปาฏิหาริย์” อันเกี่ยวเนื่องกับหลวงปู่ดู่ ข้าพเจ้ารู้สึกแปลกใจและงุนงงกับเรื่องราวที่เกิดขึ้น ต่อมาเมื่อได้ศึกษาคำสอนของครูบาอาจารย์มากขึ้น จึงเริ่มมีความเข้าใจ ที่ถูก และเริ่มรู้ว่าหลวงปู่ต้องการจะสอนอะไรกับเรา

การเรียนธรรมะ การฟังธรรมะของผู้เริ่มสนใจศึกษาหลายๆ ท่าน เปรียบเสมือนการกินยาขม หลวงปู่จึงได้ใช้กุศโลบายนำเอา “ปาฏิหาริย์” ทั้งสามอย่างมาใช้กับศิษย์ประกอบกันจึงสำเร็จประโยชน์ด้วยดี

เหมือนกับท่านให้เราทานยาขมที่เคลือบด้วยขนมหวานเอาไว้ เมื่อทุกคนตระหนักและเข้าใจในคุณประโยชน์ของยาขมดีแล้ว ขนมหวานนั้น ก็จะหมดความหมายไป

๗๔

เรื่องบังเอิญที่ไม่บังเอิญ

ในชีวิตของเราทุกๆ คน คงเคยได้ผ่านเหตุการณ์ต่างๆ หลากหลาย
รส และในบรรดาเหตุการณ์หลายเรื่องที่ผ่านมา นั้น คงมีบางเรื่องที่เราเคย
มีความรู้สึกว้าว...ช่างบังเอิญเสียจริงๆ

คำว่า “บังเอิญ” นี้สำหรับนักปฏิบัติภาวนาแล้วดูเหมือนจะขัดกับ
“หลักความจริง” ตามคำสอนของพระพุทธเจ้าของเรา ดังเรื่องที่ข้าพเจ้า
ขอยกมาเป็นตัวอย่างนี้

ภายหลังที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ และได้แสดงธรรมโปรดญาติทั้ง ๕
หรือปัญจวัคคีย์ จนได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์แล้ว วันหนึ่ง พระอัสสชิ
หนึ่งในปัญจวัคคีย์ได้เข้าไปบิณฑบาตในเมือง ยังมีปริพาชกหรือนักบวช
นอกพุทธศาสนารูปหนึ่งชื่อ อุปติสสะ เดินมาพบพระอัสสชิเข้า ได้แลเห็น
ท่าทางอันสงบบนาลี่อมใส จึงเข้าไปถามท่านว่า

“ใครเป็นศาสดาของท่าน ศาสดาของท่านสอนว่าอย่างไร”

พระอัสสชิตอบว่า

“เย อัมมา เหตุปฺปภาว เตสํ เหตุ ตถาคะโต เตสํญ จะ โย นิโรโธ
จะ เอวัง วาที มหาสะมะโน”

แปลได้ความว่า “ธรรมทั้งหลายเกิดจากเหตุ ถ้าต้องการดับ ต้องดับเหตุก่อน พระพุทธองค์ทรงสอนอย่างนี้”

อุปติสสะเมื่อได้ยินคำตอบก็เกิดความแจ้งในจิต จนได้บรรลุธรรมเบื้องต้นในที่นั่นเอง และขอเข้าบวชกับพระพุทธเจ้า ต่อมาท่านได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ เป็นพระอัครสาวกเบื้องขวาที่เรารู้จักกันในนามของพระสารีบุตร นั่นเอง

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่ว่าด้วยเหตุกับผล ผลย่อมเกิดแต่เหตุเท่านั้น จะเกิดขึ้นลอยๆ ไม่ได้

หลวงปู่เคยบอกข้าพเจ้าว่า

“ถ้าเรามีญาณหยั่งรู้ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดในชีวิตเรา ไม่มีเรื่องบังเอิญเลย”

ผู้ปฏิบัติภาวนาต้องให้ความสำคัญที่เหตุ มากกว่าให้ความสำคัญที่ผล จึงขอให้ตั้งใจสร้างแต่เหตุที่ดีๆ เพื่อผลที่ดีในวันพรุ่งนี้ และต่อไป

๗๕

คลื่นกระทบฝั่ง

ข้าพเจ้าขอเล่าเหตุการณ์หนึ่งซึ่งเกิดขึ้นเมื่อต้นปี ๒๕๔๐ มาในที่ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลวงปู่ท่านเมตตามาโปรด โดยเฉลยปัญหาข้อขัดข้องใจในการปฏิบัติธรรมของข้าพเจ้า

เรื่องมีอยู่ว่าในระหว่างนั้น ข้าพเจ้ามีข้อขัดข้องในการปฏิบัติว่าจะมีอุบายวิธีอย่างไรจึงจะสามารถควบคุมอารมณ์ ควบคุมจิตใจของเราให้เป็นไปในทางที่เราต้องการได้ ในคืนนั้นขณะที่ข้าพเจ้าเดินจงกรมภาวนาเมื่อใจเกิดความสงบดีแล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกเหมือนได้ยินเสียงหลวงปู่บอกข้าพเจ้าว่า คำตอบที่ข้าพเจ้าต้องการนั้นอยู่ในหนังสือ “อุปลมนิ” ซึ่งเป็นหนังสือเรื่องราวชีวิตและการปฏิบัติธรรม ตลอดจนรวมธรรมะคำสอนของท่านพระโพธิญาณเถระหรือหลวงปู่ชา สุภัทโท วัดหนองป่าพง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ข้าพเจ้าจึงเดินไปที่ตู้หนังสือ และหยิบเอาหนังสืออุปลมนิมาพลิกดู เป็นที่อัศจรรย์สำหรับข้าพเจ้าว่า หนังสืออุปลมนิ ซึ่งเป็นหนังสือเล่มโต มีความหนาถึง ๕๘๕ หน้า ข้าพเจ้าพลิกดูเพียงสองสามหน้าก็บังเกิดความปิติขลุ่ยขรรค์ขึ้น เนื่องจากได้พบกับเรื่องที่ต้องการในหน้า ๒๗๖ มีใจความว่า

“ธรรมอุปมา”

การอุปมาเป็นวิธีการสอนธรรมะที่ดูเหมือนหลวงปู่ชอบมากที่สุด และเป็นวิธีที่ท่านถนัดมากที่สุดด้วย ท่านยกเอาธรรมชาตียอดด้านเข้ากับสภาวะ เข้ากับปัญหาถูกกับจริตนิสัยของคนนั้น อุปมาอุปไมยประกอบการสอนธรรมะ จึงทำให้ผู้ฟังเกิดภาพพจน์ตามไปด้วย ทำให้ผู้ฟังสามารถมองปัญหาได้อย่างทะลุปรุโปร่ง หมดความสงสัยในหลักธรรมที่นำมาแสดง ตัวอย่างการอุปมาของหลวงปู่ ได้แก่

“การทำกรรมฐาน ทำเหมือนระฆังใบนี้ ระฆังนี้ตั้งไว้เฉยๆ เสียงไม่มีนะ สงบ สงบจากเสียง เมื่อมีเหตุกระทบขึ้นมา (หลวงปู่ตีระฆังดัง ๑ ที) เห็นไหมเสียงมันเกิดขึ้นมา นักปฏิบัติเป็นคนมักน้อยอย่างนั้น เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นมา แก้ไขทันทั่วทั้งที่ เลยชนะด้วยปัญญาของเรา แก้ปัญหาแล้วก็สงบตัวของเราเหมือนระฆังนี้”

“เหมือนกับคลื่นในทะเลที่กระทบฝั่ง เมื่อขึ้นมาถึงแค่ฝั่งมันก็สลายเท่านั้น คลื่นใหม่มาก็ต่อไปอีก มันจะเลยฝั่งไปไม่ได้ อารมณ์มันจะเลยความรู้ของเราไปไม่ได้เหมือนกัน เรื่อง อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา จะพบกันที่ตรงนั้น มันจะแตกร้างอยู่ที่ตรงนั้น มันจะหายก็อยู่ตรงนั้น เห็นว่า อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา คือ ฝั่งทะเลอารมณ์ทั้งหลายผ่านเข้ามาเหมือนคลื่นทะเล”

ขณะนั้นเป็นเวลาตีกลมากแล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าสมควรแก่เวลาพักผ่อน จึงได้ขึ้นมาที่ห้องนอน ที่ตู้หัวเตียงมีหนังสืออยู่หลายเล่ม แต่เหมือนมีสิ่งใด

คลิใจให้ข้าพเจ้าหยิบหนังสือเล่มหนึ่งขึ้นมาชื่อ “พุทธทาส สอนโมกขพลาาราม
กำลังแห่งการหลุดพ้น” เป็นหนังสือขนาดพอๆ กับอุปลมณี ซึ่งรวมคำสอน
ของท่านพุทธทาสภิกขุไว้มีเนื้อหา ๓๕๖ หน้า และมีความหนาถึงหนึ่งนิ้ว
ข้าพเจ้าเปิดหนังสือ พลิกดู ๒-๓ หน้า ก็บังเกิดความปิติจนขนลุกขนชัน
อีกครั้ง เนื่องจากได้พบกับธรรมอุปมาในเรื่อง **คลื่นกระทบฝั่ง** ซึ่งเป็นเรื่อง
เดียวกันอีก คัดลอกจากเทปบันทึกเสียงท่านพุทธทาสภิกขุ ซึ่งอยู่ในหน้า
๑๔๖ มีใจความว่า

“หลักปฏิบัติเกี่ยวกับพลังงานทางเพศ”

มันเป็นไปโดยอัตโนมัติ ไม่ได้มีแผนการคือ เราทำงานที่เราชอบ
หามรุ่งหามค่ำ แล้วพลังงานที่เหลือที่รุนแรงทางนั้นมันก็ลด มันก็หมดไป
แรงกระตุ้นอยากมีชื่อเสียง อยากให้มีประโยชน์แก่ผู้อื่นที่เขาคอยรอผล
งานของเรา อันนี้มันมีมากกว่า นี่ก็เลยทำเสียจนหมดแรง พอเพลียก็หลับ
ไป พอตื่นขึ้นมาก็ทำอีก ไม่มีโอกาสใช้แรงไปทางเพศตรงกันข้าม เราไม่ได้
เจตนาโดยตรง มันเป็นไปเอง เหตุการณ์มันบังคับให้เป็นไปเอง คือเราหา
อะไรทำให้มันง่วนอยู่กับงาน พอใจในงาน เป็นสุขในงานมันก็ขับสปีเมท
(sublimate หมายถึง กลั่นกรอง ทำให้บริสุทธิ์ - ผู้เขียน) ของมันเอง
เอาแรงทางเพศมาใช้ทางสติปัญญา เอาแรงงานกิเลสมาใช้เป็นเรื่องของ
สติปัญญา ต้องมีงานอันหนึ่งซึ่งพอใจ หลงใหลขนาดเป็นนางฟ้า เหมือน
กับเรียนพระไตรปิฎก ต้องหลงใหลขนาดนางฟ้า ความรู้สึกทางเพศมันก็
ต้องเกิด แต่ว่าความรู้สึกทางนี้ (ความคิดที่จะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม)

เหมือนกับสิ่งต้านทาน เช่นว่า **คลื่นกับฝั่ง** **คลื่น**มันก็แรงเหมือนกัน แต่ว่า **ฝั่ง**มันแข็งแรงพอจะรับ (หัวเราะ)

ถาม - วิฤตแบบจวนเจียนจะไปไม่ไป ตัดสินใจอย่างไร

นั่นมันเรื่องคิดฝัน เวลามันช่วยได้หรือว่าไม่รู้ไม่ชี้ (หัวเราะ) มันช่วยได้ มันเหมือนกับ **คลื่นกระทบฝั่ง** พอพ้นสมัย พ้นเวลา มันก็ไม่รู้หายไปไหน แต่สรุปแล้วมันต้องทำงาน พอถึงเวลาเช้า มันต้องทำงาน มันรักงานอยู่ ไปทำงานเสีย ความคิดฝันนั้นก็ค่อยๆ ซาไปๆ มันไปสนุกในงาน

ข้าพเจ้าได้มาพิจารณาแล้ว เห็นว่าเรื่องนี้เป็นอุปมาธรรมที่มีประโยชน์มาก หากไม่บันทึกไว้เป็นหลักฐานก็เกรงว่าตนเองจะหลงลืมในภายหลัง และจะไม่เกิดประโยชน์อะไร หากไม่น้อมนำมาพิจารณาบ่อยๆ เรื่อง **คลื่นกระทบฝั่ง**นี้ จึงกลายเป็น เรื่องบังเอิญที่ไม่บังเอิญ ที่ข้าพเจ้าได้ “ประสบ” อีกเรื่องหนึ่ง

๗๖

หลวงปู่บอกข้อสอบ

ในราวปี พ.ศ. ๒๕๒๗ - ๒๕๒๘ สมัยที่ข้าพเจ้ายังเป็นนักศึกษาอยู่ที่คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หลวงปู่ที่ท่านเคยบอกข้อสอบให้ข้าพเจ้าทราบล่วงหน้าและช่วยเหลือข้าพเจ้าในการทำข้อสอบ เท่าที่ข้าพเจ้าจำความได้ถึง ๕ วิชาด้วยกัน

ข้าพเจ้าจะขอเล่าเฉพาะวันที่หลวงปู่บอกข้อสอบ วิชาที่อาจารย์ฉายศิลป์ เชี่ยวชาญพิพัฒน์ เป็นผู้สอน คือ วิชาแรงงานสัมพันธ์ ค่ะวันนั้นเวลาประมาณ ๓ โมง ก่อนวันสอบ ๑ วัน ข้าพเจ้านั่งอ่านตำราและทบทวนความรู้ที่อาจารย์ได้สอนมาตลอดเทอม ขณะที่ข้าพเจ้ากำลังมีสมาธิกับตำราที่อยู่เบื้องหน้า ข้าพเจ้ารู้สึกเย็นวาบขึ้นที่ใจพร้อมกับมีเสียงบอกข้าพเจ้าว่า “พระธาตุหลวงปู่ทวดเสด็จ” ข้าพเจ้าหันหลังกลับไปมองที่โต๊ะหมู่บูชาในห้องทันทีและเกิดความสงสัยว่าพระธาตุเสด็จมา แล้วท่านอยู่ที่ไหนล่ะ...อยู่ที่กระถางรูป เสียงตอบข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าหยุดอ่านหนังสือ เดินตรงมายังโต๊ะหมู่บูชา สายตาหยุดอยู่ที่กระถางรูปใบน้อย...แล้วข้าพเจ้าจะทราบได้อย่างไรล่ะ ว่าอันไหนเป็นเม็ดกรวด เม็ดทราย อันไหนเป็นพระธาตุ แต่แล้วข้าพเจ้าก็มองเห็นองค์

พระธาตุสีน้ำตาลเกือบดำ มีฐานค่อนข้างกลม ขนาดเล็กมากเหมือนไข่ปลา ข้าพเจ้าจึงแยกออกมาจากกระถางรูปเพื่อนำมาบูชา

จากนั้นข้าพเจ้าได้นั่งอ่านหนังสือต่อ สักครู่ก็มีความรู้สึกเหมือนมีคนบอกให้ข้าพเจ้าเขียนจดหมายวิจารณ์การสอนของอาจารย์ผู้สอน ข้าพเจ้าก็เลยนึกสนุกขึ้นมา นั่งเขียนจดหมายอย่างเอาจริงเอาจัง แทนที่จะนั่งอ่านหนังสือ เขียนเสร็จก็พับใส่ซอง ตั้งใจไว้ว่าวันรุ่งขึ้นเมื่อสอบเสร็จจะนำไปมอบให้อาจารย์ที่ห้องพักของท่าน

วันรุ่งขึ้นเป็นวันสอบ เมื่อข้าพเจ้าได้เห็นข้อสอบซึ่งเป็นข้อสอบบรรยายเสียส่วนใหญ่ ข้าพเจ้าต้องแปลกใจที่หนึ่งในข้อสอบบรรยายข้อใหญ่นั้น ให้วิจารณ์การเรียนการสอนของอาจารย์ฯ

ในตอนแรกข้าพเจ้าก็ไม่ค่อยจะแน่ใจตนเองเท่าใดนัก ว่าเราคิดเอาเองหรือเปล่า เป็นเรื่องบังเอิญหรือไม่

เรื่องพระธาตุเสด็จ หลวงปู่บอกข้อสอบ ข้าพเจ้าเชื่อว่าหากเป็นคนอื่นก็คงไม่แน่ใจตนเองเหมือนกัน แต่ในที่สุดก็มีเรื่องที่ยืนยันให้ข้าพเจ้าแน่ใจว่าเป็นเรื่องจริง เพราะเหตุการณ์เกิดซ้ำรอยเดิม หากเป็นเรื่องบังเอิญ คงไม่สามารถเกิดเรื่องทำนองเดียวกันได้หลายครั้ง หลวงปู่บอกข้อสอบข้าพเจ้า อีกเป็นครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ และครั้งที่ ๔ ต่างกรรมต่างวาระกัน จนผลการสอบของข้าพเจ้าออกมาได้เกรดเอ หลายวิชา

ข้าพเจ้าได้พิจารณาดูแล้ว คิดว่าเรื่องนี้หลวงปู่ต้องการสอนอะไรบางอย่างให้แก่ข้าพเจ้า คงมิใช่เพียงแค่การบอกข้อสอบและก็คงมิใช่เอา

ไว้ให้ข้าพเจ้านำมาเล่าให้หมู่คณะฟังเท่านั้น

ปริศนาธรรมจากนิมิตครั้งนี้ จะจริงหรือเท็จประการใด พระธาตุ
เสด็จมาจริงหรือไม่ หรือหลวงปู่บอกข้อสอบจริงหรือไม่ สำหรับข้าพเจ้า
แล้วถือว่าเป็นปาฏิหาริย์ที่หลวงปู่เมตตาให้บทเรียนบทต่อมากับข้าพเจ้า
เป็นบทเรียนที่นำไปสู่ *อนุศาสนีปาฏิหาริย์* ให้ข้าพเจ้าได้มีความเข้าใจ
ในธรรมมากขึ้น และเป็น *สัมมาทิฏฐิ* มากขึ้นในเวลาต่อมา

๓/๗

ตัวประมาท

หลังจากที่หลวงปู่ได้บอกข้อสอบให้ข้าพเจ้าทราบครั้งแรกแล้ว ท่านก็ได้ช่วยข้าพเจ้าทำข้อสอบอีกเป็นครั้งที่ ๒ ที่ท่านช่วยเหลือข้าพเจ้า คราวนี้เป็นวิชา พบ. ๒๘๓ วิชาการบริหารงานผลิตซึ่งมีอาจารย์ผู้สอน หลายท่าน ข้อสอบมีหลายลักษณะทั้งบรรยาย เต็มคำ ให้กากบาทหน้า ข้อที่ถูกต้องที่สุด ฯลฯ

หลวงปู่ที่ท่านเคยสอนวิธีทำข้อสอบแบบปรนัย (ให้กากบาทหน้าข้อ ที่ถูกต้องที่สุด) ให้ข้าพเจ้าว่า เวลาที่เราไม่แน่ใจ แทนที่เราจะเดาสุ่มหรือที่ เรียกว่ากาส่งเดช เราจะไม่ทำ อย่างนั้นหลวงปู่ท่านสอนให้ข้าพเจ้าหลับตา และนึกถึงหลวงปู่ทวด (หลวงปู่ทวด เหยียบน้ำทะเลจืด) แล้วกราบเรียน ถามท่าน

ขณะที่อยู่ในห้องสอบ เมื่อข้าพเจ้าทำข้อสอบเสร็จ แต่เวลา ยังไม่หมด และยังมีข้อสอบประเภทกากบาทเหลืออีกประมาณ ๑๐ ข้อที่ ข้าพเจ้าไม่แน่ใจ ข้าพเจ้าไม่รอช้า นึกถึงที่หลวงปู่สอนทันที ค่อยๆ พิจารณา ทีละข้อ หากข้อใดถูกต้องเมื่อข้าพเจ้าเอปากกาจิ้มไปที่ตัวเลือก จะเกิด เป็นแสงสว่างขึ้นทันที แต่ถ้าไม่ถูกต้อง ก็จะมีมืดและไม่มีแสงสว่าง

ข้าพเจ้าทำข้อสอบส่วนที่เหลือด้วยวิธีนี้จนเสร็จเรียบร้อย หลังจากประกาศผลสอบออกมา ข้าพเจ้าได้เกรด A เช่นเคย เดือนต่อมา ข้าพเจ้าได้มีโอกาสนำเรื่องนี้ไปเรียนถวายให้หลวงปู่ทราบ ในครั้งนั้น มีเพื่อนของข้าพเจ้าซึ่งเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยอีกแห่งหนึ่งมาราบหลวงปู่ด้วยเช่นกัน เพื่อนข้าพเจ้าคนนี้ได้ฟังเรื่องที่ข้าพเจ้าเล่าถวายหลวงปู่ เขาจึงได้กราบเรียนถามหลวงปู่ว่า

“ผมได้ทำข้อสอบกากบาทแบบนี้เหมือนกัน ข้อสอบมี ๑๐๐ ข้อ พอเข้าห้องสอบผมก็หลับตานึกถึงหลวงปู่ ขอให้ช่วยทำข้อสอบด้วย จากนั้นก็ทำข้อสอบโดยใช้วิธีหลับตาเช็คทีละข้อจนครบ ๑๐๐ ข้อ ผลสอบออกมาปรากฏว่าได้ F คือ สอบตก ทำไมเป็นอย่างนี้ครับหลวงปู่”

หลวงปู่มองหน้าเพื่อนของข้าพเจ้า และเมตตาอบรมเตือนสติทั้งเพื่อนและข้าพเจ้าว่า

“แกไม่พิจารณาให้ดี นั่นแหละตัวประมาท จำไว้ตัวประมาทนี้แหละตัวตาย”

ตรงกับพระพุทธพจน์ที่ว่า

ปมาโท มัจจุโน ปทัง ความประมาทเป็นหนทางไปสู่ความตาย
นั่นเอง

๗๘

ของโกหก

มีพระพุทธพจน์ว่า

“บุคคลใด เห็นสิ่งอันไม่เป็นสาระว่าเป็นสาระ และเห็นสิ่งอันเป็น
สาระว่าไม่เป็นสาระ บุคคลนั้นมีความดำริผิดประจำใจ ย่อมไม่อาจพบ
สาระได้”

ส่วนบุคคลใด เห็นสิ่งอันเป็นสาระว่าเป็นสาระ สิ่งอันไม่เป็นสาระ
ว่าไม่เป็นสาระ บุคคลนั้นมีความดำริถูกประจำใจ ย่อมสามารถพบสิ่งอัน
เป็นสาระ”

เรื่องราว เหตุการณ์ บุคคล สัตว์ สิ่งของต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต
ของเรานั้น

สรรพสิ่งล้วนเปลี่ยนแปลง ไม่คงที่ และไม่สามารถคงอยู่ตลอดไป

หากเรารู้จักสังเกต ฝึกหัดพิจารณาหาเหตุหาผล จนใจคุ้นเคยกับ
ความเห็นตามความจริง

เราจะเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงทั้งบุคคลและสิ่งของทุกอย่างรอบตัว
เราได้ไม่ยากนัก

๗๙

ถึงวัดหรือยัง

ธรรมะเป็นสิ่งที่มืออยู่รอบๆ ตัวเราทุกๆ คน เพียงแต่ว่าเราจะสามารถมองเห็นและนำมาพิจารณาได้แค่ไหนอย่างไร ในสมัยพุทธกาล ท่านหมอชีวกโกมารภัจจ์ แพทย์ประจำองค์พระพุทธเจ้าของเรา สมัยที่ศึกษาอยู่กับอาจารย์ทศปาโมกข์ ก่อนจะสำเร็จวิชาการแพทย์ ท่านให้ถือเสียมไปเที่ยวหาดูว่ามีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ใช้เป็นยาไม่ได้ ให้นำมาให้ โดยให้ไปเที่ยวหา ๔ วัน วันละทิศ ทิศละ ๑ โยชน์ รอบเมืองตักศิลา ท่านหมอชีวกรับคำสั่งอาจารย์แล้วถือเสียมไปเที่ยวหาตามคำสั่งของอาจารย์ ก็ไม่ได้พบเห็นสิ่งใดที่ไม่ใช่ยาเลย เมื่อกลับมาแล้วเข้าพบอาจารย์ แจ้งความนั้นให้ทราบ อาจารย์จึงกล่าวว่า เธอเรียนวิชาแพทย์สำเร็จแล้ว ความรู้ของท่านี้นพพอเพียงที่เธอจะใช้เป็นอาชีพอได้แล้ว

ต้นไม้ทุกชนิด หิน ดิน แร่ต่างๆ มีคุณค่า สามารถนำมาเทียบเป็นยาได้ฉันใด บุคคลผู้มีความฉลาดก็ฉันนั้น รอบๆ ตัวเราทุกสิ่งทุกอย่างไม่ว่าคน สัตว์ สิ่งของ เรื่องราวเหตุการณ์ใดๆ ก็ตามที่เกิดขึ้น และผ่านเข้ามาในชีวิตประจำวันของเรานั้น ไม่มีเรื่องใด ที่ไม่สามารถนำมาพิจารณาให้เป็นธรรมะได้เลย

พระพุทธเจ้าท่านสอนให้เรามีความเข้าใจในโลกธรรมทั้ง ๘ อย่าง
ได้แก่

ได้ลาภ เสื่อมลาภ

ได้ยศ เสื่อมยศ

ได้รับความสุข ประสบกับความทุกข์

มีคนสรรเสริญ และมีคนนินทา

...ถ้าใจเปรียบเหมือนน้ำนิ่ง เมื่อใจเรากระทบกับโลกธรรม ๘ อย่างนี้
แล้วกระเพื่อมไหวไปตามอารมณ์ ก็เป็นโลก แต่ถ้าพิจารณาอย่างมีสติ
จนเท่าทันโลกธรรม ๘ อย่างแล้ว ไม่ซัดส่ายไปตามอารมณ์ทั้งหมดนี้
ใจก็เป็นธรรมอยู่โดยตลอด

ธรรมะแท้ที่อยู่ที่ใจ มิใช่ที่วัด พระสงฆ์ หรือคัมภีร์ไบเบิลที่ล้วนเป็น
ศาสนสถาน ศาสนบุคคล หรือศาสนวัตถุ เท่านั้น หากเราเข้าใจได้อย่างนี้
ศาสนธรรมอันเป็นสิ่งสำคัญที่สุดก็จะเกิดขึ้นที่ตัวเรา เมื่อนั้น เราก็จะเข้าใจ
คำว่า “พระที่คล่องใจ” มิใช่ “พระที่คล่องคอ”

หลวงปู่ดู่ ท่านสรุปเรื่องนี้ให้ข้าพเจ้าฟังว่า

“ถึงแก่วัด แต่ใจยังมีโกรธ โลภ หลง ไปตาม ๘ อย่างที่ว่านี้ แ
ยังมาไม่ถึงวัด แต่ถ้าแกอยู่บ้านหรือที่ไหนๆ แต่ไม่โกรธ ไม่โลภ ไม่หลง
ไม่มี ๘ อย่างนี้มากวนใจ ข้าว่าแกมาถึงวัดแล้ว”

๘๐

รางวัลทุนภูมิพล

เมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๗ ขณะที่ข้าพเจ้ากำลังศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีเหตุการณ์หนึ่งซึ่งหลวงปู่ทวดได้เมตตาให้ความช่วยเหลือจนข้าพเจ้าไม่มีวันที่จะลืมไปได้ คือวันหนึ่ง ข้าพเจ้าได้ทราบข่าวว่า ทางมหาวิทยาลัยจัดประกวดการเขียนเรียงความในหัวข้อเรื่อง “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชกับพุทธศาสนาในสังคมไทย”

ข้าพเจ้าเกิดความสนใจที่จะเขียนเรียงความดังกล่าวขึ้นมาทันที แต่ก็ไม่แน่ใจตนเองว่าจะมีความสามารถเขียนได้ดีสักเพียงใด เมื่อข้าพเจ้าตัดสินใจแน่วแน่แล้วว่า จะเขียน จึงได้มาราบพระ ระลึกถึงพระคุณครูบาอาจารย์ และอาราธนาหลวงปู่ทวดและหลวงปู่ดู่เพื่อขอความช่วยเหลือจากท่านให้งานเขียนชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขณะที่ข้าพเจ้ากำลังนึกอธิษฐานอยู่ในห้องพระเพียงลำพังนี้ ก็บังเกิดนิมิตเป็นหลวงปู่ทวดท่านเดินออกมาจากโต๊ะหมู่บูชามาหาข้าพเจ้า ข้าพเจ้าแลเห็นภาพตัวเองนั่งคุกเข่าหมอบตัวลง และหงายฝ่ามือทั้งสองยื่นไปข้างหน้าเบื้องหน้า ข้าพเจ้าแลเห็นเป็นภาพหลวงปู่ทวดยืนสวดมนต์ให้พร พร้อมกับเป่าลงที่มือทั้งสองของข้าพเจ้า ในนิมิตนั้น ข้าพเจ้าเห็นเป็นอักขระโบราณอยู่เต็มสองฝ่ามือ

ข้าพเจ้าจึงกราบเรียนถามหลวงปู่ทวดว่า “อะไรหรือขอรับ” ท่านตอบสั้นๆ ว่า “ความรู้” จากนั้นท่านก็หันหลังเดินกลับหายลับเข้าไปในโถ๊ะหมู่บูชา

ข้าพเจ้าปลื้มปีติมาก และเกิดเป็นกำลังใจอย่างยิ่งในการเขียนหนังสือครั้งนั้น และได้ใช้เวลากว่าสามเดือน จึงเขียนเรียงความแล้วเสร็จ ขณะที่เขียนหากติดขัดอะไร เมื่อนึกถึงหลวงปู่ทวด จะเหมือนท่านช่วยคลายใจให้สามารถเขียนต่อได้ จะค้นคว้าหรือหาข้อมูลอ้างอิงใดๆ ก็ไม่ติดขัดเลย เป็นเรียงความเรื่องยาวขนาดมากกว่า ๓๐ หน้ากระดาษพิมพ์ดีด ซึ่งนับเป็นงานเขียนที่ยาวที่สุดในชีวิตของข้าพเจ้าเลยทีเดียว

เมื่อทางมหาวิทยาลัยประกาศผลการประกวดเรียงความ งานเขียนของข้าพเจ้าเป็นงานเขียนชิ้นเดียวในปีนั้นที่ได้รับพระราชทานรางวัลทุนภูมิพล โดยได้เข้ารับพระราชทานรางวัลเป็นทุนการศึกษาจากพระหัตถ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในวันพระราชทานปริญญาบัตร

จากคนที่ไม่เคยเขียนหนังสือ จากคนที่ไม่เคยสนใจงานด้านขีดๆ เขียนๆ มาก่อน จนมาได้รับพระราชทานรางวัล ทุนภูมิพล ไม่เป็นที่สงสัยเลยว่าข้าพเจ้าจะยินดีและดีใจเพียงใด ข้าพเจ้าขอกราบแทบเบื้องบาทของหลวงปู่ทวดและหลวงปู่ดู่ ขอนมัสการด้วยความเคารพ...ด้วยเศียร... และเกล้า...ที่ทำฝันของข้าพเจ้าให้เป็นจริง

๘๑

หลวงปู่ทวดช่วยชีวิต

ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ เป็นคำสอนของพระพุทธองค์ ที่ใช้ได้ทุกยุคทุกสมัย ความทุกข์ของคนเรานั้นมีมากมายหลายเรื่อง หลายอย่าง การเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังที่เพียรพยายามรักษาอย่างไร ก็ไม่ยอมหายสักที นี่ก็เป็นความทุกข์ที่ทรมานจิตใจมากเรื่องหนึ่งของ มนุษย์เรา บทความที่ท่านจะได้อ่านต่อไปนี้ เป็นเรื่องของคุณรัตนากรณ์ อินทรกำแหง ซึ่งเขียนโดยเบญจจะ ชินปัญชนะ จากหนังสือขวัญเรือน ได้เล่าไว้ดังนี้

คุณรัตนากรณ์ อินทรกำแหง เป็นศิลปินดาราที่โด่งดังในอดีตและ ยังมีผลงานอยู่ถึงทุกวันนี้ ชีวิตจริงของศิลปินท่านนี้ได้ผ่านอุปสรรคมาแล้ว อย่างมากมาย ตื่นเต้นเร้าใจยิ่งกว่าภาพยนตร์ที่เธอแสดง และเมื่อถึงบท เสร็จแล้ว เสร็จสลดจนต้องฆ่าตัวตาย เมื่อหลายปีก่อนคุณรัตนากรณ์ได้เกิด ล้มป่วยเป็นอัมพาต ลูกเดินไม่ได้ได้ไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลมีชื่อแห่งหนึ่ง หมดเงินไปร่วม ๒ แสนบาท แต่ไม่หาย และไม่ดีขึ้นเลย พอรู้ข่าวว่าที่ไหน มีหมอเก่ง จะรีบให้คนพาไป รักษาแล้วก็เหมือนเดิม รักษาไปจนทรัพย์สิน เงินทองเกือบหมด

โรคร้ายที่ทรมาณเพราะลูกเดินไม่ได้ก็ยังทรมาณใจอยู่ เป็นเช่นนี้
อยู่นานถึง ๗ เดือน จนคิดอยากฆ่าตัวตาย คนเราเมื่อหมดหนทาง ไม่มี
ทางออกก็มักคิดสั้น คนที่ต้องอยู่ในสภาพที่ช่วยตัวเองไม่ได้เป็นระยะเวลา
นานๆ ต้องอยู่แต่ในห้องที่แคบๆ จะทำอะไรก็ต้องอาศัยผู้อื่น มั่นแน่ว่าเพื่อ
หน่วยคับแคบใจยิ่งนักตายซะจะดีกว่าชาติที่แล้วคงทำกรรมไว้มากขอยอม
ชดใช้กรรมแต่เพียงเท่านี้

นั่นเป็นคำพูดของคุณรัตนภรณ์ ที่น้อยอกน้อยใจในชะตากรรม
ของตนเอง ก่อนที่จะตัดสินใจไปตาย เมื่อตัดสินใจแล้วจึงเดินทางท่องเที่ยว
แบบสั่งลา อยากไปที่ไหนก็ไป ชอบใจที่ไหนก็อยู่นานหน่อย เมื่อไปถึงภูเก็ตร
เกิดความเบื่อ จึงหลบไปชายหาดที่ไม่มีคน สัมบุตรบุญธรรม (คุณรัตนภรณ์
หรือคุณแดง ไม่มีบุตร) ให้ไปซื้อข้าวปลาอาหารทานกันที่ชายหาด เมื่อ
ไม่มีใครอยู่แล้ว คุณแดงจึงได้ตั้งจิตอธิษฐานต่อคุณพระศรีรัตนตรัย โดย
เฉพาะหลวงปู่ทวดที่เคารพนับถือมาก เพราะเคยได้ประจักษ์ในอิทธิฤทธิ์
อภินิหารจากการรอดตายมาแล้ว (ถึงกับได้ชักชวนคุณสมบัติ เมทะนี ดารา
ยอดนิยมในอดีต ช่วยกันสร้างพระเครื่องหลวงปู่ทวด ถวายให้วัดช้างให้
ไปรุ่นหนึ่ง) ช่วงนั้นคุณแดงได้ตั้งจิตอธิษฐานต่อองค์หลวงปู่ทวดไว้ว่า

“ขณะนี้ลูกได้ถูกโรคร้ายเบียดเบียน ทนทุกข์ทรมาณเป็นเวลานาน
แล้ว วันนี้ได้ตัดสินใจขอลาตาย บุญใดที่ลูกได้ทำมาแล้ว ในอดีตชาติก็ดี
และในชาตินี้ก็ดี ลูกขออุทิศบุญนั้นให้กับเจ้ากรรมนายเวรที่ได้ล่วงเกินกัน
มา จะด้วยเจตนาที่ดี ไม่เจตนาที่ดี ขอให้หลวงปู่ทวด ช่วยเป็นสื่อไปบอก

ให้เจ้ากรรมนายเวรต่าง ๆ มารับไปและอธิษฐานให้ลูกด้วย และถ้าเมื่อลูกได้หมดกรรมจริงแล้ว ขอให้หลวงปู่ทวดได้เมตตาสงเคราะห์ให้หายจากโรคร้ายในวันนี้ด้วย ถ้ายังไม่หาย ลูกขอลาตายในบัดนี้”

เมื่อจบคำอธิษฐานแล้ว คุณแดงก็ลงมือคลานกลิ้งตัวลงทะเลไป เมื่อเจอคลื่นซัดมา ก็กลิ้งกลับไป แต่ก็ยังกระเสือกกระสนคลานต่อไป แล้วก็ถูกคลื่นซัดเข้าฝั่งอีก ต่อสู้กับคลื่นเพื่อที่จะไปให้ลึกพอที่จะจมน้ำแล้วหายใจไม่ออก เป็นเช่นนี้อยู่ครึ่งชั่วโมง จนบุตรบุญธรรมกับคนใช้มาพบเห็น ช่วยพยุงตัวขึ้นฝั่ง ขณะนั้นเหนื่อยจนไม่ได้สติ มาตกใจรู้ตัวเพราะเสียงตะโกนลั่นว่า “แม่หายแล้ว ! แม่หายแล้ว !”

ปาฏิหาริย์เกิดขึ้นแล้ว เพราะคุณแดงยืนได้แล้ว เดินได้ด้วย หายจากโรคร้ายแล้ว เพราะคุณพระรัตนตรัยและหลวงปู่ทวดที่ประทานให้เนรมิตให้โดยใช้เวลาสั้นๆ หลังจากที่ต้องทนทรมานอยู่นานถึง ๗ เดือน

นี่เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ข้าพเจ้าขอฝากท่านผู้อ่านไว้ เป็นเครื่องเจริญศรัทธา

๘๒

ทามาก็ออตจิ

ทามาก็ออตจิ หรือเจ้าสัตว์เลื้อยคอมพิวเตอร์ที่แสนจะซื่ออ่อน ซึ่งกำลังแพร่ระบาดและเป็นที่ยอมรับกันในกลุ่มนักเรียนนักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ญี่ปุ่นและในบ้านเรา จนทางโรงเรียนต้องห้ามนักเรียนไม่ให้นำมาโรงเรียน เพราะจะทำให้เสียการเรียน เนื่องจากต้องคอยดูแลทามาก็ออต ยิ่งกว่าไขในหิน ต้องคอยป้อนอาหารให้ทาน พาเข้าห้องน้ำ เจ็บป่วยต้องพาไป หาหมอและอื่นๆ อีกอีกปาละ มิฉะนั้น... มันก็จะตาย

จากเรื่องทามาก็ออตสัตว์เลื้อยปลอม ทำให้ข้าพเจ้าคิดถึงวรรณกรรมที่มีชื่อเรื่องหนึ่งในอดีตคือ “ตลิ่งสูง ชุงหนัก” ของนิคม รายยาวา กวีซีไรต์ เมื่อหลายปีก่อน ครั้งนั้น นิคมได้นำเสนอเรื่องความเป็น **ของจริง** และ **ของปลอม** ได้อย่างไพเราะกินใจยิ่งนัก นิคม ได้ให้ **คำกาย** ตัวเอกของเรื่อง เรียนรู้และพบคำถามได้โดยการ “**ประสบ**” กับคำตอบอันเป็นรูปธรรมหลายๆ ครั้งจนสามารถโยงเข้าสู่ปริศนาในใจได้ คำกายเริ่มแกะข้างใหญ่เท่าตัวจริง เขาเริ่มตั้งคำถามว่า “เราเคยเดินทางไกล ได้พบเห็นอะไรหลายอย่าง แต่ตัวเราเองเป็นของใกล้ที่สุด เรากลับไม่เคยเห็นมันเลย” จนเมื่อคำกายแกะข้างได้เป็นตัวเป็นตนแล้ว แต่เขายังหาความเป็นข้างไม่ได้

จนวันหนึ่ง เมื่อเขาอยู่บนหลังพลาญสุด ยามที่พลาญสุดตกมัน เมื่อ เขากุมสติได้ เขาพบว่าสิ่งนี้เองที่เราอยากรู้ เขาคิดขณะความอ่อนและอ่อน ละมุนจากตัวข้างแล่นชานใต้ร่างเขา มันมีอารมณ์ มีเลือดเนื้อ มีชีวิตและ วิญญาณ เขาสัมผัสได้ถึงความมูทะลุนแรงที่กำลังทะยานไปข้างหน้ารู้สึก ถึงความหวาดกลัวและหวั่นไหวชั่วขณะของมัน ความเศร้า ความเจ็บปวด และความตกใจ ขณะดินรนและวิ่งพล่านพัดเหวี่ยงอยู่กับแอ่งที่หาทางออก ไม่ได้ สิ่งที่กำลังายค้นพบนี้ ไม่ใช่เพียงแค่ชีวิตและเลือดเนื้อของข้างตัวหนึ่ง เท่านั้น แต่คือชีวิตและเลือดเนื้อของมนุษยชาติที่ขาดหายไปในโลกปัจจุบัน โลกที่ผู้คนจมจุ่มกับชีวิตที่เป็น “ซาก” มากกว่าชีวิตที่เป็น“จริง”

ดังนั้น คำกายจึงหันกลับมาพิจารณาข้างไม้ของเขา อีกครั้งหนึ่ง และฉงนฉงายนักกว่า “คนเรานี้แปลกจริงๆ ไม่ใหญ่มันก็ใหญ่ของมันอยู่ แล้วใครไม่ได้ทำให้รูปข้างใหญ่ แต่ท่อนไม้มันใหญ่ของมันเอง ตัวมันจริงๆ คือต้นไม้ใหญ่ แต่คนกลับไม่เห็นความสวยและมีค่าของมันตอนมีร่มเงามี ชีวิต กลับโค่นมัน ลิดกิ่งใบให้เป็นซากไม้แล้วเอามาแกะให้เหมือนซากข้าง ขึ้นชมมันมากกว่าได้เห็นข้างหรือต้นไม้ที่มีชีวิตจริงๆ เสียอีก ทำไปทำไม จะไม่มีของจริงเลยสักอย่าง ไม่ว่าข้างหรือไม้”

เรื่องของทามาถือคติ คำกาย และพลาญสุด เป็นตัวอย่างอันดีให้ ข้าพเจ้าได้ความเข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้งขึ้นในเรื่อง **ของจริง ของปลอม**

บทสนทนาตอนหนึ่ง ที่หลวงปู่ดูท่านพูดคุยกับข้าพเจ้าและเพื่อน เมื่อคราวที่ได้กราบนมัสการและถวายดอกบัวแก่ท่าน ก่อนที่จะถวาย

ดอกบัว เพื่อนของข้าพเจ้าได้นำดอกบัว มาพับกลีบบัวให้ดูเหมือนเป็นดอกกุหลาบ อีกกลุ่มก็เอาดอกบัวมาพับกลีบเข้าไปที่ละชั้นจนเห็นเกสร ดอกบัวที่อยู่ด้านใน หลวงปู่ท่านนั่งมองดูอยู่ในที่สุดท่านได้ฝากข้อคิดในการไปทำบุญครั้งนั้นให้ข้าพเจ้าว่า

“ดอกบัวที่พับกับดอกบัวที่ไม่ได้พับ อย่างไหนอยู่ได้นานกว่ากัน”

“อย่างที่ไม่พับครับ” ข้าพเจ้าตอบ

“เอ้อ ! ก็เรานั้นอยากนี่นา อยากให้เป็นอย่างนั้น อยากให้เป็นอย่างนี้ ข้าฝากแก่ไปคิดดู”

พับกันไปพับกันมา ในที่สุดของจริงก็อยู่ได้ทนนานตามธรรมชาติกว่าของที่ถูพับ และก็ดูจริงๆ แล้วดอกบัวที่ถูพับเป็นดอกกุหลาบนั้นจะดูเป็นดอกบัวก็ไม่ใช่ จะเป็นดอกกุหลาบก็ไม่เชิง

เอาความเป็นดอกบัว...ถวายท่านดีกว่า ข้าพเจ้าตอบกับตัวเอง

๘๓

ไตรสรณาคมน์

คุณหมอมรา มลิล เป็นขรวาาสผู้ประพตธรรมที่ข้าพเจ้าเคารพ
นับถือและถือเป็นแบบอย่าง วันหนึ่งข้าพเจ้าได้มีโอกาสนทนาธรรมกับ
ท่านที่ธรรมสถาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทสนทนาวันนั้น ได้พูดกันถึงพระไตรสรณาคมน์ คุณหมอได้ฝาก
ข้อคิดในเรื่องที่กล่าวกันว่า การขอถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็น
สรณะ เป็นที่พึ่ง จะสามารถกำจัดภัยได้จริงนั้น ถึงอย่างไร จึงกำจัดภัยได้
จริง คุณหมอได้อธิบายว่า

การถึงพระพุทธ เพื่อเป็นสรณะนั้น หมายถึง การเข้าใจถึงศักยภาพ
ของจิตแท้ที่เป็นพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ใครก็ตามที่เชื่อเช่นนี้ จน
พากเพียรบากบั่น ฝึกอบรมจิตใจของตนให้เกิดเป็นสัมมาทิฐิ ตั้งมั่นใน
มรรค ไม่ย่อหย่อน อ่อนแอ ท้อแท้ เกียจคร้าน ที่จะปฏิบัติให้ยิ่งๆ ขึ้นไป
จนในที่สุด ใจนั้นถึงพร้อมด้วยสติ สมาธิ ปัญญา และมีกำลังพอที่จะขุด
รากถอนโคนกิเลสอาสวะทั้งปวงออกไปจากจิตใจได้ จิตของผู้นั้น ก็จะเป็น
อิสระจากสิ่งเศร้าหมอง คือ อวิชชา ตัณหา อุปาทาน ตีน เบิกบาน เป็น
พุทธะ มีความบริสุทธิ์เทียบเท่ากับพุทธะของพระอรหันต์ทั้งปวง และของ

พระพุทธเจ้าทุกพระองค์ แต่ความสามารถทางอภิญญาอาจยิ่งหย่อนกว่ากันได้

การถึงพระธรรม คือ การมีสติรักษาใจให้น้อมเอาเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตมาเป็นธรรมะสอนใจแทนการปล่อยให้ปรุงคิดเตลิดไปตามสัญญาอารมณ์ เกิดเป็นความทุกข์ความคับข้องใจ หรือเมื่อใดใจคิดฟุ้งซ่านก็หยุดกำหนดรู้อยู่กับปัจจุบันคือขณะเดี๋ยวนี้นี้ เฉพาะหน้าแต่ละขณะ แต่ละขณะ ใจที่ฝึกเช่นนี้ จะเปรียบเสมือนมีธรรมของพระพุทธองค์เทศน์ให้ฟังอยู่ในใจตลอดเวลา

เมื่อไม่มีสิ่งกระทบก็รู้อยู่กับปัจจุบัน เมื่อมีสิ่งกระทบ ไม่ว่าจะเป็นผู้สัมผัสจากภายนอกหรืออารมณ์ของใจเอง ก็จะหมุนให้คิดเป็นมรรคทุกครั้ง จะเปลี่ยนจากความคิดที่เป็นกิเลสให้เป็นมรรค เปลี่ยนกิเลสเป็นมรรค ดังนี้เรื่อยไป ดังนั้น ความคิด คำพูด หรือการกระทำด้วยกายทุกอย่างๆ จะเป็นการกระทำเพื่อความสิ้นสุดแห่งทุกข์ถาวร

การถึงพระสงฆ์ คือ การน้อมตนให้ปฏิบัติดัง “พระสงฆ์” คือ เป็นผู้ปฏิบัติดี (สุปฏิปันโน) ปฏิบัติตรง (อุสุปฏิปันโน) ปฏิบัติถูก (ญายปฏิปันโน) ปฏิบัติชอบ (สามีจิปฏิปันโน) ตลอดเวลาที่จะระลึกได้

การปฏิบัติดังกล่าวมานี้คือ การถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ที่จะเป็นสรณะที่พึ่งอันแท้จริง สามารถกำจัดทุกข์ กำจัดภัยได้จริง

ข้าพเจ้าฟังคุณหมออธิบายจนจบได้แต่อึ้งย้ม

ใบหน้าของหลวงปู่ดูลอยเด่นพร้อมกับเสียงของท่านดังขึ้นมาใน

โสตประสาทของข้าพเจ้าว่า

“นั่นแหละ พระไตรสรณาคมน์ ใครเชื่อพระก็เป็นพระ ใครละได้
ก็ไม่ใช่คน”

๘๔

ไม่พอดีกัน

ข้าพเจ้าเคยได้ยื่นผู้อำนวยการวัยห้าสิบท่านหนึ่งในธนาคารปรารภกับผู้ใหญ่อีกท่านว่า สมัยหนุ่มๆ มีเรี่ยวแรงดี แต่เงินเดือนน้อย อยากไปเที่ยวเมืองนอกก็ไปไม่ได้ เพราะไม่มีสตางค์ แต่ทุกวันนี้มีเงินเดือนมาก อายุก็มากขึ้นตามมา มีเงินไปเที่ยวได้อย่างสบาย แต่ไม่มีแรงไป

ข้าพเจ้านึกถึงคำคมที่ อุดม แต้วพานิช หรือ “โน้ส” ศิลปินตลกและนักเขียนที่โด่งดังสุดขีดจากเดี่ยวไมโครโฟน และงานเขียนหนังสือที่ขายดีติดอันดับยอดขายสูงสุดคนหนึ่งในบ้านเราขณะนี้ ได้เล่าไว้ในหนังสือ Note Book หน้า ๑๓๑ ว่า

มีแรง มีเวลา ไม่มีเงิน

มีแรง มีเงิน ไม่มีเวลา

มีเงิน มีเวลา ไม่มีแรง

นี่เป็นข้อคิดที่ดีทีเดียว ทำให้ข้าพเจ้านึกถึงคำสอนหลวงปู่ดู่ที่สอนข้าพเจ้าให้ตั้งอกตั้งใจภาวนาตั้งแต่อายุไม่มาก ในเวลาที่พอมีเรี่ยวแรง มีเวลา (จะมีเงินหรือไม่มีเงิน ช่างมัน !) ว่า

“ข้อสำคัญที่สุดของการปฏิบัติคือ ต้องไม่ประมาท

ต้องปฏิบัติให้เต็มที่ตั้งแต่วันนี้ ใครจะรู้ว่าความตายจะมาถึงเราเมื่อไร ? เคยเห็นไหม เพื่อนเรา คนที่เรารู้จักที่ตายไปแล้ว นั่นนะ เขาเตือนเรา

ถ้าเราปฏิบัติไม่เป็นเสียแต่วันนี้ เวลาจะตายมันก็ไม่ใช่เหมือนกัน เหมือนกับคนที่เพิ่งคิดหัดว่ายน้ำเวลาใกล้จะจมน้ำตายนั้นแหละ ก็จมน้ำตายไปเปล่าๆ

แกไม่ปฏิบัติหนึ่งวันนี้ เสียหายหลายแสน วันหนึ่งก็มีความหมาย ข้าฝากให้แกไปคิดเป็นการบ้าน”

๘๕

ธรรมะจากสัตว์

เวลาพระพุทธเจ้าตรัสสอนเหล่าพระสาวก ท่านมักจะยกสัตว์ต่าง ๆ มาแสดงเปรียบเทียบให้ได้แง่คิดทางธรรมอยู่เสมอ นับเป็นวิธีสอนธรรมที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจ และมองเห็นภาพได้อย่างชัดเจนทีเดียว

ดังตัวอย่างเช่น ยกเรื่องงูพิษเปรียบกับการศึกษาเล่าเรียน ถ้าเรียนไม่ดี เรียนไม่เป็น ได้ความรู้มาผิดๆ ความรู้นั้นอาจจะเป็นอันตรายดุจเดียวกับงูพิษที่ขื่นคดหาง ย่อมถูกงูพิษแวงกัดเอาได้

ยกลิงโง่อยากลองเอามือจับตั้ง เอาเท้าถีบและใช้ปากกัด ผลที่สุดติดตั้งดินไม่หลุด เปรียบเหมือนคนที่ไม่รู้จักวิธีแก้ปัญหาก็ถูกต้องเต็มไป ด้วยความเห็นผิด ความเข้าใจที่ผิด ในที่สุดก็จะตกอยู่ในสถานการณ์ที่ลำบาก

ยกเต่าหดหัวอยู่ในกระดอง ได้ยินเสียงอะไรที่ผิดปกติก็จะหดหัวเข้ากระดองปลอดภัยไว้ก่อน เปรียบดังผู้ปฏิบัติที่สำรวมอินทรีย์ (คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ) เห็นอะไร ได้ยินอะไร...ก็มีสติ ไม่ยินดี ยินร้ายไปตามเสียงร่ำจากภายนอก ก็ย่อมปลอดภัยจากกิเลสได้

ยกนกเขา ที่ร้องเสียง คู คู เหมือนคนที่ตระหนี่ถี่เหนียวหวงแหน

โกศทรัพย์ ไม่แบ่งปันคนอื่น ตัวเองก็ไม่กินไม่ใช่ บุญกุศลก็ไม่ทำ ได้แต่นอนกอดทรัพย์ภูมิใจว่าทรัพย์ของกู ของกู หลงยึดติดอยู่อย่างนั้น

ในบรรดาเรื่องที่ยกตัวอย่างมานี้ เรื่องที่หลวงปู่ดู่นำมาเล่าเป็นอุทาหรณ์สอนใจให้ศิษย์ได้ฟังกันบ่อยๆ คือ เรื่องนกเขา ที่ร้องเสียง คู คู ได้ฟังแล้วเหมือนเป็นเครื่องเตือนใจ ให้ศิษย์ทั้งหลายอย่าได้ประมาท และหมั่นพิจารณาอยู่เนื่อง ๆ ว่า

ตัวเรา...ตัวเขา

ไม่ใช่เรา...ไม่ใช่เขา

ของเรา...ของเขา

ไม่ใช่ของเรา...ไม่ใช่ของเขา

๘๖

สังคมวิปริต

ในหนังสือพุทธธรรมกับสังคมซึ่งเขียนโดย ศาสตราจารย์นายแพทย์
ประเทศ วะสี ได้กล่าวถึงสังคมไทยตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๘ ไว้ว่า “ประเทศไทยมี
วัดกว่า ๒๕,๐๐๐ วัด พระกว่าสองแสนรูป เณรกว่าแสนรูป พุทธศาสนิกชน
อีกเต็มประเทศ ไฉนเราจึงมีปัญหาทางสังคมมากขึ้นเรื่อยๆ”

ความเป็นคนใจบุญสุนทานของผู้คนไทยในอดีต และการที่มีวัดวา
อารามสร้างอยู่ทุกมุมเมือง ไม่ได้ช่วยให้ปัญหาสังคมลดลงไปในปัจจุบัน

สภาพเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมถึงขั้นวิกฤต ผู้คนมีความทุกข์
ยากกันมากมาย เรามีผู้นำบ้านเมืองที่ไม่สามารถเอาเป็นแบบอย่างที่ดีได้
จนสื่อมวลชนต่างพากันขนานนามว่า เป็นยุคราหุครองเมือง ทั้งผู้นำและ
คนรอบข้างหมดปัญญาแก้ไขปัญหามันเมืองในทางที่ถูกที่ควร ถึงขนาด
ต้องสะเดาะเคราะห์ต่อชะตา ทำพิธีรับส่งราหู ดุฮวงจ้ยกันให้วุ่นวายสับสน
จนเประอากันไปหมด ประชาชนเดือดร้อน สังคมวิปริตกันถ้วนหน้า

ท่านพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้ฝากข้อคิดหลักธรรมไว้
ในหนังสือของท่าน ชื่อ “เมืองไทยจะวิกฤต ถ้าคนไทยมีศรัทธาวิปริต” ซึ่ง
ข้าพเจ้าขออนุญาตคัดลอกมา ณ ที่นี้ สรุปความว่า คุณสมบัติของชาวพุทธ

ที่ดี หรืออุบาสกธรรม ๕ ประการ ที่ควรปฏิบัติคือ

๑. มีศรัทธา เชื่ออย่างมีเหตุผล มั่นในคุณพระรัตนตรัย ไม่มั่งงาย
๒. มีศีล มีความประพฤติสุจริตดีงาม อย่างน้อยดำรงตนได้ในศีล ๕
๓. ไม่ตื่นข่าวมงคล เชื่อกรรม มุ่งหวังผลจากการกระทำ มีใช้จาก
โซกลางของขลัง พิธีกรรม สิ่งศักดิ์สิทธิ์
๔. ไม่แสวงหาทักษิณนอกหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า
๕. เอาใจใส่ ทำนุบำรุงช่วยกิจการพระพุทธศาสนา

เริ่มต้นที่ตัวเรา...เริ่มที่บ้านเรา แล้วเราจะมีใช้ตัวปัญหาที่ทำสังคม
ให้วิปริต แต่จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยแก้ปัญหาสังคมวิปริต ให้เป็นส่วนหนึ่ง
ที่ลูกศิษย์หลวงปู่มอบเป็นของขวัญถวายแด่ในหลวง และมอบถวายแด่...
หลวงปู่ของเรา

๘๗

เชื่อดื้อยา

หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับวันอังคารที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ หน้า ๒๐ ในคอลัมน์เมนูข้อมูลโดยนายดาต้า ได้พูดถึงเรื่องของหมอกับการสั่งยาให้แก่คนไข้ เรื่องของเรื่องมีว่า มีคำถามจากชาวบ้านถึงนายดาต้า ข้าพเจ้าขอคัดลอกมาดังนี้

“ผมสังเกตว่าเดี๋ยวนี้ไปหาหมอ แล้วหมอสั่งยามาให้มาก อย่างเป็นหวัดไปรักษาที่โรงพยาบาลเอกชน ค่ารักษา ค่ายา ๔๐๐ - ๕๐๐ บาท ทุกครั้ง ทั้งที่แต่เดิมนั้นโรคหวัดนี้กินยาแผงไม่กี่บาทก็หายแล้ว ทำไมถึงเป็นเช่นนั้น”

จากคำถามข้อสงสัยดังกล่าว นายดาต้าก็ได้ตอบไปในลักษณะที่ว่า หมอจ่ายยาให้ไปเกินกว่าเหตุ ข้าพเจ้าได้นำเรื่องนี้ไปสอบถามจากญาติซึ่งเป็นอายุรแพทย์ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางการรักษาด้วยยาซึ่งก็ได้ความกระจ่างกลับมาว่า เราคงเคยทราบกันว่า มีเชื้อโรคมามากมายมีอาการดื้อยา ทำให้รักษาหายได้ยากโดยเฉพาะในเมืองไทย ทั้งนี้ มีสาเหตุที่สำคัญคือการให้การรักษาที่ไม่เต็มที่ ดังเช่น คนไข้ไปซื้อยามาทานเองจากร้านขายยา หรือไปพบแพทย์ตามคลินิก โรงพยาบาล แพทย์ส่วนใหญ่จะจัดยา

ให้คนไข้ครบตามจำนวนว่า จะต้องทานยากี่วัน ๕ วัน ๗ วัน หรือ ๑๐ วัน ก็จะจัดยาให้ครบ เช่น คนไข้เป็นหวัดเนื่องจากติดเชื้อแบคทีเรีย ซึ่งคนไข้ จำต้องได้ยาปฏิชีวนะหรือยาแก้อักเสบ คนไข้ที่เป็นวัณโรค คนไข้ที่เป็นโรค กระเพาะปัสสาวะอักเสบ ฯลฯ

เมื่อคนไข้เหล่านี้ทานยาแล้วมีอาการดีขึ้น หรือ หายไปก็จะหยุดยา ใหม่ๆ ที่เชื้อโรคยังไม่หาย เมื่อหยุดยา ขณะที่เชื้อโรคบางส่วนยังไม่ตายนั้น มันจะกลับฟื้นขึ้นมาใหม่ แพร์พันธุ์ใหม่ออกมาซึ่งเป็นพันธุ์ที่มีวิวัฒนาการ ให้ดื้อต่อยาที่เคยใช้มาก่อนแต่ใช้ไม่ครบตามจำนวน จากนั้นไม่นาน อาการ เจ็บไข้ก็จะเกิดขึ้นมาใหม่ คราวนี้จะรักษาให้หายก็จะยากกว่าครั้งแรก แน่นอนต้องไ้ยาที่แรงขึ้นกว่าเก่า หากคนไข้ใช้ยาผิดวิธี เชื้อก็จะดื้อยาขึ้นมาอีก ทุกวันนี้จึงมีโรคดื้อยาเกิดขึ้นมากมาย เพราะการใช้ยาที่ไม่ศึกษา ให้ถูกวิธี

ในเรื่องของการศึกษาปฏิบัติธรรมก็เช่นเดียวกัน

การใช้ยาไม่ถูกวิธี... ทำให้เชื้อโรคดื้อยาขึ้นฉับใด การศึกษาปฏิบัติธรรมไม่ถูกวิธี...ก็ทำให้ศิษย์ดื้อคำสั่งสอนของครูอาจารย์ฉับนั้น

๘๘

คุณธรรม ๖ ประการ

หลวงปู่เคยปรารภธรรมเกี่ยวกับเรื่องการเจริญโพชฌงค์ อันเป็นคุณธรรมที่ทำให้บุคคลผู้ปฏิบัติตามได้บรรลุมรรค ผล นิพพาน มีแต่ความเย็นใจในทุกที่ทุกสถาน ในกาลทุกเมื่อ เป็นธรรมที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง อีกทั้งมีความไพเราะทั้งอรรถและธรรม จึงขอฝากไว้กับศิษย์หลวงปู่ให้ได้นำไปพิจารณากัน

“ดูก่อนท่านผู้เห็นภัยในวัฏฏสงสารทั้งหลาย ผู้ที่เห็นภัยในวัฏฏสงสารนั้น ถ้าประกอบด้วยคุณธรรม ๖ ประการนี้ ย่อมจะได้บรรลุมรรค ผล นิพพาน ถึงความเยือกเย็นอย่างยอดเยี่ยม คุณธรรม ๖ ประการนั้นคือ

ข่มจิตในสมย์ที่ควรข่ม

ระครองจิตในสมย์ที่ควรระครอง

ยังจิตให้ร่าเริงในสมย์ที่ควรร่าเริง

วางเฉยจิตในสมย์ที่ควรวางเฉย

มีจิตน้อมไปในมรรค ผล อันประณีตสูงสุด

ยินดียิ่งในพระนิพพาน”

ผู้ปฏิบัติที่มีความชาญฉลาด ย่อมจะต้องศึกษาจิตใจและอารมณ์
ของตนให้เข้าใจ และรู้จักวิธีกำหนด ปล่อยวาง หรือควบคุมจิตใจและ
อารมณ์ให้ได้ เปรียบเสมือนเวลาที่เราขับรถยนต์ จะต้องศึกษาให้เข้าใจถึง
วิธีการขับขี่ที่ปลอดภัย บางครั้งควรเร่ง บางคราวควรผ่อน บางทีก็ต้องหยุด

เร่งในเวลาที่เหมาะสม

ผ่อนในเวลาที่เหมาะสม

หยุดในเวลาที่เหมาะสม

ก็จะสามารถถึงที่หมายได้อย่างปลอดภัย

เปรียบเทียบการปฏิบัติธรรมะนี้ละ ทำนองเดียวกันให้พิจารณา
อย่างนี้

๘๙

ลิงติดตัง

ท่ามกลางกระแสสังคมที่สับสนวุ่นวาย ไม่ว่าจะเป็นกิจธุระส่วนตัว กิจธุระเรื่องครอบครัว เรื่องที่ทำงาน เรื่องของญาติสนิทมิตรสหาย จนบ่อยครั้งที่เรารู้สึกเหมือนถูกพันธนาการด้วยภาระและหน้าที่ที่ต้องจัดการมากมายอยู่ทุกวี่ทุกวัน ทั้งตัวเราเองและทั้งผู้คนรอบข้าง

หลวงปู่ได้เคยเปรียบลักษณะเช่นนี้กับอาการของลิง โดยท่านได้ถามข้าพเจ้าว่า “แกเคยรู้จักไหม โลกติดตัวเหมือนลิงติดตัง”

(“ตัง” ตามความหมายในพจนานุกรมหมายถึง ยางไม้ที่ผสมกับสิ่งอื่นแล้ว ทำให้เหนียวใช้สำหรับตักนก)

เวลาที่เขามาตักจับลิง เมื่อลิงมาติดกับที่มีตังติดอยู่ ตังติดมือลิงข้างหนึ่ง มันก็ใช้มืออีกข้างมาแกะออก แต่แกะไม่ออก กลับติดตังทั้งสองมือ เอาเท้ามาช่วยถีบออก ก็ไม่ออกอีก เอาปากกัดอีก ผลที่สุดเลยติดตังไปทั้งตัว ทั้งสองมือ สองเท้า และปาก ติดตังไปหมด นอนรอให้เขามาจับตัวเอาไป ข้าพเจ้าก็มองดูตัวเอง และเหลียวมองดูรอบตัว ไม่เห็นลิงแม้แต่ตัวเดียวที่ติดตัง เห็นแต่ตัวเองและคนรอบๆ ข้าง ติดตังเต็มไปหมด... ไม่มีลิงสักตัว ...ใครก็ได้ ช่วยแกะที่เถอะครับ !

๙๐

ปรารภธรรมเรื่อง “การเกิด”

บ้ายรมลมเย็นวันหนึ่ง ในอิริยาบถสบาย ๆ ของหลวงปู่ที่กุฏิท่าน หลวงปู่ได้ปรารภธรรมเกี่ยวกับเรื่อง “การเกิด” ให้กับศิษย์ได้ฉุ่คิด เป็นการบ้าน

ท่านได้ปรารภไว้ว่า

“คนเราเกิดมาไม่เห็นมีอะไรดี มีดีอยู่อย่างเดียว สวดมนต์ไหว้พระ ปฏิบัติภาวนา”

ข้าพเจ้าหวนรำลึกถึงคำสอนท่านพุทธทาสภิกขุจากหนังสือ “เล่าไว้ เมื่อวัยสนธยา” ซึ่งสัมภาษณ์โดยพระประชา ปสันนธัมโม ท่านพุทธทาส ภิกขุได้พูดถึงเรื่องที่สำคัญที่สุดในชีวิตว่า คนเราเกิดมาควรจะได้อะไร เกิดมาทำไม

คนส่วนใหญ่สมัยเป็นเด็กๆ ไม่มีทางรู้ว่าเกิดมาทำไม พ่อแม่ก็ไม่ได้สอนว่าเกิดมาทำไม เพียงแต่ได้รับการดูแลว่า ทำอย่างนั้นทำอย่างนี้ ที่เรียกว่าดีๆ ให้เรียนหนังสือ ให้ประพฤติดี ก็ดีแต่ไม่รู้ว่าเกิดมาทำไม จนกระทั่งเป็นหนุ่มสาว ก็ไม่รู้ว่าเกิดมาทำไม เพื่อประโยชน์อะไร แต่ก็ทำได้ทำ ทุกๆ อย่างตามที่ผู้หลักผู้ใหญ่สอนให้ทำตามขนบธรรมเนียมประเพณี

มีให้ทำ จึงมีการศึกษา มีอาชีพสำหรับทำมาหากิน มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
บางคนจนเลยวัยผู้ใหญ่ล่วงถึงวัยชรา ก็ไม่มีโอกาส แม้จะคิดหาคำตอบ
ที่สำคัญที่สุดในชีวิตนี้ ข้าพเจ้าขออนุญาต ชีดเส้นใต้คำว่า ที่สำคัญที่สุดใน
ชีวิตนี้

ท่านพุทธทาสภิกขุ ได้เฉลยคำตอบนี้ไว้ว่า...

“เกิดมาให้ได้รับสิ่งดีที่สุดในมนุษย์ควรจะได้ คือให้มีชีวิตที่เย็น
ที่ไม่เป็นทุกข์เลย”

สรุปได้ว่า เพื่อแสวงหาความสุขที่ไม่กลับกลายเป็นความทุกข์อีก
มีสุภาษิตจีนบทหนึ่งที่ว่า...

รู้ก่อน แก่ก่อน

รู้หลัง แก่หลัง

ไม่รู้ ไม่แก่

รู้แล้ว ทำไมไม่แก่

นั่นนะซิ รู้แล้ว...ทำไม (ยัง) ไม่แก่ (จะ) !

ข้าพเจ้าอุทานกับตัวเอง

๙๑

เมต อิน วัดสะแก

ท่านที่มีความสนใจในวัตถุมงคลของหลวงปู่ดู่ พรหมปัญโญ จะพบว่าพระเครื่องพระบูชาของท่านมีมากมายหลายรุ่นหลายแบบ เท่าที่พอจะสืบทราบ หลวงปู่ได้เริ่มสร้างตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๔๘๔ เรื่อยมา มีทั้งชุดพระบูชาที่เป็นพระพุทธรูปและที่เป็นรูปหล่อหลวงปู่ทวด หลวงปู่ดู่ครูบาอาจารย์องค์อื่นๆ เช่น หลวงปู่เกษม เขมโก ที่เป็นพระเครื่องก็ได้แก่ ชุดพระเหนือพรหม ชุดชัยมงคลคาถา (พาหุงฯ) ชุดเหรียญรูปเหมือนหลวงปู่ดู่ รวมทั้งเหรียญโลหะอื่นๆ พระหยดน้ำ รูปหล่อลอยองค์ขนาดเล็ก พระพิมพ์ต่างๆ ตลอดจนจั่นลูกเกต และแหวน

เมื่อต้นปี ๒๕๔๐ ข้าพเจ้าได้เห็นหนังสือพระเครื่องเล่มหนึ่ง ผู้เขียนได้เล่าถึงข้าวดังในรอบปี ๒๕๓๙ และได้จัดอันดับ ๑๐ ข้าวดังแห่งวงการพระเครื่องในรอบปี ซึ่งก็ว่ากันไปตามประสาคนในวงการพระเครื่อง แต่มีข้าวหนึ่งในบรรดา ๑๐ ข้าวดังนี้ที่สะดุดใจข้าพเจ้า คือ

“สืบสนที่สุด ในวงการพระเครื่องคือ พระเครื่องบูชาของหลวงปู่ดู่ พรหมปัญโญ วัดสะแก อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สืบสนจนบรรดาเซียนพระไม่กล้าจัดประกวดเพราะไม่สามารถแยกแยะได้ว่า

อันไหนของจริง อันไหนของปลอม” ข้าพเจ้าอ่านแล้วอดขำไม่ได้ ก็พวกท่านทั้งหลาย (บรรดาเสียนพระเครื่อง) เล่นจัดประกวดพระเครื่องด้วยวัตถุประสงค์ที่จะตีราคาพระเครื่องพระบูชาของหลวงปู่ออกมาในเชิงพาณิชย์ เพื่อนำมาซื้อๆ ขายๆ แสวงหากำไรกำไรกันในตลาด ซึ่งไม่ใช่วัตถุประสงค์ของหลวงปู่

วัตถุประสงค์ของหลวงปู่ ต้องการให้พระเครื่องบูชาของท่านเป็นสื่อ...ให้เข้าถึงพระแท้ในจิตใจของผู้ประพฤติปฏิบัติตามธรรมคำสอนของท่าน ต้องการให้พระนี้ได้ถึงมือบุคคลที่สนใจศึกษาปฏิบัติจริง ๆ ดังจะเห็นได้จากการที่มีพระเครื่องพระบูชาของหลวงปู่ จำนวนมากที่ทำเป็นพระผงผสมปูนซีเมนต์ขาวมีจำนวนมากมายันบแสนองค์ จนบางคนมีความรู้สึกว่พระหลวงปู่...ไม่มีราคา แต่ข้าพเจ้ากลับรู้สึกตรงกันข้ามว่า พระหลวงปู่... เมต อิน วัดสะแกนี้ ที่ว่า...ไม่มีราคานั้น คือ ไม่มีราคาแบบที่หาค่ามิได้ เป็น Invaluable หรือ Priceless Thing สำหรับผู้รู้ **คุณค่า** มิใช่สำหรับผู้รู้ **มูลค่า** ที่นิยมการซื้อขายแลกเปลี่ยนเป็นเงินทองกัน

๙๒

หลวงปู่ หลวงปู่ทวด

วันหนึ่งในคราวที่ปลอดคน ข้าพเจ้าได้มีโอกาสอยู่ที่กุฏิของหลวงปู่กับท่านโดยลำพัง หลวงปู่ได้เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า มีลูกศิษย์นายทหารคนหนึ่งมาเล่าให้ท่านฟังว่า หลวงปู่ทวดท่านไปหลอกเขา

“หลอกยังงี้หรือครับ” ข้าพเจ้าถามท่าน

“เขาว่าเวลาที่เขากวนอยู่ หลวงปู่ทวดไปยืนอยู่ข้างหน้าเขาสักพักตัวท่านก็เปลี่ยนไป หัวเป็นหลวงปู่ทวด ตัวเป็นข้า...”

หลวงปู่ตอบข้าพเจ้ายังไม่จบ ข้าพเจ้าอดถามแทรกไม่ได้ว่า “เขารู้ได้อย่างไรครับว่าตัวเป็นหลวงปู่”

ท่านตอบข้าพเจ้าว่า “เขาจำรอยสักรูปผีเสื้อที่มีมือข้าได้” หลวงปู่ได้เล่าต่อว่า “เมื่อหลวงปู่ทวดไปหลอกเขาโดยแสดงให้เห็น หัวเป็นหลวงปู่ทวด ตัวเป็นข้าแล้ว สักพักก็เปลี่ยนใหม่ ทีนี้หัวเป็นข้า ส่วนตัวเป็นหลวงปู่ทวดถือไม้เท้า กลับไปกลับมาอย่างนี้ ”

เรื่องที่หลวงปู่ได้เล่าให้ข้าพเจ้าฟังนี้ ตรงกับนิมิตที่ศิษย์ของหลวงปู่หลายคนเคยมีนิมิตเกี่ยวกับท่าน คือ เป็นนิมิตรูปพระพุทธเจ้าอยู่ตรงกลางด้านขวา ด้านซ้ายมีรูปหลวงปู่ทวดและหลวงปู่ดู่ สักพักภาพทั้งสามก็ค่อยๆ

เลื่อนมารวมเป็นภาพเดียวกันคือเป็นภาพพระพุทธเจ้า ...หากหลวงปู่ดู และหลวงปู่ทวดมิใช่พระองค์เดียวกันแล้ว สมควรแล้วหรือที่นิมิตที่ศิษย์ นายทหารท่านนั้นจะเห็นศีรษะหลวงปู่ดูไปวางบนลำตัวหลวงปู่ทวด สมควรแล้วหรือที่ศีรษะหลวงปู่ทวดมาวางบนลำตัวหลวงปู่ดู และสมควร แล้วหรือที่ภาพพระพุทธเจ้า หลวงปู่ทวด และหลวงปู่ดู มารวมเป็นภาพ เดียวกัน

ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลวงปู่ดูเป็นพระโพธิสัตว์ที่ปรารถนาพุทธภูมิ เช่นเดียวกับหลวงปู่ทวด ส่วนท่านจะเป็นองค์เดียวกันหรือไม่นั้น ข้าพเจ้า ไม่ทราบได้ เพราะเป็นวิสัยของผู้มีญาณเท่านั้นที่จะพึงทราบ เหตุที่บันทึก เรื่องนี้ไว้ก็เพียงเพื่อเตือนใจตัวเองที่ครั้งหนึ่งหลวงปู่ได้เคยเมตตาเล่า เรื่องนี้ให้ข้าพเจ้าฟัง และหากจะเป็นประโยชน์กับใครบ้าง ช่วยสร้าง ศรัทธาปสาทะให้เกิดความ پاکความเพียร ที่จะก้าวล่วงความทุกข์ให้ได้ แล้ว ข้าพเจ้าขออนุโมทนาด้วยอย่างยิ่งครับ

๙๓

กรรมฐานพาลจิตเพี้ยน

หลายปีก่อนมีการเสวนาทางวิชาการเรื่อง “โรคจิตกับกรรมฐาน” จัดโดยธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในครั้งนั้นมีการเชิญจิตแพทย์จากโรงพยาบาลศิริราช มาเล่าถึงปัญหาโรคจิตที่เกิดจากการนั่งวิปัสสนากรรมฐานว่า ที่จริงแล้วการทำกรรมฐานไม่ได้เป็นสาเหตุของการเกิดโรคจิต แต่ประการใด การที่คนทั่วไปนั่งวิปัสสนากลับมาแล้วเกิดอาการทางจิตที่คนอื่นมองว่า “เพี้ยน” หรือเป็นโรคประสาท เป็นเพราะทำไม่ถูกวิธี

จิตแพทย์ท่านนั้นได้กล่าวว่า การที่มีผู้ไปทำวิปัสสนากลับมาแล้ว ผิดปกติมีไม่มากนัก แต่สิ่งที่น่าเป็นห่วงมากก็คือปัจจุบันมีสำนักสอนการปฏิบัติรวมทั้งวิปัสสนาเกิดขึ้นอย่างมากมาย จนทำให้คนคิดว่าเป็นแพชชั่นที่กำลังได้รับความนิยม คาดว่ามีสำนักน้อยใหญ่ทั่วประเทศเป็นพันแห่ง สาเหตุที่ทำให้คนมุ่งเข้าสู่สำนักกรรมฐานเหล่านี้เนื่องมาจากความทุกข์ ความผิดหวังในชีวิต ต้องการที่พึ่งทางใจ สรุปได้ว่าคนที่เพี้ยนจากการทำกรรมฐานนั้นส่วนใหญ่มีความอ่อนแอทางจิตใจอยู่แล้ว และมาพบแนวทางปฏิบัติที่ผิดๆ เช่น อ่านตำราแล้วนำไปตีความเอง หรือคิดค้นวิธีปฏิบัติเอง นอกแบบของครูอาจารย์ หรือฟังจากเพื่อนที่เล่าให้ฟังต่อๆ กันมา

เจ้าสำนักกรรมฐานบางแห่งมักใช้วิธีพิสดารต่างๆ เพื่อสร้างความขลังให้สำนักตนด้วยการฝึกแบบแปลกๆ จนทำให้คนที่ฝึกแบบที่ผิดๆ นี้เกิดอาการเคร่งเครียด บ้างก็เกิดความกลัวหวาดระแวง เกิดเป็นอาการเพี้ยนต่างๆ ตามมา อาการเพี้ยนนี้มีไข้เพ็งเกิดในสมัยปัจจุบัน หากแต่ในครั้งพุทธกาลก็มีหลักฐานปรากฏในพระวินัยปิฎกภาคอาทิกัมมิกะ คือ

สมัยหนึ่งที่พระพุทธเจ้าทรงสอนกรรมฐานข้อที่ว่าด้วยการให้พิจารณาร่างกายดุจเป็นซากศพแก่พระภิกษุ หลังจากนั้นพระพุทธเจ้าเสด็จเข้าป่าสุกวิหารธรรม คือทรงพักผ่อนส่วนพระองค์เป็นเวลา ๑๕ วัน ในระหว่างนี้ จะไม่เสด็จออกบิณฑบาต จะมีแต่พระภิกษุผู้ทำหน้าที่คอยอุปัฏฐากอยู่ ไม่ทรงรับแขกและงดการแสดงธรรม

พระภิกษุที่ได้ฟังพระพุทธเจ้าสอนเรื่อง *อสุกะกรรมฐาน* ได้นำคำสอนไปปฏิบัติโดยไม่มีครูอาจารย์คอยควบคุมอย่างใกล้ชิดก็เกิดอาการวิปริตเห็นร่างกายเป็นซากศพ เป็นที่น่าขยะแขยงเป็นทุกข์ จึงจ้างวานคนอื่นให้ฆ่าตัวเองบ้าง ลงมือฆ่ากันเองบ้าง เมื่อพระพุทธเจ้าทรงเสร็จจากป่าสุกวิหารธรรม ทรงทราบเรื่องเข้า จึงทรงสอนให้ภิกษุที่เหลืออยู่ให้พิจารณากรรมฐานในแนวใหม่

อีกเรื่องหนึ่ง เรื่องพระภิกษุกลุ่มหนึ่งเรียนกรรมฐานจากพระพุทธเจ้าแล้วกราบทูลลาเข้าป่าหาที่สงบปฏิบัติกรรมฐานจนได้บรรลุมานแล้ว ไม่นานก็เกิดความคิดผิดคิดว่าตนได้สำเร็จขั้นอรหัตต์แล้ว จึงชวนกันออกจากป่ากลับมาเฝ้าพระพุทธเจ้า และได้บอกความประสงค์เรื่องนี้แก่พระ

อานนท์ พระอานนท์เข้าไปกราบทูลพระพุทธเจ้าเพื่อขออนุญาตเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าไม่ทรงอนุญาต รับสั่งให้พระอานนท์ไปบอกพระภิกษุเหล่านั้นให้ไปพิจารณาซากศพในป่าช้าก่อน ซึ่งในขณะนั้นในป่าช้ามีคนตายใหม่ๆ ยังไม่ได้เผา พระภิกษุเหล่านั้นก็ได้ไปดูศพในป่าช้า เมื่อดูศพที่กำลังขึ้นอืดก็บังเกิดความเกลียด และเมื่อไปดูศพหญิงสาวที่เพิ่งตาย แลเห็นอวัยวะทุกส่วนยังสดอยู่ก็บังเกิดราคะ พระภิกษุเหล่านั้นจึงทราบว่า พวกตนยังไม่ได้บรรลुरुธรรมใดๆ ก็เกิดความสลดสังเวชใจในสำคัญผิดของตน หลังจากนั้นได้เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า ได้ฟังธรรมจึงได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ในเวลาต่อมา

นี่เป็นหลักฐานว่าการปฏิบัติกรรมฐานตามหลักศาสนาพุทธ จำเป็นต้องมีครูอาจารย์คอยดูแล เช่นคอยแนะนำว่าภาพที่เห็นและความคิดที่เกิดขึ้นในขณะที่เจริญพระกรรมฐานหรือเวลานั่งกรรมฐาน ตลอดจนอารมณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างนั้นมีความหมายอย่างไร และควรวางอารมณ์ต่อสิ่งเหล่านั้นอย่างไร มิฉะนั้น ผู้ทำกรรมฐานอาจเกิดความเห็นผิด แล้วพัฒนากลายเป็นความวิปริตหรือผิดเพี้ยน ที่สุดแล้วอาการอาจรุนแรงจนควบคุมไม่ได้ กลายเป็นคนวิกลจริตไปก็มี

ผู้ปฏิบัติจึงควรเริ่มต้นศึกษาพุทธศาสนาด้วยการศึกษาหาความรู้ทำความเข้าใจในหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าให้เข้าใจ ก่อนที่จะลงมือนั่งสมาธิเจริญภาวนา เพราะการทำสมาธิแต่เพียงอย่างเดียวก็มีโทษ มีไข้ มีประโยชน์ด้านเดียว

ดังนั้น จึงขอฝากผู้ปฏิบัติที่มีกัมมิตถาวรนา ไม่ว่าเป็นนิमितประเภท
ภาพ เสียง กลิ่น หรือสิ่งอื่นใดก็ตาม หลวงปู่ท่านเคยสอนไว้ว่า

“อย่ายินดียินร้าย และอย่าอ่อนใจเชื่อในนิमितที่เกิดขึ้น”

ท่านสอนไม่ให้ปฏิเสธ หรือว่าไม่ให้เชื่อนิमितทันทีที่นิमितเกิดขึ้น แต่
สอนให้เชื่อหรือปฏิเสธก็ต่อเมื่อ **ความจริง** ปรากฏขึ้นเท่านั้น

หลวงปู่ดูลย์ อตุโล ท่านได้เคยแนะนำวิธีละนิमितกับศิษย์คนหนึ่ง
หนังสือ “หลวงปู่ฝากไว้” เรียบเรียงโดยพระโพธิ์นันทมุนี ว่า

“...นิमितบางอย่างมันก็สนุกดี น่าเพลิดเพลินอยู่หรอก แต่ถ้าติดอยู่
แค่นั้นมันก็เสียเวลาเปล่า วิธีละได้ง่ายๆ ก็คืออย่าไปดูสิ่งที่ถูกเห็นเหล่านั้น
ให้ดูผู้เห็น แล้วสิ่งที่ไม่อยากเห็นนั้นก็หายไปเอง”

๙๔

จะไปทางไหน

หลวงปู่เคยพูดถึงความรู้สึกห่วงใยของท่านที่มีกับบรรดาศิษย์ว่า
หลายคนก่อนจะมาเกิดนี้ พวกที่อยู่บนสวรรค์ก็ได้ไปรำลาพระก่อน พอ
ลงมาแล้วก็มาผลิตเพลินหลงติดอยู่กับโลก ครั้นเมื่อตายไปแล้วก็ไปเกิด
ในที่ลำบาก ในอบายภูมิ มีนรก เปต อสุรกาย สัตว์เดรัจฉาน ไม่สามารถ
กลับขึ้นไปรับผลบุญบนสวรรค์ชั้นพรหม หรือไปนิพพานได้

พระพุทธเจ้าเคยเปรียบบุคคลไว้ ๔ จำพวก คือ

๑. บุคคลที่มีดีมาแล้วมีดีไป เปรียบได้กับบุคคลที่มาจากภพภูมิที่
ต่ำกว่ามนุษย์ ได้แก่ นรก เปต อสุรกาย สัตว์เดรัจฉาน ครั้นมาเกิดแล้ว
ก็ประกอบแต่กรรมชั่ว เมื่อตายจากโลกมนุษย์ก็กลับไปสู่อบายภูมิอีก

๒. บุคคลที่มีดีมาแล้วสว่างไป เปรียบได้กับบุคคลที่มาจากภพภูมิที่
ต่ำกว่ามนุษย์ ได้แก่ นรก เปต อสุรกาย สัตว์เดรัจฉาน ครั้นมาเกิดแล้วก็
ประกอบแต่กรรมดี เมื่อตายจากโลกมนุษย์ เขาก็สามารถไปสู่สุคติมีสวรรค์
พรหม พระนิพพานได้

๓. บุคคลที่สว่างมาแล้วมีดีไป เปรียบได้กับบุคคลที่มาจากภพภูมิที่
สูงกว่าภูมิมนุษย์ ได้แก่ สวรรค์ พรหม ครั้นมาเกิดแล้วก็ประกอบแต่กรรมชั่ว

เมื่อตายจากโลกมนุษย์ก็กลับไปสู่อบายภูมิ

๔. บุคคลที่สว่างมาแล้วสว่างไป เปรียบได้กับบุคคลที่มาจากภพภูมิที่สูงกว่าภูมิมนุษย์ ได้แก่ สวรรค์ พรหม ครั้นมาเกิดแล้วก็ประกอบแต่กรรมดี เมื่อตายจากโลกมนุษย์ เขาก็สามารถไปสู่สุคติมีสวรรค์ พรหม พระนิพพานได้

จะมีตมาหรือสว่างมา ข้าพเจ้าคิดว่าไม่สำคัญเท่ากับจะมีตไปหรือสว่างไป เพราะอย่างไรเสีย เราก็ได้มาเกิดแล้ว แต่ขณะนี้เรายังไม่ได้...ไป

ในประวัติของสมเด็จพระพุฒาจารย์โต พรหมรังสี แห่งวัดระฆังโฆสิตาราม เมื่อคราวที่ในหลวงรัชกาลที่ ๔ ทรงให้ชุดสระน้ำและปลูกพระตำหนักกลางสระน้ำอย่างสวยงาม ท่านได้ตรัสถามสมเด็จพระโตว่า

“สวยไหม ขร้วโต”

สมเด็จพระโตกราบทูลตอบว่า “สวยงามมหาบพิตร ดุจราชรถอันวิจิตร”

เท่านั้นแหละ ในหลวงทรงกริ้วไปหลายวัน เพราะท่านเป็นปราชญ์ เชี่ยวชาญภาษาบาลี คำกราบทูลของสมเด็จพระโตว่า “ดุจราชรถอันวิจิตร” นี้ ตรงกับพุทธภาษิตบทหนึ่งว่า

“สูทั้งหลายจงมาดูโลกนี้ อันตระการตาดุจราชรถอันวิจิตร ที่พวกคนโง่หลงติดอยู่ แต่ผู้รู้หาติดข้องอยู่ไม่”

๙๕

ตีเหล็กร้อนๆ

ครั้งหนึ่ง มีเพื่อนผู้ปฏิบัติธรรมของข้าพเจ้าได้ฝากเรียนถามหลวงปู่ว่า “ในยุคปัจจุบัน ผู้คนกำลังมีความทุกข์กันมากมาย นอกจากการปฏิบัติธรรมแล้ว ควรทำอย่างไรอีกครับ”

ข้าพเจ้าได้กราบเรียนถามหลวงปู่ ซึ่งท่านเมตตาตอบว่า

“คำถามมันมีคำตอบอยู่ในตัวแล้ว นอกจากการปฏิบัติธรรมแล้ว ไม่มีอย่างอื่น เพราะการปฏิบัติธรรมคือ ปฏิบัติให้ถูกต้อง ที่สำคัญอย่างแรกคือต้องทำความเห็นเราให้ถูกเสียก่อนว่า ที่ว่าปฏิบัติธรรมนั้น ปฏิบัติอะไร และปฏิบัติอย่างไร”

หลวงปู่ท่านได้ขยายความโดยแยกแยะไว้เป็นสองนัยคือ โลกียธรรม และโลกุตระธรรม

โลกียธรรม คือ ให้ปฏิบัติหน้าที่ของเราให้พร้อมสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นหน้าที่ต่อพ่อแม่ ครูบาอาจารย์ หัวหน้า ลูกน้อง เพื่อนๆ และหน้าที่ต่อตัวเอง

โลกุตระธรรม ก็ใช้ทุกข์จากสภาพที่เป็นอยู่นี้แหละเป็นเครื่องกำหนดรู้ สำหรับผู้มีปัญญาแล้ว ยิ่งเห็นทุกข์มากเท่าใด ก็ยิ่งอยากที่จะพ้นทุกข์

มากเท่านั้น โดยอาศัยหนทางมรรคที่พระพุทธเจ้าสอนเป็นแนวทางเดิน
เมื่อได้ฟังคำตอบของหลวงปู่ ทำให้ข้าพเจ้าระลึกถึงประวัติของ
สมเด็จพระโต วัดระฆังฯ อีกครั้ง...

โดยปกติในหลวงรัชกาลที่ ๔ มักนิมนต์สมเด็จพระโตเข้ามาเทศน์ใน
วังเสมอ วันหนึ่งที่ท่านนิมนต์สมเด็จพระโตมาเทศน์ พอถึงวันนั้นท่านมีกิจธุระ
ที่จะต้องไปทำต่อ เมื่อสมเด็จพระโตมาเทศน์ ท่านทราบดีว่าในหลวงมีเรื่อง
ร้อนพระทัยอยู่จะรีบไป ท่านก็เทศน์ให้ในหลวงฟังอยู่เสียนานกว่าจะจบ
ลงได้

ครั้งต่อมา ในหลวงนิมนต์สมเด็จพระโตเข้ามาเทศน์ในวังอีก วันนั้น
ท่านว่างจากกิจธุระการงานดีแล้ว ตั้งใจจะฟังเทศน์สมเด็จพระโตเต็มที่ สมเด็จพระโต
แทนที่จะเทศน์อะไรให้ในหลวงฟัง วันนั้น ท่านกลับไม่แสดงธรรมและไม่
เทศน์เลย เพียงแต่ขึ้นต้นว่า “ธรรมใดๆ มหาบพิตรก็ทรงทราบดีอยู่แล้ว
เอวังก็มีด้วยประการ ฉะนี้”

เรื่องนี้สอนให้รู้ว่าจะตีเหล็กให้ตีตอร้อนๆ ในวันแรกในหลวงทรง
มีเรื่องกังวลพระทัยจิตใจไม่ปกติ สมเด็จพระโตท่านจึงต้องเทศน์นานหน่อย
แต่วันต่อมาท่านสบายพระทัย จิตใจเป็นปกติดี ก็ไม่มีเหตุอันใดที่ต้อง
เทศน์สอนอีก ฉันทใด การพิจารณาทุกขให้เข้าใจทุกข ให้ผ่านทุกขให้ได้ ก็
ต้องพิจารณาในยามที่เผชิญทุกขมากๆ ยามที่ปัญหาเศรษฐกิจจุมเร้าเช่น
ปัจจุบันนี้ ฉันทนั้น

๙๖

ครูพักลักจำ

คุณธรรมที่โดดเด่นของหลวงปู่คืออีกประการหนึ่งที่ข้าพเจ้ายังจดจำได้ดี คือหลวงปู่รู้จักเอาเหตุการณ์เล็กๆ น้อยๆ ที่ดูเหมือนไม่สลักสำคัญอะไร มาจุดประกายความคิดแก่ศิษย์ ด้วยวิธีคิดและกุศโลบายอันแยบคาย จนทำให้เหตุการณ์เล็กๆ น้อยๆ กลับเป็นเรื่องราวที่มีค่า กลายเป็นบทเรียนอันทรงคุณค่าสำหรับศิษย์ในเวลาต่อมา อย่างเช่น เรื่องหนึ่งในสี่ หลวงปู่ได้เคยปรารภธรรมกับข้าพเจ้าว่า

“ ช้านิ่งดูดยา มองดูของยาแล้วตั้งปัญหาถามตัวเองว่า เราปฏิบัติได้หนึ่งในสี่ของศาสนาหรือยัง ถ้าของยานี้แบ่งเป็นสี่ส่วน เรายังไม่ได้หนึ่งในสี่ มันจวนเจียนจะได้แล้วก็คลาย เหมือนกับเรามัดเชือกจนเกือบจะแน่นได้ที่แล้วเราปล่อย มันก็คลายออก เรายังไม่เชื่อจริง ถ้าเชื่อจริงนี้มันต้องได้หนึ่งในสี่แล้ว ”

ต่อมาภายหลังท่านได้ขยายความให้ข้าพเจ้าฟังว่า

“ที่ว่าหนึ่งในสี่นั้น อุปมาดังการปฏิบัติธรรมเพื่อให้บรรลุมรรคผลในพุทธศาสนา ท่านแบ่งไว้เป็น ชั้นโสดาบัน สกิทาคามี อนาคามี และอรหัตตผล อย่างน้อยเราเกิดมาในชาตินี้ได้พบพระพุทธศาสนา เปรียบ

เหมือนได้พบสมบัติล้ำค่า หากไม่ปฏิบัติเอาให้ได้อย่างน้อยหนึ่งในสี่ ให้ถึงความเป็นพระโสดาบัน ปิดประตูบาปบุญให้ได้ ก็เท่ากับว่าเราเป็นผู้ประมาทอยู่มาก”

ยิ่งข้าพเจ้าได้ศึกษา ได้เรียนรู้กับหลวงปู่ ข้าพเจ้าก็ยังบังเกิดความอัศจรรย์ขึ้นในจิตใจ ท่านสอนให้เราได้หลักและวิธีคิดด้วยโยนิโสมนสิการ ทำให้เราได้เกิดศรัทธาและก่อให้เกิด “ปัญญา” อันเป็นยอดปรารถนาของทุกคน ทำให้เกิดความเข้าใจแจ่มชัดในเรื่องตัวตนของเราและทุกชีวิตที่อยู่รอบข้าง

หลวงปู่ท่านเคยเล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า

“คนสมัยก่อนที่เขาปฏิบัติกันได้ดี ต้องรู้จักหลักสังเกตจดจำสิ่งที่ดีงามของผู้อื่นมาปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดให้มีที่ตัวเรา เหมือนที่ข้าสอนพวกแกนี้ ไม่ใช่สำนักปฏิบัติ ไม่ใช่สำนักวัดสะแก ถ้าเป็นสำนักก็ต้องตั้งแบบใหม่

ที่ข้าสอนนี้ไม่ใช่แบบใหม่ แต่เป็นแบบของพระพุทธเจ้า ข้าก็ลักสอน แอบสอนอยู่นี่ ใครเชื่อจริงเอาจริงก็ได้ไป ช่วยๆ กัน ...ช่วยเหลือพระศาสนา”

๙๗

ที่สุดแห่งทุกขเวทนา

“ธรรมนั้นอยู่ปากตาย ไม่รอดตาย ไม่เห็นธรรม”

เป็นคำสอนธรรมที่ไพเราะ กินใจ และเป็นประโยชน์ในการนำมา
ขบคิดพิจารณาให้แจ่มแจ้งกับตนเองอย่างยิ่ง

วันหนึ่งขณะที่ข้าพเจ้านั่งปฏิบัติภาวนา ใจมีความสงบระงับพอ
สมควร เวลาคผ่านไปได้สัก ๒ - ๓ ชั่วโมง ทุกขเวทนาอันเนื่องมาจากความ
ปวดเมื่อยตามร่างกายเริ่มทวีขึ้นเรื่อยๆ

ในครั้งแรก ข้าพเจ้าอาศัยกำลังสมาธิเข้าข่มความเจ็บปวด โดย
พยายามให้จิตจดจ่ออยู่กับคำภาวนาให้มั่นคงขึ้น ความปวดเมื่อยก็หายไป
แต่ก็เป็นเพียงชั่วขณะไม่นานนัก ความปวดเมื่อยนั้นก็กลับคืนมาอีกและ
รุนแรงขึ้น ข้าพเจ้าจึงตั้งคำถามตัวเองว่า...

“ที่ว่าเจ็บปวด มันปวดตรงไหน ที่จิตหรือที่กาย”

“เจ็บที่กาย” ข้าพเจ้าตอบตัวเอง

“เออ เจ็บที่กาย มันก็ต้องไม่เกี่ยวกับจิต ถ้าเราเชื่อพระพุทธเจ้าว่า
จิตกับกายเป็นคนละส่วนกัน เราจะต้องเห็นจิตเห็นกายว่าเป็นคนละส่วน
ด้วยตัวเรา และต้องไม่ทรมานทรมานจากความเจ็บปวดอันนี้” ข้าพเจ้าบอกกับ
ตัวเองอีก

เวลาผ่านไปอย่างช้าๆ แต่อนิจจาความเจ็บปวดมิได้หายไปไหนเลย กลับทวีความรุนแรงถึงขนาดที่ขาทั้งสองข้างของข้าพเจ้าสั่นระริกและกระตุกด้วยความเจ็บปวดเอง ขณะนั้นเกิดเป็นความร้อนทั่วร่างกาย โดยเฉพาะที่หัวเข่าที่นั้ง ขัดสมาธิเกิดความเจ็บปวดแสนสาหัสเหมือนมีใครมาบิดขาและดึงให้ยืดออก เป็นความทรมานที่สุดครั้งหนึ่งของการปฏิบัติภาวนาของข้าพเจ้าทีเดียว

ข้าพเจ้าบอกกับตนเองว่าวันนี้ต้องให้เห็นที่สุดของทุกขเวทนาให้ได้ เราจะไม่ยอมหลุกจากที่นั่งโดยไม่ผ่านทุกข์ ไม่เห็นที่สุดของทุกขเวทนา ถ้าเราลุกแปลว่าเราไม่เชื่อพระพุทธเจ้า ถ้าเราเชื่อพระพุทธเจ้าจริงเราต้องผ่านทุกข์ให้ได้ ให้ใจเราเห็นให้ได้ว่า “จิตกับกายนี้เป็นคนละส่วนกัน” ถ้าหากวันนี้เราแพ้ก็ไปหาผ้าถุงมานุ่งเสีย แล้วไม่ต้องมาปฏิบัติอีกเลย ปฏิบัติไปก็ตายเปล่า เพราะคนขี้แพ้ทำอะไรมันก็แพ้อยู่วันยังค่ำ เวลาจะตายมันเจ็บปวดเพียงไรจะทนไหวหรือ

เมื่อตกลงกับตัวเองดังนี้แล้ว ความเจ็บปวดก็ยังมีได้หายไปไหนเลย คราวนี้กลับเพิ่มความรุนแรงขึ้นจนน้ำตาข้าพเจ้าไหลออกมาเป็นสาย ในใจขณะนั้นข้าพเจ้าไม่หวังอะไรทั้งสิ้น ไม่ต้องการแม้กระทั่งความสงบ นึกเพียงอย่างเดียวว่าที่เราทำอยู่นี้ ทำด้วยศรัทธา ด้วยความรักหลวงปู่และขอเอาชีวิตเป็นเดิมพัน เมื่อความเจ็บปวดรุมเร้าข้าพเจ้าอย่างแสนสาหัสถึงขนาดเจียนอยู่เจียนไป จนข้าพเจ้ารู้ตัวว่าไม่สามารถทนต่อไปได้อีกแล้ว แต่ใจก็ยังไม่ยอมแพ้ ไม่ยอมหลุก และไม่ยอมขยับเขยื้อน

ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเหมือนเด็กที่ยืนกำหมัด กัดฟัน แล้ววิ่งเข้าไปชกกับคู่ต่อสู้ที่รูปร่างสูงใหญ่ได้เปรียบกว่าทุกประตู ข้าพเจ้าทั้งร้องไห้ทั้งตะโกนอยู่ในใจว่า “ผมทำถวายหลวงปู่ครับ”

สิ้นคำกล่าวของข้าพเจ้านี้ เหมือนกับหลวงปู่ท่านรับทราบ พลันเกิดเหตุอัศจรรย์เป็นนิมิตที่ข้าพเจ้าจดจำได้ตลอดชีวิต คือ ข้าพเจ้าเห็นหลวงปู่เฒ่าพรวดลงมาที่กระหม่อมของข้าพเจ้า ความรู้สึกขณะนั้นดุษณี น้ำทิพย์ชลอมรดตั้งแต่ศีรษะจนจรดปลายเท้า ทุกขเวทนาความปวดเมื่อยที่เมื่อสักครู่ราวกับถูกก้อนหินที่มีน้ำหนักหนึ่งร้อยกิโลทับไว้ ก็พลันหายไป ในพริบตา เกิดเป็นความเย็นกายเย็นใจตั้งแต่ศีรษะจนจรดปลายเท้า ไม่มีที่ใดที่ความเจ็บปวดซ่อนเร้นหรือหลงเหลืออยู่เลย

ข้าพเจ้าเริ่มมีความมั่นใจในการปฏิบัติมากขึ้น ความลังเลสงสัยในวิธทางปฏิบัติเริ่มหมดไป มีแต่ความปลาบปลื้มปิติในธรรมอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน สังเกตดูจิตกับอารมณ์ถูกแยกออกเป็นคนละส่วนเหมือนแก้วที่ใส่น้ำไว้ แก้วกับน้ำแยกอยู่ด้วยกัน แก้วก็เป็นแก้ว น้ำก็เป็นน้ำ อยู่กันคนละส่วนฉันทิด จิตก็เป็นจิต ..เป็นผู้รู้ อารมณ์ก็เป็นอารมณ์ ..เป็นผู้ถูกรู้ ฉะนั้นเมื่อหยุดอยู่สักพักหนึ่ง จึ้น้อมเอาความสงบมาพิจารณาธรรมารมณ์ต่างๆ ที่มากระทบใจต่อไป

อย่างนี้กระมังที่ท่านหลวงตา (พระอาจารย์มหาบัว ญาณสัมปันโน) เคยสอนไว้ว่า การต่อสู้กับกิเลส ถ้าสู้กับมัน ชกกับมัน หากสู้ไม่ไหว ถูกมันจับได้ จับมือเรามาได้ไว้ ขาเรามี ก็ต้องเตะถีบมัน หากถูกมันจับขาได้อีก

ปากเรามีก็ต้องกัด ต้องด่ามัน ให้สู้จนยับตา

ข้าพเจ้าเริ่มเข้าใจบทเรียนบทนี้แล้ว ความเข้าใจเริ่มมีมากขึ้น พร้อม
กับความรักที่มีต่อหลวงปู่ดูก็มีมากขึ้นเช่นกัน

๙๘

พุทธนิมิต

การตอบคำถามของหลวงปู่แกศิษย์ช่างสงสัยอย่างข้าพเจ้า บางครั้งท่านไม่ตอบตรงๆ แต่ตอบด้วยการกระทำ การแสดงให้ดู และการตอบของท่านก็ยิ่งความอัศจรรย์ให้เกิดขึ้นแก่ข้าพเจ้าและเพื่อนๆ เป็นอย่างยิ่ง ดังเหตุการณ์เมื่อครั้งที่เกิด “พุทธนิมิต” เมื่อคืนวันขึ้น ๑๔ ค่ำเดือน ๖ ก่อนวันวิสาขบูชาปี พ.ศ.๒๕๒๘ หนึ่งคืนที่วัดสะแก

เหตุเริ่มแรกเกิดจากเมื่อตอนกลางวันในวันนั้น ข้าพเจ้าและหมู่เพื่อนได้มากราบนมัสการหลวงปู่ที่วัด พร้อมกับพกพาเอาความสงสัย ๒ เรื่อง คือเวลาที่หลวงพ่อหลวงปู่ทั้งหลาย ท่านจะไปช่วยลูกศิษย์ที่อยู่ห่างกันคนละที่ในเวลาเดียวกัน ท่านไปได้อย่างไร พร้อมกับเรื่องนี้ในวันนั้น ข้าพเจ้าได้นำรูปปาฏิหาริย์ของครูอาจารย์ท่านอื่นๆ ที่ศิษย์ของท่านเหล่านั้นถ่ายภาพได้รวบรวมมาถวายให้หลวงปู่ท่านดู มีภาพของพระอาจารย์มหาปิ่น หลวงปู่ขาว หลวงปู่ครูบาชัยยะวงศาฯ และพระอาจารย์จวน ด้วยความงวยงสงสัย ข้าพเจ้าจึงถามท่านว่าภาพเหล่านี้ถ่ายกันจริง หรือว่าทำขึ้นมา หลวงปู่ท่านพิจารณาตุรูปเหล่านั้นที่ละใบจนครบ ใช้เวลาประมาณหนึ่งนาที่ แล้วรวบเข้าไว้ด้วยกัน ยกมือไหว้ แล้วบอกข้าพเจ้าว่า “ข้าโมทนาสาธุด้วย ของจริงทั้งนั้น” ดังนั้น จึงไม่มีคำอธิบายอื่นใดอีกนอกจากนี้

ครั้นตกเวลากลางคืนประมาณสองทุ่ม ข้าพเจ้ากับเพื่อนๆ มาที่กุฏิหลวงปู่อีกครั้ง มีลูกศิษย์มากมายต่างมาสรงน้ำหลวงปู่ในโอกาสวันคล้ายวันเกิดท่าน...วันวิสาขบูชาปรุณมี เมื่อคณะที่มาสรงน้ำหลวงปู่เดินทางกลับไปแล้ว เหลือแต่ข้าพเจ้าและเพื่อนๆ พวกเราขออนุญาตหลวงปู่ถ่ายรูปกับท่านไว้เป็นที่ระลึก ข้าพเจ้าจำได้ดีว่าเมื่อหลวงปู่อนุญาตแล้ว จากนั้นท่านก็นั่งนิ่ง ไม่ขยับเขยื้อน ไม่เคลื่อนไหวใดๆ ทั้งสิ้น ศิษย์ตากล้องผลัดกันถ่ายภาพได้ประมาณสิบภาพ แล้วทุกคนก็กราบนมัสการท่านอีกครั้ง บรรยากาศคืนนั้น ข้าพเจ้ามีความรู้สึกที่แปลกไปกว่าทุกวัน จำได้ว่าบริเวณกุฏิหลวงปู่เย็นสบาย... เย็นเข้าไปถึงจิตถึงใจข้าพเจ้าอย่างยิ่ง

เมื่อนำฟิล์มทั้งหมดไปล้าง ปรากฏว่ามีภาพปาฏิหาริย์ “พุทธนิมิต” เกิดขึ้น ส่วนแรกเป็นภาพพุทธนิมิต คือเป็นภาพพระพุทธรูปที่ถ่ายได้โดยไม่มีวัตถุที่เป็นพระพุทธรูป เหตุอัศจรรย์อีกประการหนึ่งคือเป็นภาพที่อยู่ต้นฟิล์มที่มีได้ตั้งใจถ่าย เป็นภาพที่ผู้ถ่ายต้องการกดชัตเตอร์ทิ้ง ส่วนที่สองเป็นภาพหลวงปู่โดยมีแสงสีเป็นรังสีต่างๆ รอบๆ องค์ท่าน

สำหรับข้าพเจ้าแล้ว นี่เป็นการตอบคำถามที่หลวงปู่เมตตาตอบข้าพเจ้าที่ได้ถามท่านไว้สองคำถามเมื่อตอนกลางวันภาพ “พุทธนิมิต” เป็นการตอบคำถามที่ว่า เวลาที่หลวงพ่หรือหลวงปู่ทั้งหลายท่านจะไปช่วยลูกศิษย์ที่อยู่ห่างกันคนละที่ในเวลาเดียวกัน ท่านไปได้ได้อย่างไร ส่วนภาพหลวงปู่ที่มีแสงสีเป็นรังสีต่างๆ รอบๆ องค์ท่าน ก็เป็นการตอบต่อคำถามที่ว่าภาพครูอาจารย์องค์ต่างๆ ที่ข้าพเจ้านำมาถวายให้ท่านดูนั้น

“เป็นของจริง” ข้าพเจ้าเชื่อแนเหลือเกินว่า หลวงปู่คงมิได้ตอบคำถาม ข้าพเจ้าเพียงสองคำถามเท่านั้น จึงขอฝากท่านผู้รู้ที่ได้เห็นภาพเหล่านี้ให้นำไปพิจารณาด้วยดี ก็จะได้รับประโยชน์อีกมากทีเดียว

หลังจากเกิดเหตุการณ์นี้ ข้าพเจ้าได้นำภาพเหล่านี้มาถวายให้หลวงปู่และกราบเรียนขอคำอธิบายจากท่าน

ท่านตอบอย่างรวบรัดว่า “เขาทำให้เชื่อ”

หลวงปู่เน้นเสียง สีหน้าเคลื่อนไหวด้วยเมตตา

๙๙

หลวงปู่บอหาย

ความจริงแล้วข้าพเจ้าควรตั้งชื่อเรื่องนี้ว่า “วิถีโอประวัตติและคำสอนของหลวงปู่” มากกว่า แต่ชื่อเรื่องยาวไป และไม่ชวนอ่านเท่า “หลวงปู่บอหาย” จึงขออนุญาตใช้ชื่อเรื่องนี้แทน

ข้าพเจ้าและหมู่คณะอีกหลายคนมีความตั้งใจที่จะทำวิถีโอประวัตติและคำสอนของหลวงปู่ เพื่อเป็นอนุสรณ์รำลึกถึงท่าน โดยจัดทำด้วยความเคารพท่านเป็นที่สุด ไม่ต้องการหาผลกำไรจากการนี้

จากนั้นก็ได้ปรึกษากันในเรื่องทุนที่จะดำเนินการ และหลังจากที่ได้แบ่งงานกันแล้ว ทุกคนพร้อมใจกันมาราบนมัสการหลวงปู่ต่อหน้าสรีระของท่านที่ตั้งไว้ที่หอสวดมนต์ ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับกุฏิของหลวงปู่ในปัจจุบัน ข้าพเจ้าจำได้ว่าคำอธิษฐานของพวกเราในวันนั้น คือ ขออนุญาตต่อหลวงปู่ ในการจัดทำวิถีโอประวัตติและคำสอนของท่าน และหากหลวงปู่อนุญาต ขอให้หลวงปู่บอกพวกเราด้วย จะโดยนิมิต มาเข้าฝัน หรือวิธีใดก็ได้แต่เพื่อให้พวกเราสบายใจว่าไม่ได้ทำโดยที่หลวงปู่ไม่อนุญาต และขอให้สิ่งที่จะต้องทำทุกอย่างสะดวกราบรื่น ไม่ติดขัดจนงานสำเร็จ แต่หากหลวงปู่ไม่อนุญาตแล้ว ขอให้การทำงานของพวกเราติดขัด มีอุปสรรค ทำให้ท้อใจ และเลิกล้มความตั้งใจที่จะทำกันเป็นที่สุด

จากวันที่พวกเราได้ขออนุญาตหลวงปู่แล้ว พวกเราสิบกว่าคนใช้เวลาทั้งประมาณหนึ่งปี เพื่อจัดทำวิดีโอที่มีความยาวประมาณ ๓๐ นาที เริ่มตั้งแต่การเขียนบท เปลี่ยนจากบทให้เป็นสคริปต์ ติดต่อหาข้อมูลเกี่ยวกับหลวงปู่ตั้งแต่ชีวิตของท่านในวัยเยาว์ จนกระทั่งอุปสมบทเป็นพระภิกษุ สอบถามจากพระเถระครูอาจารย์ที่เคยร่วมธุดงค์กับท่าน ผู้เฒ่าผู้แก่ที่รู้จักท่านติดต่อช่างภาพที่จะมาถ่ายทำวิดีโอนอกสถานที่ โดยต้องไปถ่ายทำที่บ้านเกิดของท่าน เป็นต้น จนกระทั่งวิดีโอที่ช่วยกันจัดทำแล้วเสร็จ

ข้าพเจ้ายังจำได้ดีวันนั้นเป็นวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๓๖ เวลา กลางคืนประมาณสามทุ่ม ข้าพเจ้านั่งดูวิดีโออยู่คนเดียวที่ชั้นล่าง ดูไปก็คิดถึงท่านไป ผ่านไปได้ค่อนข้างเรื่อง ด้วยความคิดถึงท่าน น้ำตาเจ้ากรรมของข้าพเจ้าก็เอ่อล้นขึ้นมา ในขณะเดียวกันนั่นเอง ข้าพเจ้าแลเห็นหลวงปู่ดูทางด้านขวามือข้าพเจ้า ท่านเดินเข้ามาหาแล้วหยุดห่างจากข้าพเจ้าประมาณเมตรเศษ แล้วบอกข้าพเจ้าว่า

“ข้าอนุโมทนากับพวกแกด้วย ที่ทำให้คนอื่นได้บุญหลาย”

ข้าพเจ้าเห็นท่านด้วยหางตา ครั้นเมื่อหันไปมองท่านตรงๆ ปรากฏว่าท่านหายไป แล้วข้าพเจ้าถามตัวเองว่าคิดเอาเองหรือเปล่า เสียงจิ้งจกทักทายที่ที่ความคิดนี้เกิดขึ้นในใจ ข้าพเจ้านึกถึงคำที่หลวงปู่เคยบอกพวกเราไว้ว่า

“ถ้าเข้าไปหาแก ให้คอยฟังเสียงจิ้งจกให้ดี”

พอวิดีโอจบ ข้าพเจ้าจึงขึ้นไปห้องพระชั้นบน ขณะที่ข้าพเจ้ากำลัง

จะก้มลงกราบพระ ภาพหลวงปู่ก็ปรากฏเบื้องหน้า ทางด้านซ้ายของโต๊ะบูชาพระ หรือขวามือของข้าพเจ้า แล้วท่านก็บอกข้าพเจ้าอีกว่า “ **พรุ่งนี้ หวยออก ๒๑** ” ข้าพเจ้ายังงุนงงกับเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในเวลานั้นว่า คิดเอาเองอีกหรือเปล่า ทำไมถึงเป็นเรื่องเป็นราวทีเดียว หลวงปู่ท่านคงรู้ความคิดของข้าพเจ้าในขณะนั้น ท่านจึงบอกข้าพเจ้าอีกว่า “ **ไม่เชื่อให้ดู ในรูปข้า ปฏิทิน ๒๑** ”

ข้าพเจ้ารีบเดินเข้าใกล้ที่บูชาพระซึ่งมีรูปหลวงปู่ ขนาด ๘ x ๑๐ นิ้ว ใส่กรอบตั้งอยู่ เป็นรูปหลวงปู่นั่งสมาธิ หน้ากุฏิท่านเอง ที่ข้างฝากุฏิมีปฏิทินแบบฉีกใบละวันแขวนไว้ วันที่ในปฏิทินที่เห็นนั้นเป็นวันที่ ๒๑ ซึ่งตรงกับที่ข้าพเจ้าได้ยื่นหลวงปู่บอกอยู่ในเวลานี้ ข้าพเจ้าก้มลงกราบพระ ๓ ครั้ง และเรียนหลวงปู่ว่าข้าพเจ้าไม่เคยคิดจะขอหวยหลวงปู่เลย ข้าพเจ้าเริ่มเข้าใจแล้วละ หากวันนี้หลวงปู่มาจริงไม่ใช่ภาพนิมิตที่ข้าพเจ้าคิดขึ้นเองก็ขอให้พรุ่งนี้หวยออก ๒๑ จริง แต่ถ้าพรุ่งนี้หวยไม่ออก ๒๑ แปลว่าภาพนิมิตทั้งหมดเป็นเรื่องไม่จริงและข้าพเจ้าเพี้ยนเองตั้งแต่ต้นจนจบรายการนี้

วันรุ่งขึ้นข้าพเจ้ามีงานที่ทำงาน จำได้ว่ากำลังยุ่งอยู่กับการจัดทำแผนงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ข้าพเจ้าลืมเรื่องนี้ไปสนิทตลอดทั้งวัน ตกเย็นก็ต้องทำงานล่วงเวลากว่าจะได้กลับบ้านก็เป็นเวลาค่ำ เส้นทางที่ข้าพเจ้าขับรถกลับบ้านต้องข้ามสะพานพระปิ่นเกล้าเป็นประจำทุกวัน วันนั้นข้าพเจ้าขับรถมาติดไฟแดงอยู่ที่หน้าสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

พอดี พลันข้าพเจ้านึกขึ้นมาได้ จึงเลิบบ่ไปมองผลการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ติดประกาศเป็นตัวเลขเด่นอยู่หน้าสำนักงานฯ สิ่งที่ข้าพเจ้าได้เห็นก็คือเลขท้ายสองตัวของหอยงวดประจำวันี่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๖ ออกเลข ๒๑ ซึ่งตรงกับที่หลวงปู่ได้บอกข้าพเจ้าไว้ตั้งแต่เมื่อคืนนี้

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ ข้าพเจ้ามาสรุปเองได้ว่า หลวงปู่ต้องการมาบอกให้ข้าพเจ้าทราบว่า ท่านอนุญาตให้พวกเราทำวิดีโอเรื่องของท่านได้ ซึ่งข้าพเจ้าได้นำเรื่องนี้มาเล่าให้หมู่คณะได้รับทราบว่าพวกเราไม่ได้ทำกันโดยพลการ หลวงปู่อนุญาตแล้วจริงๆ ซึ่งหากท่านไม่บอกเหตุการณ์ล่วงหน้าโดยมาผูกเรื่องกับหอยที่จะออกในวันรุ่งขึ้น ข้าพเจ้าก็คงจะไม่เชื่อว่าท่านอนุญาตสำหรับข้าพเจ้าแล้ว นี่เป็นเหตุการณ์ที่ประทับใจข้าพเจ้ามากที่สุดครั้งหนึ่งที่แสดงถึงความรัก ความเมตตา และความห่วงใยของหลวงปู่ที่มีต่อบรรดาศิษยานุศิษย์ ข้าพเจ้ามีความเชื่อ ๑๐๐ % เต็ม ว่าถึงแม้หลวงปู่จะมรณภาพไปแล้ว ก็เป็นการจากไปแต่กายของท่าน แต่หลวงปู่อยู่จริงที่เป็นองค์ธรรมของท่านยังอยู่คอยช่วยเหลือพระศาสนา และคอยช่วยเหลือผู้ปฏิบัติธรรมทั้งหลายอย่างที่ไม่เสื่อมถอยไปกว่าสมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่เลย

เหตุการณ์เรื่องหลวงปู่บอกหอยนี้ เป็นเพียงตัวอย่างหนึ่งในหลายเหตุการณ์ที่หลวงปู่ท่านเมตตาช่วยเหลือหมู่คณะ ซึ่งข้าพเจ้าและศิษย์หลายคนที่เคยมีประสบการณ์ คงไม่มีใครปฏิเสธว่าหลวงปู่ดูท่าน... มาได้จริงๆ

๑๐๐

อยากได้วัตถุมงคลของหลวงปู่

ผมได้รับทราบคำสอนและปฏิบัติเกี่ยวกับหลวงปู่จากศิษย์ของท่านคนหนึ่ง จนเกิดศรัทธาปสาทะ กระทั่งได้มีโอกาสเดินทางไปถวายสังฆทานกับหลวงปู่ครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นครั้งเดียวที่ได้พบได้กราบท่าน หลังจากนั้นเวลาผ่านไป...ผมได้รับทราบเรื่องราวของหลวงปู่มากขึ้นเรื่อยๆ ความรักความเคารพบูชามีมากขึ้นตามกาลเวลา แต่ก็ไม่เคยได้ไปกราบท่านอีกจนท่านมรณภาพ

วันนั้น...เมื่อคราวไปทำบุญกับหลวงปู่ ผมเคยคิดน้อยใจที่ไม่ได้รับโอวาทคำสอนหรือว่าสิ่งใดจากหลวงปู่เลย ความคิดเช่นนี้แม้ไม่ถูกต้องนัก เพราะเป็นการทำบุญที่หวังผล แต่นี่คือความรู้สึกของปุถุชนคนหนึ่งที่ยังต้องการกำลังใจ ต้องการที่พึ่งพิงทางใจอยู่

ถึงวันนี้...ผมเชื่อในความเมตตาของท่าน เพียงแต่จะแผ่มาถึงเราในลักษณะใดเท่านั้น ผมได้รับฟังเรื่องราวเกี่ยวกับคุณธรรมและคุณวิเศษของหลวงปู่หลายเรื่องหลายลักษณะ แต่ไม่เคยได้ประสบกับตนเอง จนครั้งหนึ่งในชีวิต...ได้เกิดขึ้น

ผมเป็นคนที่ชอบสะสมและสนใจพระเครื่อง และเชื่อว่าพระที่หลวงปู่อธิษฐานจิต มีความศักดิ์สิทธิ์และเป็นมงคลกับผู้ครอบครอง ผมเองก็ได้

แสวงหากระทั่งได้เหรียญรุ่น “เปิดโลก” จากลูกศิษย์หลวงปู่ ที่นี้ปัญหาเกิดตรงที่ว่าตัวเองได้แล้วยังไม่พอ...ยังอยากได้เพื่อไว้ให้รุ่นพี่ที่ทำงาน ซึ่งเป็นคนนิสัยดีมีน้ำใจเกิดความรู้สึกอยากให้พี่คนนี้มีพระของหลวงปู่ โดยเฉพาะเหรียญรุ่นเปิดโลกนี้แหละ

ทุกข์เกิดขึ้นแล้ว...ตัวเองก็ไม่มี แต่อยากให้เขา...จะไปขอใครก็กลัว เขาว่า ได้ไม่รู้จักพอหรือไง

ปกติผมจะสวดมนต์ไหว้พระก่อนนอนทุกคืน คืนนี้ก็เช่นเดียวกัน ใจก็ยังคงมีความคิดว่าจะหาพระให้พี่คนนี้อย่างไร จิตก็คิดว่าพระของหลวงปู่ขอจากหลวงปู่ก็แล้วกัน นึกแล้วจึงหันหน้าไปทางรูปหลวงปู่แล้วเรียนท่านว่า “หลวงปู่ครับ ผมอยากได้เหรียญเปิดโลกของหลวงปู่ไปให้คุณ...เพื่อให้เป็นสิริมงคลคุ้มครองตัว แต่ผมไม่มีพระของหลวงปู่ ขอให้ผมได้พระของหลวงปู่ด้วยครับ”

ขอโทษครับ...ความรู้สึกว่าจะได้พระนั้นไม่มี เพราะเป็นเพียงการนึกเอง คิดเองและพูดเอง คิดว่าท่านคงไม่ได้รับรู้สิ่งที่บอกกับตนเองคือนอนดีกว่า คิดมากก็ฟุ้งซ่านเปล่าๆ เข้าของสองวันต่อมา ลูกศิษย์หลวงปู่เจอผมบอกว่า “เดี๋ยวว่างๆ มีเรื่องจะถามพี่หน่อย”

จากเช้า...จนบ่าย เขาก็ยังไม่ว่างและคงลืมไปแล้ว ตกเย็นเขาจะกลับบ้าน ผมนึกได้เลยถามเขาเองว่า “เมื่อเช้าจะถามอะไรผมหรือครับ”

“อ้อ! คืออย่างนี้จะถามว่า เหรียญเปิดโลกนี้ พี่จะเอาก็เหรียญครับ”

เขาถาม

“ฮ้า! พูดใหม่อีกทีสิครับ พูด ช้าๆ ชัดๆ” ผมอุทานด้วยความแปลกใจและรู้สึกได้ทันทีว่ามีอะไรผิดปกติแน่นอน

เพื่อนผมคนนั้นก็ทวนคำถามเดิมแล้วเล่าให้ฟังว่า

“เมื่อคืนสวดมนต์ไหว้พระตามปกติ ขณะที่จิตสงบอยู่ก็มีนิมิตเป็นหน้าผีปรากฏขึ้นและได้ยินเสียงของหลวงปู่บอกว่าเอาเหรียญเปิดโลกของข้าไปให้เขา พอตอนเช้ามาว่าจะถามผีแล้วก็ลืม”

เขายังได้เล่าให้ฟังเพิ่มเติมว่า

“เห็นนิมิตเช่นเดียวกันนี้ตั้งแต่คืนวานแล้วแต่ไม่แน่ใจ นึกว่าคิดไปเอง จนกระทั่งเมื่อคืนเกิดนิมิตเหมือนเดิมอีก ภาพปรากฏชัดเจนขึ้น เสียงของหลวงปู่ที่ส่งกัดังฟังชัด จึงคิดว่าไม่น่าที่จะคิดเอาเอง”

ผมจึงได้เล่ารายละเอียดสิ่งที่ได้คิดได้ทำให้เพื่อนผมฟัง และขอเหรียญเปิดโลกมาให้พี่คนดีของผมได้ตามที่ตั้งใจไว้ เหตุการณ์นี้เป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้นกับตัวผมเอง และคงยืนยันถึงความเมตตาของหลวงปู่ที่สงเคราะห์ผมและคนรอบข้างด้วย

“แกคิดถึงข้า ข้าก็คิดถึงแก” คำพูดนี้ยังก้องอยู่ในหูของผม และคงก้องอยู่ในหูของลูกศิษย์ของหลวงปู่ตลอดไป และสิ่งที่แปลกสำหรับปุณฺชนคนธรรมดาอย่างเราก็คือ หลวงปู่ท่านมรณภาพไปแล้ว ทำไมยังมาช่วยเราได้อีก

เราคงเคยได้ยินผู้ปฏิบัติธรรมได้พบพระพุทธเจ้า พระสงฆ์ผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบทั้งหลายที่ท่านมรณภาพไปแล้วเช่นกัน มาสอนมาโปรดลูกศิษย์

ในรูปแบบต่างๆ แต่คนธรรมดาอย่างเรา ตายกันไปแล้วมากมาย บางครั้ง
อยากให้มีาก็ไม่เห็นมา

สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นได้อย่างไร เป็นเพราะบุญบารมีของแต่ละท่านหรือ
เปล่า ? ...ขอฝากให้ช่วยกันคิดต่อไป

ลาภะปัญโญ

๑๐๑

เห็นแล้วไม่หัน

ครั้งแรกที่ดิฉันถูกเพื่อนชวนไปวัดต่างจังหวัดแห่งหนึ่ง ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เริ่มจากดิฉันได้ถามเพื่อนว่า “วันเสาร์นี้ว่างไหม” เพื่อนผู้นั้นตอบว่า “ไม่ว่าง”

“ไปไหน” ดิฉันซักด้วยความสงสัย

“ไปอยุธยา” เพื่อนตอบ

“ไปด้วยคนซี อยุธยาน่าสนใจดีออก” ดิฉันตอบรับอย่างกระตือรือร้นด้วยความอยากเที่ยว

“ไปวัดนะ” เพื่อนย้ำ

“วัดอะไร”

“วัดสะแก”

“ไปทำไม วัดสะแก” ดิฉันสงสัยเพราะไม่เคยได้ยินชื่อวัดมาก่อน

“ไปกราบหลวงปู่”

“ไปก็ไป” ดิฉันตอบตกลงด้วยความที่อยากออกไปไหนสักแห่งนอกกรุงเทพฯ

วันแรกๆ ไปถึงวัดสะแก สังเกตจากภายนอกเป็นวัดธรรมดา เก๋ๆ ไม่มีอะไรที่น่าสนใจ เมื่อเดินขึ้นกุฏิ ได้พบและกราบหลวงปู่ ท่านกำลัง

สือบบุหรี ดิฉันนึกในใจว่า “พระสือบบุหรี ไม่เห็นชอบเลย” ตอนนั้นใกล้เพลแล้ว ประกอบกับเป็นวันทำงานปกติ จึงมีคนไม่มากนัก ดิฉันได้ทานอาหารกลางวันแบบบุฟเฟต์ครั้งแรกคือ นั่งทานอาหารที่หลวงปู่ฉันเสร็จแล้ว โดยนั่งรวมกันหลายๆ คน กับพื้นไม้กระดานบริเวณหน้ากุฏิท่าน

ภายหลังอาหารมือนั้น ดิฉันหมายมั่นปั้นมือเตรียมคำถามที่อ่านมาจากหนังสือแล้วเกิดความสงสัยหาคำตอบไม่ได้ จึงขอนำมาถามหลวงปู่ หลวงปู่ท่านอยู่ในอิริยาบถพักผ่อนแบบสบายๆ ของท่าน

“หลวงปู่เจ้าคะ กุศลกรรมชักนำกุศลกรรม อกุศลกรรมชักนำอกุศลกรรม นี่หมายความว่าอย่างไรเจ้าคะ”

หลวงปู่ท่านมองหน้าดิฉันอยู่ครู่หนึ่ง แล้วยิ้มอย่างอารมณ์ดี

“ข้าไม่ตอบเอ็งล่ะ เอ็งมองดูที่กระดานเอาเองก็แล้วกัน”

ดิฉัน มองหากระดานอย่างงงๆ

“คนหันไม่เห็น คนเห็นแล้วไม่หัน” ดิฉันอ่านตามเบาๆ ในใจ

“หมายความว่าอย่างไรเจ้าคะ” ดิฉันถามท่านด้วยความงงซื่อ

“เอ็งว่าอย่างไรล่ะ” หลวงปู่ถาม

ดิฉันเจิบจนเพื่อนต้องสะกิด

“ไม่ทราบเจ้าคะ”

หลวงปู่จึงได้อธิบายให้ฟังว่า

“ถ้าเอ็งหันไป เอ็งก็ไม่เห็นอะไร

แต่ถ้าเอ็งเห็นแล้ว เอ็งก็ไม่ต้องหันไปหาอะไร”

ตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา ดิฉันได้มาที่วัดสะแกอีกหลายครั้ง เพื่อที่จะรู้ว่าที่ “เห็น” นะ เขา “เห็น” อะไรกัน บ่อยครั้งในช่วงเวลาหลายปีนั้น ดิฉันมีเรื่องไม่สบายใจ มีปัญหามากมาย จึงเตรียมตัวเตรียมคำถามที่เป็นปัญหาไปถามหลวงปู่ แต่เป็นที่น่าแปลกว่าเมื่อได้มาพบกับหลวงปู่แล้ว คำถามต่างๆ ที่ล้วนเป็นปัญหาหนักอกทางโลกที่เตรียมมาถามนั้นได้มีอันอันตรธานหายไปหมด นึกเท่าไรก็นึกไม่ออก เป็นเช่นนั้นอยู่บ่อยครั้งจนดิฉันสังเกตได้

มีอยู่ครั้งหนึ่ง มีปัญหาหนักอกตั้งใจจะไปถามหลวงปู่อีก ตั้งใจไว้อย่างดีว่าต้องไม่ลืม ต้องถามท่านให้ได้ วันนั้นได้ไปกราบหลวงปู่ โดยมีเพื่อนร่วมเดินทางคนเดิม เช่นเคยหลวงปู่นั่งพักผ่อนอิริยาบถภายหลังอาหารเพล

เพื่อนดิฉันสะกิดแล้วว่า

“อรพินท์ มีอะไรจะมาถามหลวงปู่ไม่ใช่หรือ ?”

ดิฉันนึกถึงคำถามที่เตรียมมาถาม ในใจรู้สึกว่ผ่านคลายแล้วปัญหานั้นไม่เห็นสำคัญตรงไหนเลย

“ไม่มีแล้วละ” ดิฉันยิ้มและตอบเพื่อนไป

เช่นเดิม เบื้องหน้าดิฉันเป็นภาพหลวงปู่ดั่งนั่งยิ้มอย่างมีเมตตาเป็นที่สุด

อรพินท์

๑๐๒

เปรียบศิลป์

ดิฉันเป็นคนช่างสังเกตและซื่อสัตย์ว่า ทำไมในบทสวดสมათาน
พระกรรมฐานของหลวงปู่ถึงได้ต้องมีการอาราธนาศิลป์ ซึ่งมีผู้แนะนำให้
ทำเป็นประจำทุกวัน

ด้วยความอดรนทนไม่ได้ เมื่อสบโอกาสที่ได้มากราบนมัสการ
หลวงปู่ จึงเรียนถามท่าน

“หลวงปู่เจ้าคะ ทำไมเวลาสวดมนต์จึงต้องขอศิลป์ทุกวันคะ”

หลวงปู่อธิบายว่า

“ก็เหมือนเชือกเถา เอ็งเคยเห็นเชือกไหม ห้าเส้นควั่นเป็นเกลียว
ถ้าเส้นหนึ่งขาด เราก็ผูกใหม่ สองเส้นขาด เราก็ผูกสองเส้นใหม่ แล้วถ้า
เอ็งไม่ผูก มันจะเป็นยังไงล่ะ ?”

หลวงปู่จบคำตอบด้วยคำถาม

ดิฉันนั่งนึกอย่างเห็นภาพ...เชือกก็คงบางลง และคงขาดทีละเส้น
สองเส้น... จนหมด

หลวงปู่มองข้าพเจ้าแล้วยิ้ม

อรพินท์

๑๐๓

บทเรียนทางธรรม

บทที่ ๑ ความกตัญญู และกุศโลบายในการหาบุญ

ครั้งแรกที่ข้าพเจ้าได้ไปกราบหลวงปู่ดู่ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ โอวาทที่ท่านมอบให้กับลูกศิษย์หน้าใหม่คนนี้ก็คือ “ทำบุญกับพระที่ไหนๆ ก็ต้องไม่ลืมพระที่บ้าน พ่อแม่เรานี้แหละ...อย่ามองข้ามท่านไป”

ครั้งนั้น ยังจำได้ว่าข้าพเจ้าและเพื่อนๆ ได้ซื้อดอกบัวไปถวายท่านด้วย ท่านรับและนำไปบูชาพระพุทธรูป แล้วก็ให้โอวาทอีกว่า “พวกแกยังเป็นนักเรียน นักศึกษา ยังต้องแบมือขอเงินพ่อแม่อยู่ คราวหน้าอย่าไปเสียเงินเสียทองซื้อดอกไม้มาถวาย ระหว่างทางมาวัด หากเห็นสระบัวที่ไหน ก็ให้ตั้งจิตนึกน้อมเอาดอกบัวถวายเป็นพุทธรูปบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา ก็ใช้ได้แล้ว”

นอกจากนี้ วิธีหาบุญแบบง่ายๆ โดยไม่ต้องเสียสตางค์ สามารถทำได้ทั้งวันคือ ตื่นเข้ามา ขณะล้างหน้า หรือดื่มน้ำก็ให้ว่า “พุทฺธัง สรณัง คัจฉามิ, ธัมมัง สรณัง คัจฉามิ, สังฆัง สรณัง คัจฉามิ” ก่อนจะกินข้าวก็ให้นึกถวายข้าวพระพุทธ ออกจากบ้านเห็นคนอื่นเขากระทำความดีเป็นต้นว่า ใส่บาตรพระ จูงคนแก่ข้ามถนน ฯลฯ ก็ให้นึกอนุโมทนากับเขา ผ่านไปเห็นดอกไม้ที่ใส่กระจาดวางขายอยู่ หรือดอกบัวในสระข้างทาง ก็ให้

นิกอริษฐานถวายเป็นเครื่องบูชาพระรัตนตรัยโดยว่า “พุทธัสสะ ธัมมัสสะ สังฆัสสะ ปุเชมิ” แล้วต้องไม่ลืมอุทิศบุญให้แม่ค้าขายดอกไม้และรุกขเทวา ที่ดูแลสระบัวนั้นด้วย

ตอนเย็นนั่งรถกลับบ้าน เห็นไฟข้างทางก็ให้นึกน้อมบูชาพระรัตนตรัยโดยว่า “โอมอักคีไฟฟ้า พุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา” กลับมาบ้าน ก่อนนอนก็นั่งสมาธิ เอนตัวนอนลงก็ให้นึกคำบริกรรมภาวนา ไตรสรณาคมนั่นจนหลับ ตื่นขึ้นมาก็บริกรรมภาวนาต่ออีก

นี่เรียกว่าเป็นกุศโลบายของหลวงปู่ดู่ ที่ต้องการให้พวกเราคอยตะล่อมจิตใจให้อยู่แต่ในบุญในกุศลตลอดทั้งวันเลยทีเดียว

บทที่ ๒ ระวังจะตกต้นตาล

ด้วยความที่ข้าพเจ้าเป็นคนที่ชอบอ่านหนังสือธรรมอยู่เสมอๆ ทำให้สัญญาหรือความจดจำมันล่องหน้าไปไกลกว่าการปฏิบัติชนิดไม่เห็นฝุ่นเลยทีเดียว

เช้าวันหนึ่งในช่วงที่ข้าพเจ้ารู้จักและไปกราบหลวงปู่ใหม่ๆ ข้าพเจ้าถามท่านว่า

“หลวงปู่ครับ พระท่านสอนว่าบุญก็ไม่ให้เอา บาปก็ไม่ให้เอา และอย่าไปยินดียินดีร้ายกับสิ่งทั้งปวง ที่นี้ทำอย่างไรผมถึงจะหมดความยินดียินดีร้ายครับ”

หลวงปู่ท่านยิ้มและตอบพลางหัวเราะว่า

“เบื้องต้นก็จะขึ้นยอดตาล มีหวังตกลงมาตายเท่านั้น”

คำตอบของท่านทำเอาข้าพเจ้ารู้สึกเขิน และคิดได้ว่าการปฏิบัติธรรมที่ถูกที่ควรนั้นไม่ควรจะอ่านตำรับตำรามาก แต่ควรปฏิบัติอย่างค่อยเป็นค่อยไป มุ่งประกอบเหตุที่ดีอย่างเสมอต้นเสมอปลาย โดยไม่เร่งรัดหรือคาดหวังเอาผล และที่สำคัญคืออย่าสำคัญผิดคิดว่า “สัญญา” (ความจำ) เป็น “ปัญญา” (ความจริง) เพราะหากยังเป็นแค่สัญญาหรือความรู้ที่เป็นเพียงการจดการจำ มันยังไม่ช่วยให้เราเอาตัวรอดหรือพ้นทุกข์ได้

บทที่ ๓ อย่าประมาท

หลวงปู่ท่านพูดเตือนเสมอเพื่อให้พวกเราไม่ประมาท รีบทำความดีเสียแต่ยังแข็งแรงอยู่ เพราะเมื่อแก่เฒ่าลง หรือมีโรคภัยไข้เจ็บมาเบียดเบียน ก็จะมีปฏิบัติได้ยาก ท่านว่า

“ปฏิบัติธรรมเสียตั้งแต่ยังเป็นเด็ก เป็นหนุ่ม เป็นสาว นี่แหละดี เพราะเมื่อแก่เฒ่าไปแล้ว จะนั่งก็โอย จะลุกก็โอย หากจะรอไว้ให้แก่เสียก่อนแล้วจึงค่อยปฏิบัติ ก็เหมือนคนที่คิดจะหัดว่ายน้ำเอาตอนที่แพใกล้จะแตก มันจะไม่ทันการณ์”

นอกจากนั้น ท่านยังแนะนำให้หาโอกาสไปโรงพยาบาล ท่านว่า

“โรงพยาบาลนี้แหละ เป็นโรงเรียนสอนธรรมะ มีให้เห็นทั้งเกิด แก่ เจ็บ และตาย ให้พิจารณาให้เห็นความจริง ทุกข์ทั้งนั้น ... อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา”

บทที่ ๔ ให้หมั่นดูจิต

คำสอนของหลวงปู่ที่ข้าพเจ้าได้ยินแทบจะทุกครั้ง ที่ไปนมัสการท่าน ก็คือ

“ของดีอยู่ที่ตัวเรา ของไม่ดีก็อยู่ที่ตัวเรา

ให้หมั่นดูจิต รักษาจิต”

นับเป็นโอวาทที่สั้น แต่เอาไปปฏิบัติได้ยาวนานชั่วชีวิตหรือยาวนานจนกว่าจะพ้นจากวัฏฏะสงสารนี้ไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับพุทธพจน์ที่ว่า

“ผู้ใดหมั่นตามดูจิต ผู้นั้นจะพ้นจากบ่วงแห่งมาร”

การขาดการตามดูจิต รักษาจิต เป็นเหตุให้เราไม่ฉลาดในความคิดหรืออารมณ์ ซึ่งถึงแม้ว่าเราจะเคยได้ยินได้ฟังคำสอนของครูบาอาจารย์มาก ก็ไม่อาจช่วยอะไรเราได้ เพราะเพียงแค่การฟังธรรมจากครูบาอาจารย์ภายนอกโดยปราศจากโยนิโสมนสิการ หมั่นตรึกพิจารณาสิ่งต่างๆ ให้เป็นธรรม หรืออีกนัยหนึ่งคือ ขาดการฟังธรรมในใจเราเองบ้าง ธรรมต่างๆ ที่ได้ยินได้ฟังมานั้น ก็ย่อมไม่อาจสำเร็จประโยชน์เป็นความดับทุกข์ได้เลย

บทที่ ๕ รู้จักหลวงปู่อย่างไร

เช้าวันหนึ่ง ในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ก่อนหน้าที่หลวงปู่จะละสังขารไม่กี่วัน ในขณะที่รอใส่บาตรอยู่ที่หน้ากุฏิของท่าน หลวงปู่ได้พูดเป็นคติแก่สานุศิษย์ ณ ที่นั้นว่า...

“ตราบใดก็ตามที่แกยังไม่เห็นความดีในตัว
ก็ยังไม่นับว่าแกรู้จักข้า
แต่ถ้าเมื่อใด แกเริ่มเห็นความดีในตัวเองแล้ว
เมื่อนั้น...ข้าจึงว่า แกรู้จักข้าดีขึ้นแล้ว”

คำพูดนี้ ถือเป็นคำพูดเตือนสติแก่ผู้ที่มาปฏิบัติในสมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ว่า อย่าได้สำคัญตนว่าเคยได้อยู่ใกล้ชิด หรือเคยได้รับฟังคำสอนโดยตรงจากท่าน เพราะตัววัดว่ารู้จักท่านดีหรือไม่ นั่น ท่านว่าอยู่ที่การฝึกฝนตนให้เป็นคนที่ดีขึ้นได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้ ก็เท่ากับว่าไม่รู้จักท่านจริง

ในทางกลับกัน คำพูดนี้ช่วยให้เกิดกำลังใจแก่ผู้ที่ไม่มีโอกาสได้มาสัมผัสท่านในขณะที่ท่านยังมีชีวิต หากแต่มีศรัทธาอ่อนแอธรรมะคำสอนของท่านมาปฏิบัติขัดเกลาดนเองจนความโลภ โกรธ หลง ลดลง เรียกว่าเห็นความดีในตัวเอง หลวงปู่ท่านก็รับรองว่าเป็นผู้ที่รู้จักท่านจริง คำพูดของหลวงปู่ท่านทำให้ผู้เขียนนึกถึงพุทธพจน์ที่ว่า

“ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นเรา...ตถาคต”

“พอ”

๑๐๔

พลิกชีวิต

ดิฉันได้มีโอกาสมาพบหลวงปู่ที่วัดสะแก ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๙ คือก่อนที่ท่านจะละสังขารประมาณ ๔ ปี โดยการแนะนำของเพื่อนรักคนหนึ่ง และนั่นคือจุดหักเหชีวิตที่สำคัญที่สุดของดิฉัน เพราะก่อนที่ดิฉันจะได้มาพบหลวงปู่ ชีวิตของดิฉันช่างไร้สาระ วันคืนหมดไปกับการดื่มสุรา และเล่นการพนัน เพียงเพื่อจะกลบเกลื่อนทุกข์ไปวันๆ โดยไม่มีสติปัญญาที่จะเตือนตัวเองได้ว่า นั่นไม่ใช่การแก้ปัญหา ตรงกันข้ามกลับเป็นการซ้ำเติมชีวิตให้เลวร้ายลงไปเรื่อย ๆ กระทั่งได้มาพบหลวงปู่ ผู้ที่พลิกชีวิตของข้าพเจ้าจากด้านมืดมาให้ได้เห็นแสงสว่าง ท่านทำให้ดิฉันรู้ว่าจะใช้ชีวิตอย่างไรจึงจะเกิดคุณค่าแก่ชีวิตที่เหลืออยู่ ทั้งแก่ตนเอง ต่อครอบครัว และต่อคนรอบข้าง

หลวงปู่ท่านมีกุศโลบายในการพลิกชีวิตของดิฉันให้สามารถละเลิกอบายมุขได้ที่ละอย่าง โดยเด็ดขาด และที่สำคัญคือด้วยความสมัครใจของตัวดิฉันเอง เป็นต้นว่า ท่านสอนให้ดิฉันพิจารณาเห็นโทษและความไม่ดีต่างๆ ของการเมาสุรา โอกาสในการสอนของท่านมาถึงเมื่อเช้าวันหนึ่งที่ดิฉันเดินทางไปถวายภัตตาหารแก่ท่านพอดีกับมีชาวบ้านเมาสุราหลับอยู่ใกล้ๆ กับบันไดทางขึ้นกุฏิ หลวงปู่ท่านพูดว่า

“ข้าว่า คนเมาเหล้านะ เลวกว่าหมา แกว่าไหม?”

“เลวกว่ายังงี้เจ้าคะ”

ดิฉันถามอย่างขึงขัง เพราะรู้สึกจะเป็นเรื่องโกลีตัวเข้ามาทุกที
ท่านก็ย้อนถามมาอีกว่า

“ถ้าเราเอาซี่กับเอาเหล้าไปตั้งไว้ แกว่าหมามันจะกินอะไร”

แล้วท่านก็เฉลยต่อว่า

“มันก็เลือกกินชิ้นะสิ มันไม่เลือกกินเหล้านะ ข้าจึงว่าคนกินเหล้า
นี่เลวกว่าหมา”

เท่านั้นแหละ ดิฉันก็บังเกิดความละอายใจ บอกกับตัวเองว่าฉันจะ
ไม่กินเหล้าอีก พร้อมกับท่องบ่นในใจว่า

“...หมามันกินซี่ มันไม่กินเหล้า คนกินเหล้านี้เลวกว่าหมา ฉันไม่
ต้องการจะเป็นคนที่เลวกว่าหมา...”

ไม่ใช่เพียงแค่การดื่มสุรายาเมาเท่านั้นที่ดิฉันสามารถเลิกได้ หาก
แต่ด้วยอุปนิสัยการสอนของหลวงปู่ ดิฉันจึงสามารถเลิกอบายมุขอย่างอื่นๆ
ด้วย รวมไปถึงการใช้เครื่องสำอางที่ท่านว่าเกินงามและเป็นอันตรายต่อ
สุขภาพ ทั้งนี้ทั้งนั้น ท่านคงทราบว่าคุณณัณดิฉันยังมากด้วยทิฐิฉันนะ
ท่านจึงหลีกเลี่ยงการสอนหรือว่ากล่าวที่ตัวดิฉันโดยตรง หากแต่ใช้วิธียก
สิ่งต่างๆ ขึ้นเป็นอุปมาอุปมัย แล้วให้คิดพิจารณาตามจนเห็นทุกข์เห็นโทษ
และเป็นฝ่ายสมัครใจละเลิกสิ่งไม่ดีไม่งามต่างๆ ด้วยตัวเอง ดิฉันจึงสามารถ
รับการขัดเกลาที่ละเล็กทีละน้อยจากท่านได้

หลวงปู่ท่านฉลาดและอดทนในการอบรมลูกศิษย์อย่างยิ่ง ท่านไม่เพียงแนะนำการปฏิบัติธรรมแก่ดิฉันเท่านั้น หากแต่ยังได้เมตตาให้ดิฉันเกิดปัญญารู้ความเหมาะสมในการดำรงชีวิตในเพศฆราวาสเพื่อให้ดำเนินไปได้ทั้งทางโลกและทางธรรม อย่างที่ท่านพูดว่า **โลกก็ไม่ให้ซ้ำ ธรรมก็ไม่ให้เสีย**

การจากไปของหลวงปู่ ยากที่ดิฉันจะยอมรับได้ แม้ว่าท่านจะได้เมตตาพูดเปรยให้ทราบมาเป็นระยะๆ รวมทั้งสั่งดิฉันไม่ให้ร้องไห้เมื่อท่านละสังขารแล้วก็ตาม

ในเช้าวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๓๓ วันที่ทราบข่าวมรณกรรมของหลวงปู่ ดิฉันเร่งรีบเดินทางไปวัดโดยทันที และเมื่อไปถึง ดิฉันก็ไม่อาจกลั้นความเศร้าโศกเสียใจ รวมทั้งไม่อาจทรงตัวยืนอยู่ได้ ต้องอาศัยกอดต้นไม้ข้างกุฏิ ร้องไห้ฟูมฟายอยู่พักใหญ่ ดิฉันรู้สึกว่เวลาแห่งการได้พบได้เห็น และได้ยินได้ฟังคำสอนของหลวงปู่ นั้นช่างน้อยเสียเหลือเกิน

แม้ว่าหลวงปู่ผู้ ที่จุดชีวิตของดิฉันขึ้นจากโคลนตม ได้ละสังขารไปแล้ว แต่ดิฉันก็ตั้งสัจอธิษฐานว่า จะขอยึดมั่นในไตรสรณาคมน์ และจะไม่ทิ้งการปฏิบัติธรรมไปจนตลอดชีวิต เพื่อบูชาคุณหลวงปู่ผู้ ที่ได้เมตตาต่อดิฉันและครอบครัวอย่างหาที่สุดและหาบุคคลอื่นเสมอเหมือนมิได้

“นิ”

๑๐๕

บาป

หลวงปู่ท่านเป็นพระที่มีความละเอียดอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความระมัดระวังไม่ให้เกิดบาป ตลอดระยะเวลาประมาณ ๘ ปี ที่พบและปฏิบัติธรรมกับท่าน ยิ่งนานวันก็ยิ่งประทับใจในปฏิภาณในเรื่องนี้ของท่าน และบางเรื่องข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นเรื่องที่น่าคิด เพราะกอบปรด้วยเหตุผล อีกทั้งไม่เคยได้ยินได้ฟังใครกล่าวสอนอย่างตรงไปตรงมาเช่นนี้มาก่อน จึงเป็นแรงบันดาลใจที่จะถ่ายทอดไว้ ณ ที่นี้ เผื่อว่าจะเกิดประโยชน์แก่ผู้อ่านบ้างไม่มากนักน้อย โดยให้ชื่อหัวข้อเรื่องว่า “ปกิณกบาป”

พาเด็กเล็กเข้าวัด - บาป

เรื่องนี้ค่อนข้างเป็นเรื่องที่สวนกับความรู้สึกของคนทั่วไป แต่หากได้พิจารณาความจริงไปตามเหตุผลที่หลวงปู่ได้เมตตาชี้แนะก็จะเข้าใจได้ ท่านว่าเด็กเล็กที่พามาวัดนั้นยังควบคุมดูแลตนเองไม่ได้ จึงมักซุกซนและคึกคะนองไปตามประสาเด็ก แต่เนื่องจากที่วัดมักมีผู้มาฝึกหัดปฏิบัติสมาธิภาวนาอยู่เสมอๆ ดังนั้น เสียงรบกวนของเด็ก จึงอาจรบกวนผู้ที่กำลังปฏิบัติภาวนาอยู่ ดังนั้น บาปจึงเกิดกับเด็กอย่างไม่รู้ตัว ทั้งนี้ก็ด้วยพ่อแม่ผู้ปกครองไม่เข้าใจและปล่อยปละละเลย

ภาพแห่งความเมตตาที่ท่านเมตตาอบรมชี้แนะข้าพเจ้ายังชัดเจน อยู่ในความทรงจำ วันนั้นข้าพเจ้าพาลูกซึ่งยังเล็กไปวัดสะแกด้วย จำได้ว่าการไปวัดในวันนั้น ข้าพเจ้าไม่รู้รู้สึกปลอดภัยไปร่งนักเพราะว่าต้องมาวิ่งกังวลกับลูกน้อยที่เดี๋ยวก็ส่งเสียงร้องไห้ เดี่ยวก็ปีสสาวะรด พอหลวงปู่ท่านเห็นจังหวะเหมาะ ท่านก็เรียกข้าพเจ้าให้เข้าไปใกล้ๆ แล้วบอกว่า

“นี่เพราะข้ารักแกหรอกนะ จึงบอกจึงสอนให้รู้ คนเขาภาวนากันอยู่ แกพาเด็กๆ มาวิ่งเล่นซุกซน ส่งเสียงรบกวน มันบาปนะ อันที่จริงแกเอาเด็กเล็กไว้ที่บ้านก็ได้ เวลาที่แกภาวนาก็ให้นึกถึงเขา แผ่เมตตาให้เขา เขาก็ได้บุญเหมือนกัน”

ชวนคนเข้าวัด – บาป

บางทีคนเราก็มองอะไรไม่รอบด้าน ดังนั้น แม้จะมีความปรารถนาดี ก็ไม่เป็นหลักรับประกันว่า ทุกอย่างจะออกมาดี ดังเช่นที่ข้าพเจ้าได้รับการอบรมจากหลวงปู่ว่า

“แกเที่ยวชวนคนเขามาวัด ระวังนะ จะกลายเป็นต้นบาป”

ท่านชี้แนะเพิ่มเติมว่า

“แกจะไปรู้เหวว่าสิ่งที่แกเห็นว่าดี เขาจะเห็นว่าดีตามแกไปด้วย ถ้าเขาปรามาสจนเกิดบาป แกต้องมีส่วนรับบาปนั้นไปด้วยครึ่งหนึ่งในฐานะที่พาเขามาให้เกิดบาป”

อยู่ใกล้พระอรหันต์นาน ๆ – บาป

เรื่องนี้เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ดูจะสวนทางกับความรู้สึกของคนทั่วไป เพราะทุกคนย่อมจะคิดว่าหากเราได้อยู่ใกล้ชิดพระอรหันต์ ก็ย่อมจะมีโอกาสสั่งสมบุญกุศลได้อย่างเต็มที่ แต่การณ์หาเป็นเช่นนั้นไม่ หลวงปู่ดู่ ท่านสอนว่า

“อย่าไปอยู่ใกล้พระอรหันต์นาน ประเดี๋ยวจะบาป จะบาปยังไง ก็บาปตรงที่อาศัยความคุ้นเคย เลยเอาท่านเป็นเพื่อนเล่นบ้าง ใช้ท่าน ทำโน่นทำนี่ให้บ้าง แล้วจะไม่ให้บาปได้ยังไง”

ถ่ายรูปกับพระที่มีคุณธรรม – บาป

หลวงปู่เคยตั้งคำถามกับข้าพเจ้าว่า

“เวลาที่แกถ่ายรูปกับพระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับครูอาจารย์ที่ท่านมีคุณธรรม แกจะเอารูปไปตั้งไว้ที่ไหน

หากแกเอารูปไปไว้ในที่ๆ ไม่บังควรก็จะเกิดบาปขึ้นได้ ส่วนว่าจะเอารูปไปตั้งบูชาในที่สูง ใครผ่านไปผ่านมาก็ยกมือไหว้ แล้วตรองดูชีว่า แกมีคุณธรรมเสมอกับท่านหรือ หรือแกมีคุณธรรมอะไรที่จะให้เขายกมือไหว้แก”

“อู๋ย”

๑๐๖

ความเมตตาและขันติธรรมของหลวงปู่

จะมีใครทราบบ้างว่าเบื้องหลังภาพการปฏิสังขารพุทฺธจาปราศรัย ให้แง่คิดและกำลังใจแก่ผู้ที่มากราบนมัสการหลวงปู่ดู่ นั้น บ่อยครั้ง ท่านต้องใช้ขันติมากสักเพียงใด โดยปรกติหลวงปู่ท่านรับแขกตั้งแต่เช้ามีดกระทั่งจนดึกจนตื่นทุกๆ วัน ต่อเนื่องนับระยะเวลาเป็นสิบๆ ปี ซึ่งไม่ว่าใครจะทุกข์ร้อนวุ่นวายใจมาอย่างไร หลวงปู่ท่านก็จะปฏิสังขารด้วยความเมตตาเสมอ โดยจะมีใครบ้างไหมที่จะสังเกตหรือสงสัยว่า ท่านนั่งรับแขกบนพื้นกระดานแข็งๆ อย่างนั้นตั้งแต่เช้าจรดค่ำในแต่ละวัน ท่านแทบจะไม่ได้ลุกไปไหนเลย ท่านไม่ปวดไม่เมื่อยบ้างหรือ ท่านไม่ปวดท้องหนักท้องเบาบ้างหรือ ท่านเจ็บไข้ไม่สบายบ้างหรือเปล่า ส่วนว่าจะรอฟังท่านเอ่ยปากออกมาก็คงเป็นเรื่องที่ยาก เพราะหลวงปู่เป็นพระที่ขี้เกรงใจอย่างมาก แค่จะใช้สอยลูกศิษย์ให้เดินออกไปซื้อยาที่หน้าวัด ก็ยังต้องเอ่ยปากถามลูกศิษย์อย่างเกรงอกเกรงใจ

ข้าพเจ้าเองได้มาประจักษ์ความอดทนของท่านจนมีอาจกลั่นน้ำตาเอาไว้ได้ ก็ในตอนที่ได้อุปฐากรับใช้ท่านในยามที่ท่านชรามากแล้ว โดยมีโอกาสถวายการททายาแผลที่ก้นของท่าน ภาพที่ปรากฏแก่สายตาของข้าพเจ้านั้นคือร่องรอยของแผลที่แตกซำๆ ซากๆ ในที่เดิม นี่คงเป็นแผลที่

เกิดจากการที่ท่านต้องนั่งบนพื้นกระดานแข็งๆ ต่อเนื่องเป็นแรมปี ข้าพเจ้ารู้สึกแปลกใจมากที่ท่านเป็นถึงขนาดนี้แล้ว ข้าพเจ้าหรือลูกศิษย์คนอื่นๆ ก็ไม่เคยได้ยินท่านเอ่ยหรือบ่นให้ใครได้รับรู้บ้างเลย ตรงกันข้าม เราทุกคนยังคงเห็นท่านทำหน้าที่ครูอาจารย์ที่คอยให้กำลังใจลูกศิษย์ด้วยอาการยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นปรกติอยู่อย่างนั้น ช่วยให้เขาเหล่านั้นกลับบ้านด้วยความปีติทุกรายไป

ข้าพเจ้าเห็นผลของท่านแล้วก็ไม่อาจกลืนน้ำตาเอาไว้ได้ ได้แต่ซาบซึ้งใจในเมตตาและขันติธรรมอันยิ่งของท่าน อีกทั้งภูมิใจที่ไม่เสียชาติเกิดที่ได้มีโอกาสมาเป็นลูกศิษย์รับการอบรมสั่งสอนจากท่าน เพราะท่านไม่เพียงพูดสอนเพียงอย่างเดียว หากแต่ท่านยังสอนด้วยการทำให้ดู ข้าพเจ้าจึงภาคภูมิใจที่มีครูอาจารย์เช่นท่าน... หลวงปู่ดู่ พรหมปัญโญ พระแท้ที่จะอยู่ในดวงใจของข้าพเจ้าตลอดไป

“นายอู๋”

๑๐๗

หลวงปู่ตายแล้วต้องลงนรก ?

วันหนึ่ง หลวงปู่ดูท่านมองไปที่ลูกศิษย์ใกล้ชิดกลุ่มหนึ่งแล้วเอ่ยขึ้น
ว่า “ข้าตายแล้วต้องลงนรก”

พอลูกศิษย์ได้ยินเช่นนั้นก็ตกใจ เรียนถามท่านในทันทีว่า

“หลวงปู่จะตกนรกได้อย่างไร ในเมื่อหลวงปู่บำเพ็ญคุณงามความ
ดีมามากออกอย่างนี้”

หลวงปู่ตอบกลับไปว่า

“ข้าก็จะลงนรก เพื่อไปดึงพวกแกขึ้นมาล่ะ!”

คำพูดเตือนของหลวงปู่ท่านนั้น ชวนให้ศิษย์ทั้งหลายต้องมานึกทบทวน
ตัวเองว่า การที่ได้มีโอกาสได้อยู่ใกล้ครูบาอาจารย์นั้นก็มิใช่เป็นหลักประกัน
ว่าจะไม่ลงนรก ตรงกันข้าม หลวงปู่ท่านได้พูดเตือนท่านองนี้หลายครั้ง
หลายหน เพราะช่องทางทำบาปของคนเรานั้น มันมีมากเหลือเกิน
ท่านเคยกล่าวว่า คนเราเป็นอยู่โดยบาปทั้งนั้น เพียงแต่ผู้ที่ตั้งอยู่ในความ
ไม่ประมาท ก็บาปน้อยหน่อย

หลวงปู่ท่านเป็นแบบอย่างที่เราได้ยากในเรื่องการระมัดระวังไม่ให้
เป็นหนี้สงฆ์ ถึงขนาดว่าก่อนที่จะท่านจะมรณภาพไม่กี่วัน ท่านได้บอกช่องลับ
สำหรับเปิดประตูกุญแจ ให้โยมอุปัฏฐากได้ทราบ เพื่อว่าจะได้สามารถเปิด

ประตู่เข้ากุฏิท่านในกรณีฉุกเฉินได้ โดยไม่ต้องไปงัดประตู่ อันจะเป็นการทำลายของสงฆ์ ซึ่งในที่สุดก็มีเหตุให้ได้เปิดประตู่กุฏิท่านผ่านทางช่องล๊บนั่นจริงๆ ในเช้าตรู่ของวันพุธที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๓๓ อันเป็นวันที่ท่านละสังขาร

นอกจากนี้ ท่านยังได้พูดเตือนอีกหลายๆ เรื่อง ซึ่งเป็นสิ่งที่พวกเราอาจมองข้าม เป็นต้นว่าเอ่ยปากใช้พระหีบโน่นหีบนี้ ไม่ยกเว้นแม้กรณีขอให้พระท่านหีบซองให้เพื่อจะใส่ปัจจัยถวาย การหีบฉวยของสงฆ์ไปใช้ส่วนตัว การพูดชักไปในทางโลกในขณะที่ผู้อื่นกำลังสนทนาธรรม การส่งเสียงรบกวนผู้ที่กำลังปฏิบัติภาวนา การขายพระกิน ซึ่งเรื่องหลังนี้ ท่านพูดเอาไว้ค่อนข้างรุนแรงว่า ใครขายพระกินจะฉิบหาย สมัยท่านยังมีชีวิต ท่านจะพูดกระหนาบบ่อยครั้ง โดยเฉพาะเวลารับประทานอาหาร ท่านไม่ให้พูดคุยกัน จะทำกิจอันใดอยู่ ก็ให้มีสติ พยายามบริกรรมภาวนาไว้เรื่อยๆ เรียกว่าเกลี้ยจิตไว้ให้ได้ทั้งวัน เมื่อถึงคราวนั่งภาวนา จิตจะได้เป็นสมาธิได้เร็ว เวลาจิตเกิดโลก โกรธ หลง ขึ้นมาก็จะารู้เท่าทันได้โดยเร็ว

ดังที่หลวงปู่สอนว่า การตั้งอยู่ในความไม่ประมาทเท่านั้นจึงจะช่วยให้เราห่างจากนรกได้ ดังนั้น เราจึงจำเป็นต้องคอยสอบทานตัวเองอยู่เสมอๆ ว่าเราเข้าวัดเพื่ออะไร เพื่อความเด่นความดัง หวังลาภสักการะ หวังเป็นผู้จัดการพระ ผู้จัดการวัด ฯลฯ หรือเพื่อบ่มุ่ละโลก โกรธ หลง ซึ่งเป็นตัวก่อกวนก่อกวนโทษข้ามภพข้ามชาติไม่รู้จักจบจักสิ้นที่มีอยู่ในใจเรานี้

ปฏิบัติที่จะช่วยให้เราปลอดภัย และห่างไกลจากนรก คือการเกรง

กลัวและละอายใจในการทำบาปกรรม หรือสิ่งที่จะทำให้จิตใจเราให้เศร้าหมองชุ่มมัวทั้งในที่ลับและที่แจ้ง นอกจากนี้ ควรหลีกเลี่ยงการคลุกคลีกับหมู่คณะโดยไม่จำเป็น หากแต่ควรมุ่งเน้นการปฏิบัติภาวนาเป็นหลัก เป็นผู้พร้อมรับฟังคำตักเตือนของผู้อื่น โดยเฉพาะคำตักเตือนจากครูบาอาจารย์ อย่างที่ทางพระท่านสอนว่าให้อดทนในคำสั่งสอน ให้คิดว่าท่านกำลังดูดำกิเลสของเราอยู่

ท่อนซุงทั้งท่อน ถ้าไม่ได้ขวานช่วยสับช่วยบาก ไม่ได้กบไสไม้ ช่วยทำพื้นไม้หยาบๆ ให้เกลี้ยงเกลาขึ้น ไม่ได้กระดาษทรายช่วยขัดให้พื้นไม้เรียบเนียน ไม่ถูกดัดถูกประกอบ ก็คงไม่กลายมาเป็นเครื่องเรือนเครื่องใช้ที่มีประโยชน์ ฉันทใดก็ฉันทนั้น จิตใจของเราที่หยาบอยู่ หากไม่ได้รับการขัดเกลาหรืออบรมจากครูอาจารย์ ไม่ได้รับการอบรมด้วยธรรมของพระพุทธเจ้า จิตใจนั้นก็ย่อมใช้งานใช้การไม่ได้ ...เอาเป็นที่พึ่งไม่ได้

ครั้งหนึ่ง ได้มีโอกาสเรียนถามหลวงปู่ว่า

“หลวงปู่ครับ ที่ว่าธรรมย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรมนั้น ธรรมที่ว่านั้นท่านหมายถึงธรรมเรื่องใดครับ”

เมื่อสิ้นเสียงคำถามของข้าพเจ้า หลวงปู่ท่านก็ตอบในทันทีว่า

“กายสุจริต วาจาสุจริต และมโนสุจริต”

ซึ่งคำสอนของท่านข้างต้น ก็เป็นการตอบให้ชัดอีกครั้งว่าอานิสงส์แห่งการประพฤติความดีทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจนี้แหละ จะกลับมารักษาเราไม่ให้ตกไปสู่โลกที่ชั่ว จึงเป็นหลักประกันที่ช่วยให้เราห่างไกล

จากนรกอีกทั้งยังช่วยให้เราสามารถเข้าใจลัทธิหลวงปู่ด้วยการเพิ่มพูนคุณธรรม
ความดีให้ยิ่งๆ ขึ้นไป เพื่อว่าในที่สุดจะได้ไม่ต้องรบกวนหลวงปู่ให้ต้อง
ลำบากลงนรกมาสงเคราะห์ศิษย์ ดังที่ท่านปรารถนาด้วยความห่วงใย ตั้งแต่
ครั้งที่ท่านยังมีชีวิตอยู่

“พอ”

๑๐๘

ที่มาของวัตถุมงคลรุ่น “เปิดโลก”

จากการที่มีผู้สนใจวัตถุมงคลรุ่น “เปิดโลก” เป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มมากขึ้นทุกที ประกอบกับพบว่าข้อมูลบางอย่างที่ปรากฏตามหนังสือต่างๆ รวมทั้งทางอินเทอร์เน็ต หรือสื่ออื่นๆ มีความคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง และบางเรื่องก็เป็นความคลาดเคลื่อนที่มีนัยสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการโน้มน้าวผู้อ่านให้เกิดความรู้สึกไปในทางอภินิหารจนมองข้ามเจตนารมย์ที่แท้จริงในการสร้างพระ อธิษฐานพระของหลวงปู่ดู่

ด้วยเหตุนี้ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นผู้ประสานงานดำเนินการจัดสร้างพระรุ่นนี้ จึงขออนุญาตให้ข้อมูล เพื่อให้ท่านผู้สนใจได้ทราบที่มาและวัตถุประสงค์ รวมทั้งรายละเอียดของการจัดสร้างพระรุ่นนี้ เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน

๑. ที่มาและวัตถุประสงค์ของการสร้าง

จุดเริ่มของการจัดสร้างวัดอุดมชลกรุนี เกิดขึ้นเมื่อประมาณกลางปี พ.ศ. ๒๕๓๒ โดยข้าพเจ้าได้รับการติดต่อจากคุณวรวิทย์ ด้านชัยจิตร ให้เป็นธุระในการประสานงานการจัดสร้างวัดอุดมชลของหลวงปู่ดู่เพื่อเอาไว้แจกให้กับผู้ศรัทธา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่สนใจปฏิบัติกรรมฐาน เพราะพิจารณาเห็นว่าพระเครื่องพระบูชาของหลวงปู่ดู่ มีแนวโน้มจะเป็นที่ต้องการและหายากมากขึ้นเรื่อยๆ ประกอบกับองค์หลวงปู่ดู่ท่านก็มีอายุมากแล้วกล่าวคือ อายุของท่านนั้นย่างเข้าปีที่ ๘๖ แล้ว

ทั้งนี้ คุณวรวิทย์และคณะได้นำเรื่องนี้ไปกราบเรียนขออนุญาตจากหลวงปู่ ซึ่งหลวงปู่ท่านก็เมตตาอนุญาตทั้งที่ท่านได้งดอธิษฐานจิตวัดอุดมชลมาเป็นระยะเวลากว่า ๑ ปีแล้ว ด้วยเหตุผลส่วนตัวบางประการอย่างไรก็ดี สำหรับวัดอุดมชลกรุนี หลวงปู่ท่านกำหนดวันประกอบพิธีอธิษฐานจิตในวันที่ท่านเรียกว่า “วันธงชัย” ซึ่งตรงกับวันอังคารที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ เวลา ๒ ทุ่ม ส่วนกำหนดเวลา ๒ ทุ่ม นั้น สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นเพราะท่านไม่ต้องการให้ไปรบกวนเวลาที่ญาติโยมมาทำบุญหรือสนทนาธรรมกับท่านในช่วงระหว่างวัน รวมทั้งอาจไม่ต้องการให้ดูเอิกเกริก

๒. การออกแบบเหรียญ

เดิมที่คุณวรวิทย์และคณะต้องการจะจัดสร้างเหรียญรูปเหมือน

ของหลวงปู่ดู แต่ท่านกลับแนะนำว่าควรสร้างรูปเคารพครูบาอาจารย์คือ หลวงปู่ทวดดีกว่า นอกจากนี้ ท่านยังเน้นด้วยว่า ต้องมีข้อความ **“หลวงพ่อทวด เหยียบน้ำทะเลจืด”** ประกอบรูปเหมือนองค์หลวงปู่ทวด ด้วย นี่คือการออกแบบเหรียญในเบื้องต้นที่ข้าพเจ้าได้รับ

ข้าพเจ้าเองแม้จะเคยมีประสบการณ์ในการจัดทำหนังสือธรรมะ ของหลวงปู่ แต่ก็ไม่เคยมีประสบการณ์ในการสร้างพระใดๆ มาก่อนเลย แต่ด้วยความเกรงใจในคุณวริทย์ จึงตกลงรับคำในการติดต่อหาช่าง แกะพระ รวมทั้งการประสานงานดำเนินการจัดสร้างเหรียญให้แล้วเสร็จ เพราะข้าพเจ้าอยู่ทางกรุงเทพฯ จึงน่าจะคล่องตัวกว่าคุณวริทย์ซึ่งอยู่ทาง อุดรฯ

ในเรื่องช่างแกะพระนั้น มีผู้แนะนำข้าพเจ้าให้รู้จักกับช่างออด หรือคุณประยัด ลอพันธ์สกุล ซึ่งเมื่อข้าพเจ้าเห็นผลงานในอดีตของ ช่างผู้นี้แล้วก็รู้สึกพึงพอใจ จึงตกลงให้ดำเนินการแม้ว่าจะมีราคาที่ค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับช่างรายอื่นๆ ด้วยคิดว่าโอกาสสร้างพระถวายหลวงปู่ดู นั้นไม่ได้มีง่ายๆ จึงอยากให้เหรียญออกมาสวยงามและแลดูเหมือนมีชีวิต

สำหรับรูปแบบหลวงปู่ทวดนั้น ข้าพเจ้าได้อาศัยเค้าโครงจากรูป หุ่นขี้ผึ้งหลวงปู่ทวดที่พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย เพราะให้รายละเอียดที่ชัดเจน สะดวกสำหรับช่างแกะพระ และจากรูปแบบหน้าตาหลวงปู่ทวดที่ลงตัวแล้ว ข้าพเจ้าและคณะจึงได้ค่อยๆ เริ่มออกแบบเพิ่มเติมรายละเอียดทั้งด้านหน้า และด้านหลัง ดังนี้

- ฐานบัว บ่งบอกเอกลักษณ์ขององค์หลวงปู่ทวด ในความเป็นพระโพธิสัตว์ที่บารมีเต็มแล้ว
- ลูกแก้วบนฝ่ามือหลวงปู่ทวด สร้างตามอย่างความนิยมของวัดพะโคะ จังหวัดสงขลา และสื่อถึงลูกแก้วสารพัดนึก
- อักษร “**พุทธ ธะ สัง มิ**” ที่ด้านหน้า หมายถึง หัวใจพระไตรสรณาคมน์ คือ “**พุทธัง สรณัง คัจฉามิ, ธัมมัง สรณัง คัจฉามิ, และ สังฆัง สรณัง คัจฉามิ**” ซึ่งเป็นคำที่หลวงปู่ให้ใช้เป็นคำบริกรรมภาวนา อีกทั้งยังเป็นคำที่ใช้อธิษฐานบวชจิตอีกด้วย
- อักษร “**นะ โม พุท ธา ยะ**” ที่ด้านหลัง หมายถึง พระนามย่อของพระพุทธเจ้า ๕ พระองค์ ในภัทรกัปนี้
- เส้นรัศมีโดยรอบอักษร “**นะ โม พุท ธา ยะ**” หมายถึง อานุภาพแห่งคุณพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ ที่มีมากอย่างจะนับจะประมาณมิได้ ซึ่งแผ่ออกไปได้ทุกทิศทุกทาง
- สัญลักษณ์ “**นะ ปิดล้อม**” ที่อยู่กึ่งกลางอักษร “**นะ โม พุท ธา ยะ**” เป็นสัญลักษณ์ที่หลวงปู่ดู่ใช้จารในวัตถุมงคลของท่านเสมอๆ อีกประการหนึ่ง ข้าพเจ้าเคยได้ยินท่านผู้รู้กล่าวว่า “**นะ**” มีความหมายตั้งแต่หยาบสุดไปหาละเอียดสุด นะเบื้องต่ำหมายถึง **ธาตุดิน** นะเบื้องสูงหมายถึง **พระธาตุ** กล่าวคือ หากเราพัฒนาจิตของเราให้บริสุทธิ์ถึงที่สุดแล้ว ความบริสุทธิ์ของจิตนั้นก็สามารถที่จะกลั่นกระตุก ซึ่งเป็นธาตุดินของเราให้กลายเป็นพระธาตุได้ นะเบื้องสูงก็คือ “**พระนิพพาน**” นั่นเอง

- ด้านซ้ายของชื่อพระพรหมปัญโญ จะมีพยัญชนะที่ดูคล้ายทั้ง “ด” และ “ค” ในขณะที่สัญลักษณ์คล้ายกากบาท ทางด้านขวาของชื่อท่านล้วนเป็นสัญลักษณ์เฉพาะของหลวงปู่ดู่

มีเรื่องแปลกเกี่ยวกับการแกะองค์หลวงปู่ทวดที่ขออนุญาตบันทึกไว้ ณ ที่นี้ กล่าวคือในตอนแรกนั้น ผู้เขียนตกลงกับช่างอวดว่าอยากให้หลวงปู่ทวดห่มจีวรให้เรียบร้อย กล่าวคือไม่ต้องการให้เห็นนมหลวงปู่ อย่างที่เขานิยมแกะกัน จากนั้นข้าพเจ้าก็เที่ยวไปเที่ยวมาในการปรับแก้แบบ โดยช่างอวดใช้เวลาแกะบล็อกเหล็กต่อเนื่องกันนาน ๑๕ วันก็แล้วเสร็จ จากนั้นก็เริ่มดำเนินการปั๊มจริง แต่พอปั๊มไปได้กว่าหนึ่งพันเหรียญ ช่างอวดก็เพิ่งมาสังเกตเห็นว่าเหรียญที่ปั๊มออกมามีนมปรากฏทั้งๆ ที่ไม่ได้แกะบล็อก ข้าพเจ้าและช่างอวดช่วยกันดู ในที่สุดก็พบว่ามีเศษเหล็กปุมเล็ก ๆ ไปฝังติดอยู่ที่บล็อกในตำแหน่งหัวนมพอดี เมื่อเป็นเช่นนี้ ข้าพเจ้าจึงให้ช่างอวดเขียนเศษเหล็กออก แล้วปรับปรุงบล็อกด้วยการแกะนมขึ้นมาให้เป็นเรื่องเป็นราว ด้วยสงสัยว่าหลวงปู่ทวด อาจต้องการรักษาเอกลักษณ์รูปแบบของท่านก็เป็นได้

๓. ชนิดและจำนวนการสร้าง

การจัดทำเหรียญหลวงปู่ทวดครั้งนี้ นอกจากเหรียญทองแดงแล้วยังมีเหรียญโลหะอื่นๆ รวมทั้งพระเนื้อผง โปสเตอร์ และลูกแก้ว ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ชนิด	จำนวน	หมายเหตุ
๑. เหรียญเนื้อทองคำ	๒๔๐ เหรียญ	ใช้ทองคำชนิด ๙๖% แต่ละเหรียญมีน้ำหนัก ๙.๙ กรัม ให้ส่งจองเท่าราคาทองคำรวมค่ากำเหน็จที่ช่างแกะพระคิด คือเหรียญละ ๓,๔๐๐ บาท ซึ่งในจำนวนนี้ มี ๓ เหรียญที่คุณวรวีรย์สั่งทำพิเศษ แต่ละเหรียญมีน้ำหนัก ๑ บาท
๒. เหรียญเนื้อเงิน	๑,๐๓๗ เหรียญ	ให้ส่งจองเท่าราคาที่ช่างแกะพระคิด คือเหรียญละ ๑๓๐ บาท
๓. เหรียญเนื้อทองแดง	๑๐,๐๐๐ เหรียญ	ไม่นับเหรียญที่ช่างแกะพระปั๊มเกินมาอีกจำนวน ๕๐๐ เหรียญ ซึ่งเหรียญเนื้อทองแดงนี้ ไม่ได้เปิดให้ส่งจอง เพราะเป็นส่วนที่มีเจตนาไว้แจกแก่ผู้ปฏิบัติธรรม
๔. เหรียญเนื้อตะกั่ว	๑,๐๐๐ เหรียญ	ไม่นับเหรียญที่มีข้อความ “หลวงปู่ทวดฯ” อีกจำนวน ๔๐๐ เหรียญ เพราะเจตนาเดิม ไม่ให้มีข้อความ “หลวงปู่ทวดฯ” บนเหรียญเนื้อตะกั่ว <u>หมายเหตุ</u> เนื้อตะกั่วที่ใช้ ได้ผสมพลวงประมาณ ๗% เพื่อเพิ่มความแกร่งและความมันวาว
๕. เนื้อผง (รูปทรง ๔ เหลี่ยม ขอบมนเล็กน้อย)	๕,๐๐๐ องค์	ใช้ผงมวลสารทำจากว่าน ๑๐๘ ซึ่งหลวงปู่ดู่อธิษฐานให้ ในจำนวนนี้ มี ๓๖๐ องค์ ที่บรรจุพระธาตุ แต่เป็นที่น่าเสียดายที่พระผงจำนวนกว่า ๑,๐๐๐ องค์ ขำรุดระหว่างการขนส่ง เนื่องจากความรีบเร่งขนส่ง ในขณะที่เนื้อผงยังไม่แห้งสนิท

สำหรับเหรียญเนื้อทองคำและเนื้อเงินนั้น ศิษย์ของหลวงปู่ท่านหนึ่งได้ลงหลักจารบนเหรียญก่อนที่จะนำเข้าพิธี นอกจากนี้คณะผู้จัดสร้างยังได้จัดทำโปสเตอร์หลวงปู่ดูในอิริยาบถต่างๆ บนฉากหลังรูปใบโพธิ์ ขนาด ๑๐ x ๑๒ นิ้ว อีกจำนวน ๑๐,๐๐๐ แผ่น และลูกแก้วใสเคลือบปรอทบางๆ อีกจำนวน ๕,๐๐๐ ลูก (ไม่รวมลูกแก้วชนิดเคลือบปรอทสีสันต่างๆ อีกจำนวนประมาณ ๕๐ ลูก)

๔. เหตุการณ์ในวันพิธี (วันอังคารที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๒)

เย็นวันนั้นฝนตกลงมาอย่างหนัก ขณะที่ข้าพเจ้าและน้องชายของคุณวรวิทย์เร่งขับรถฝ่าพายุฝน เพื่อจะนำวัตถุมงคลที่เหลือ (ส่วนมากเป็นพระเนื้อผง) ไปที่กุฏิของหลวงปู่ให้ทันพิธี แต่พอมาถึงวัด ฝนก็หยุดตกท้องฟ้าแจ่มใสมาก รวบรวมว่าได้ปิดเป้าสิ่งสกปรกออกไปจนหมดสิ้น

เมื่อใกล้เวลา ๒ทุ่ม ก็ปรากฏว่ามีผู้คนมาร่วมพิธีกันจนเต็มตลอดพื้นที่หน้ากุฏิหลวงปู่ หลายคนได้นำวัตถุมงคลส่วนตัวมาร่วมพิธีด้วยเป็นจำนวนมาก คุณวรวิทย์ได้เปิดกล่องพร้อมนำตัวอย่างวัตถุมงคลที่จัดทำแต่ละชนิดออกให้หลวงปู่ได้ชมทั้งเนื้อทองคำ เงิน ทองแดง ตะกั่ว พระผง โปสเตอร์ และลูกแก้ว

พอถึงเวลา ๒ทุ่ม หลวงปู่เริ่มอธิษฐานจิต อัญเชิญบารมีพระพุทธเจ้า ทั้งแสนโกฏิจักรวาล รวมทั้งบารมีครูบาอาจารย์และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายมาประดิษฐานที่วัตถุมงคล และหลวงปู่ได้ตั้งจิตอธิษฐานให้สว่างไปทั้ง

สามโลกคือ พรหมโลก เทวโลก และมนุษย์โลก สักครูหนึ่งหลวงปู่ลืมนตา ขึ้น ยกมือข้างขวาขึ้นลูบพระที่อยู่เบื้องหน้า จากนั้นท่านก็บอกกล่าวขอให้หลวงปู่ทวดและเทวดาปกป้องรักษาวัตถุมงคลนี้ตลอดไป ให้ปิดกั้นภัยอันตรายทุกอย่าง

พอเสร็จพิธี ท่านให้ผู้ที่มีมาร่วมงานตั้งจิตอธิษฐานไปทั่วโดยรอบสุดขอบจักรวาล อนันต์จักรวาล หลังจากกราบลาหลวงปู่แล้ว คุณวรวิทย์ก็แจกจ่ายวัตถุมงคลให้กับตัวแทนหมู่คณะหลายคน สำหรับมอบต่อให้กับผู้ที่เหมาะสมในโอกาสต่อไป

๕. ทำไมจึงชื่อว่ารุ่มเปิดโลก

เช้าวันรุ่งขึ้น ได้มีลูกศิษย์หลวงปู่ที่เป็นนักปฏิบัติบางคน ซึ่งไม่ได้มาร่วมงาน ได้กราบเรียนหลวงปู่ว่าเมื่อคืนไม่รู้ที่วัดสะแกมีอะไร กำหนดจิตดูเห็นหลวงปู่ทวดลอยอยู่เต็มท้องฟ้าวัดสะแก

หลวงปู่เล่าให้ศิษย์ผู้นั้น รวมทั้งลูกศิษย์คนอื่นๆ ฟังเกี่ยวกับเรื่องที่มีคณะศิษย์มาขอให้ท่านอธิษฐานจิตเหรียญหลวงปู่ทวดเมื่อคืน แล้วท่านก็พูดเปรยๆ ขึ้นว่า “เมื่อคืน ข้าเสกให้แบบเปิดสามโลกเลยนะ” นี่เอง น่าจะเป็นที่มาของการพูดปากต่อปากกระทั่งกลายมาเป็นชื่อรุ่มว่า “รุ่มเปิดสามโลก” หรือเรียกสั้นๆ ว่า “รุ่มเปิดโลก”

๖. วัดอุโมงค์รุ่นเปิดโลกมีความศักดิ์สิทธิ์กว่าพระรุ่นอื่นจริงหรือ

แม้ว่าวัดอุโมงค์รุ่น “เปิดโลก” นี้ จะได้รับการอธิษฐานจิตครั้งใหญ่ครั้งสุดท้ายของหลวงปู่ดู่ พรหมปัญโญ วัดสะแก กล่าวคือท่านได้เมตตาอธิษฐานจิตก่อนที่ท่านจะมรณภาพประมาณ ๔ เดือนเศษ และมีผู้คนจำนวนไม่น้อยที่ชื่นชอบและศรัทธาถึงขนาดพูดว่าวัดอุโมงค์รุ่นนี้ดีที่สุด ศักดิ์สิทธิ์ที่สุด แต่ในทัศนะของผู้สร้าง รวมถึงศิษย์กรรมฐานหลายๆ ท่าน มิได้คิดเช่นนั้นเลย เพราะเหตุที่หลวงปู่เคยพูดให้พวกเราฟังว่า เวลาที่ท่านตั้งจิตอธิษฐานพระนั้น นอกจากท่านจะส่งกระแสจิตอัญเชิญพุทธ-คุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ บรรจุเข้าในวัดอุโมงค์ดังกล่าวแล้ว ท่านยังเพื่อแผ่ไปถึงวัดอุโมงค์รุ่นก่อนหน้าทั้งหมดของท่าน ไม่ว่าวัดอุโมงค์รุ่นนั้นจะอยู่ ณ ที่ใดก็ตาม

ดังนั้น เมื่อทราบความตามนี้แล้ว ก็ขอให้ผู้มีวัดอุโมงค์ของหลวงปู่รุ่นใดๆ ก็ตาม ขอได้โปรดอย่าหวั่นไหวไปตามค่านิยมที่ตลาดเขาแต่งแต้มให้เลย และเหนืออื่นใด ขอท่านโปรดอย่าลืมระลึกถึงพระที่หลวงปู่ให้ความสำคัญสูงสุด ที่หลวงปู่เรียกว่า “**พระเก่า พระแท้**” นั่นก็คือ จิตที่ฝึกฝนอบรมดีแล้วนั่นเอง เพราะพระองค์นี้เท่านั้นที่จะเป็นที่พึ่งที่เที่ยงแท้แน่นอนของเราทุกคน

พระภายนอกที่หลวงปู่สร้างขึ้น ก็ล้วนต้องการใช้เป็นเครื่องมือที่จะโยงเข้าหาการสร้างพระภายในให้เกิดให้มีขึ้น หากปราศจากการสร้างพระภายในแล้วไซ้ การมีพระภายนอก แม้มากเท่าใดก็ยังไม่ได้ชื่อว่าเป็น

ผู้ปลอดภัยอย่างแท้จริง อีกทั้งยังไม่นับ ว่ารู้จักองค์แท้ของหลวงปู่ ดังที่
ท่านกล่าวเชิงท้าทายนักปฏิบัติว่า

“ตราบใดก็ตามที่แกยังไม่เห็นความดีในตัว ก็ยังไม่นับว่าแกรู้จักข้า
แต่ถ้าเมื่อใด แกเริ่มเห็นความดีในตัวเองแล้ว
เมื่อนั้น...ข้าจึงว่า แกเริ่มรู้จักข้าดีขึ้นแล้ว”

“พอ”

๑๐๙

ปฏิบัติแบบโง่ๆ

นับเป็นเวลาที่ค่อนข้างยาวนานทีเดียว กว่าที่คำพูดที่หลวงปู่เคยพูดสอนว่าในเวลาปฏิบัติสมาธิภาวนา ให้ปฏิบัติแบบโง่ๆ นั้น จะค่อยๆ กระจ่างชัดขึ้นเรื่อยๆ

การอ่านมาก รู้มาก บางครั้งก็เป็นดาบสองคม เพราะในด้านหนึ่ง การรู้มาก อาจช่วยให้สามารถมองเห็นเส้นทางเดิน รวมทั้งเห็นสิ่งที่ต้องระมัดระวังล่วงหน้า ฯลฯ

แต่อีกด้านหนึ่ง การรู้มากก็จะมาเป็นตัวอุปสรรคเสียเอง เช่น เผลอคิดว่าความรู้ (รู้จำ) นั้นเป็นปัญญา (รู้จริง) เกิดเป็นทิฐิภูมิมานะปิดกั้นการดูดซับความรู้จากภายนอก นอกจากนี้ ยังอาจเป็นอุปสรรคในขณะปฏิบัติจิตภาวนานั้น เพราะการรู้มากนี้ก็กลายเป็นสิ่งรุกรังในจิตใจ ใช้ความคิดผิดกาลเทศะจนกลายเป็นนิर्वรณขัดขวางไม่ให้จิตรวมเป็นสมาธิ คิดไปล่วงหน้าตามประสาคนรู้มากบ้าง คอยใส่ชื่อเรียกให้กับสภาวะต่างๆ ที่กำลังประสบบ้าง คอยสงสัยนั่นนี่บ้าง

การรับรู้หรือสัมผัสจึงไม่เป็นไปอย่างตรงไปตรงมา แล้วเจ้าตัวก็ยังสำคัญตัวว่ากำลังคิดพิจารณาหรือมองดูสภาวะต่างๆ ตามความเป็นจริง

ทั้งๆ ที่ของจริง “นี่เป็นใบ้” พอจิตเข้าไปปรุงแต่งจนรู้งังไปหมดแล้ว จึงยากที่จะถอยออกมาให้เห็นไปตามสภาวะที่มันเป็นอย่างธรรมชาติ หากแต่เป็นไปอย่างที่จิตเราอยากให้มันเป็น

จึงมาตระหนักว่า “การปฏิบัติแบบโง่ๆ” ที่หลวงปู่ท่านสอนนี้สำคัญมาก และจะต้องวางความรู้ต่างๆ ไว้ข้างนอกเสีย กระทั่งเพิกสัญญาความมั่นหมายว่าเราว่าเขา ว่านั่นว่านี่ออกเสีย แล้วรู้สิ่งที่มากระทบใจไปตามสภาวะที่มันเป็น

นี่แหละหนา หลวงปู่ดูถึงว่า

“สอนคนรู้มาก นั้นสอนยาก สู้สอนเด็กๆ หรือคนรู้น้อยไม่ได้”

“พอ”

๑๑๐

พุทธคุณกับการใช้พระ !

คงไม่มีใครปฏิเสธว่า พระพุทธชินราชที่จังหวัดพิษณุโลกนั้นมีความงามยิ่ง เป็นองค์พระที่ได้รับการยกย่องว่า เป็นพระพุทธรูปที่มีความงดงามที่สุดในประเทศไทย ข้าพเจ้าเองก็รู้สึกเช่นนั้น ครั้งหนึ่งในช่วงเทศกาลปีใหม่ ข้าพเจ้าได้หาซื้อ ส.ค.ส. อยู่ในร้าน และได้แลเห็นโปสเตอร์ภาพพระพุทธชินราชจึงได้หยิบมาดู ขณะที่เพ่งมองภาพอยู่นั้น ข้าพเจ้ารู้สึกเหมือนมีพลังงานบางอย่างวิ่งออกจากภาพเข้าสู่ตัวข้าพเจ้าจนเกิดปิติขลุ่ย น้ำตาไหล เป็นความรู้สึกที่ชัดเจนทั้งสองมือที่จับภาพอยู่

เหตุการณ์เช่นนี้ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนเลยในชีวิต ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความสงสัยและสนใจใคร่รู้ขึ้นมาทันที ข้าพเจ้าพยายามทบทวนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น พบว่าเหมือนกับเมื่อครั้งที่หลวงปู่ดู่เคยมอบพระบูชาให้ข้าพเจ้า เป็นเหตุการณ์ขณะที่ท่านยื่นสองมือจับที่องค์พระพุทธรูปและสวดมนต์ให้พร ข้าพเจ้าเองก็หลับตาและยื่นสองมือแตะที่องค์พระเช่นกัน ในระหว่างนั้น รู้สึกว่ามีพลังงานบางอย่างวิ่งออกจากท่านผ่านองค์พระพุทธรูปเข้าสู่ตัวข้าพเจ้า และรู้สึกสว่างไสวไปหมดทั้งๆ ที่ยังหลับตาอยู่

เมื่อท่านให้พรเสร็จ ท่านมองข้าพเจ้าแล้วว่า แอ “เป็น” ดี ข้าพเจ้าเรียนถามท่านว่า หลวงปู่ทราบได้อย่างไร

ท่านตอบว่า “มีปีติออกจากข้า ไหลไปที่แกแล้วกลับมาหาข้า”

หลวงปู่ได้สอนข้าพเจ้าให้หัดจับพระ ซึ่งในหมู่ศิษย์เรียกกันเองว่า “เช็ดพระ” วิธีการคือใช้มือขวาหรือทั้งสองมือแตะที่ภาพพระ หรือกำหนดเป็นพระเครื่อง หรือจับที่องค์พระหากเป็นพระพุทธรูป จากนั้นทำจิตให้นิ่ง และจะรู้สึกสัมผัสได้ถึงพุทธคุณที่ครูบาอาจารย์ท่านได้อธิษฐานไว้

หลวงปู่เคยเล่าเรื่องการปลุกเสกพระให้ฟังว่า เรื่องคงกระพันชาตรีนั้นทำง่าย แค่นลຸກก็เหนียวแล้ว แค่วัคลาดยังดีกว่าเพราะไม่เจ็บตัว แต่ที่ดีที่สุดคือเมตตา เพราะแค่วัคลาดยังมีศัตรูแต่รอดพ้นได้ ส่วนเมตตานั้นมีแต่คนรัก ไม่มีศัตรู การเสกพระให้มีพุทธคุณทางเมตตาจึงทำได้ยากที่สุด

มีเรื่องปรากฏในพระธรรมบทว่า ในกรุงราชคฤห์ เด็กคนหนึ่งไปเก็บฟืนกับบิดา โคที่เทียมเกวียนได้หนีเข้าไปในเมือง บิดาจึงตามโคเข้าไป แต่เวลาจะออกจากเมืองนั้น ประตูปิดเสียแล้วจึงต้องทิ้งบุตรน้อยคนเดียวไว้นอกเมืองนั่นเอง ถึงเวลากลางคืนขณะที่เด็กนอนหลับ ได้มีพวกอมนุษย์เข้ามาทำร้ายโดยพากันลากเท้าของเด็กนั้นไปมา เมื่อเด็กตกใจตื่นขึ้นก็ระลึกถึงพระพุทธเจ้าแล้วร้องออกมาว่า **นะโมพุทธัสสะ** (ข้าขอนมัสการพระพุทธเจ้า) พวกอมนุษย์ก็ถอยกลับทันที ไม่กล้าทำร้ายเด็กนั้นอีก ความทราบถึงพระเจ้ากรุงราชคฤห์จึงเสด็จไปเฝ้าทูลเรื่องราวนี้นต่อพระพุทธเจ้า

พระพุทธองค์ทรงรับสั่งว่า การระลึกถึงพระองค์นั้นยังไม่พอ ต้อง

ระลึกถึงพระธรรม พระสงฆ์ ตั้งสติมั่น ไม่เบียดเบียนใครและมีจิตเมตตา ด้วย พระพุทธพจน์ข้อนี้เองที่ถือเป็นหลักต่อมาว่าสิ่งที่ป้องกันอันตรายที่ดีที่สุดนั้นคือ **เมตตา** นั่นเอง

ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการสอนของหลวงปู่โดยการให้เช้คพระเช่นนี้เป็นอุบายวิธีการฝึกให้ศิษย์ได้เกิด **พุทธานุสติ** เพราะทุกครั้งที่จับองค์พระจิตจะมีอารมณ์นุ่มไปสู่ความเลื่อมใสศรัทธาในองค์พระพุทธเจ้าเสมอ ทำให้เราระลึกและทำแต่สิ่งที่ดี

มีลูกศิษย์ของหลวงปู่ที่จับองค์พระและสามารถสัมผัสถึงพุทธคุณได้แล้วว่า พระบูชาที่ผ่านการปลุกเสกมาแล้วนั้น หากเด่นในเรื่องคงกระพันชาตรี เมื่อจับดูก็จะมีอาการปิตินลุกขนพองสยองเกล้า แต่หากเด่นทางเมตตา เมื่อจับดูก็จะมีปิติน้ำตาไหลและบังเกิดความสงบเยือกเย็นถึงจิตถึงใจ

ทำไมหลวงปู่จึงสอนเรื่องเช้คพระ ข้าพเจ้ามาใคร่ครวญดูแล้วพบว่านอกจากเพื่อให้เกิดพุทธานุสติแล้ว หลวงปู่ต้องการให้ศิษย์แต่ละคนสามารถเป็นประจักษ์พยานแก่ตนเองได้ให้เป็น **ปัจจุัตตัง** ได้รู้เองเห็นเองเป็นพยานให้ตนเองได้ จะได้เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติธรรมยิ่งขึ้นนั่นเอง มิใช่ให้ไปอวดเด่นอวดดี หรืออวดคุณวิเศษในตัว หรือเที่ยวไปเช้คพระให้ผู้อื่น ซึ่งจริงๆ แล้ว หากผู้อื่นยังทำไม่เป็น ถึงเขาจะบอกว่าเชื่ออย่างไร โดยส่วนลึกเขาก็ยังมีความลังเลสงสัยอยู่นั่นเอง เพราะไม่รู้ไม่เห็นด้วยตนเอง

ปัจจุบันมีผู้อ้างตนเป็นศิษย์หลวงปู่ดู่และแสดงความสามารถในการ
เซ็คพระ ไม่ว่าจะเป็นพระเครื่อง พระบูชา หรือรูปเหมือนพระสงฆ์องค์เจ้า
ว่าท่านเหล่านั้นมีคุณธรรมในระดับนั้นระดับนี้ โดยหวังอามิสและลาภผล
ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

การหลงเชื่อดังกล่าวอาจนำไปสู่ความเสียหาย ตั้งแต่การเสีย
ทรัพย์ หรือหลงออกนอกเส้นทางที่พระพุทธเจ้า รวมทั้งที่หลวงปู่ดู่พา
ดำเนิน กระทั่งการทำความบาปกรรมจากการไปปรามาสครูอาจารย์ที่ท่านมี
คุณธรรมโดยไม่เจตนา เพราะสิ่งที่หลวงปู่ดู่พร่ำสอนนั้น จะต้องเป็นไปเพื่อ
การลดละความโลภ ความโกรธ ความหลง ทิณฐิมานะ ความถือตัวถือตน
จึงเป็นข้อพึงพิจารณาระมักระวังไม่ให้ผิดพลาด

๑๑๑

ธรรม ทำให้ครบ

แต่ก่อนเคยแต่ได้ยินว่าธรรมะทุกข้อล้วนพาคนไปให้ถึงนิพพานได้ ซึ่งฟังแล้วก็นึกคล้อยตาม แต่ก็อดจะเก็บความลังเลสงสัยในบางส่วนไว้ไม่ได้ กระทั่งหลวงปู่ดู่พูดถึง “เมตตาพาตกเหว” ประกอบกับคำสอนของท่านเจ้าคุณอาจารย์ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต) ขยายความในเรื่องทำนองเดียวกันนี้ จึงค่อยเกิดความกระจ่างและตระหนักมากขึ้นว่าการปฏิบัติธรรมที่ต้องมีปัญญากำกับในทุกๆ เรื่องทีเดียว

ดังที่หลวงปู่ยกมากล่าวเตือนข้างต้นซึ่ง “เมตตา” ก็เป็นธรรมข้อหนึ่งในหมวดพรหมวิหาร ๔ ซึ่งประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ซึ่งช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เพราะท่านสอนว่า การวางท่าที่ต่อคนปกติทั่วไป คือ วางจิตไว้ด้วยเมตตา ส่วนกับคนที่แย่กว่าเรา ก็ต้องกรุณา ช่วยเหลือสงเคราะห์อะไรได้ก็พร้อมจะช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ส่วนกับคนที่ดีกว่าหรือประสบความสำเร็จในทางที่ชอบที่ควร เราก็มุทิตา คือพลอยยินดีกับเขาไปด้วย จิตใจก็แช่มชื่นเบิกบาน ไม่คับแคบ

แต่ก็มีบางกรณีที่เราควรวางอุเบกขา กล่าวคืออย่าเพิ่งแสดงความเมตตา กรุณา หรือมุทิตา ออกไป โดยไม่ได้ใช้ปัญญาไตร่ตรองให้รอบคอบ

ตัวอย่างเช่น การนำเงินไปช่วยเหลือผู้อื่นด้วยเมตตาและด้วยกรุณา โดยขาดการประมาณฐานะกำลังหรือความพอดี ซึ่งนอกจากจะช่วยเหลือผู้อื่นไม่สำเร็จแล้วยังพาครอบครัวยุติตัวเองเดือดร้อนไปด้วย นี่เรียกว่า เมตตาและกรุณาแต่ขาดอุเบกขา

อีกตัวอย่างหนึ่งคือการนิกยินดีกับความสำเร็จของผู้อื่น โดยที่ความสำเร็จนั้นมิได้มาโดยชอบธรรม หากแต่มาจากการเอารัดเอาเปรียบหรือทุจริต อย่างนี้ก็ไม่ควรนิกยินดีไปกับเขาด้วย จำต้องวางอุเบกขา

อีกตัวอย่างหนึ่ง หากผู้ที่เป็นผู้หลักผู้ใหญ่เอาแต่ปฏิบัติธรรมะข้อเมตตา โดยขาดอุเบกขา สังคมและบ้านเมืองคงเต็มไปด้วยระบบอุปถัมภ์ เพราะเอาแต่ช่วยเหลือเพื่อนฝูงคนรู้จัก โดยไม่ปล่อยสิ่งต่างๆ ดำเนินไปตามกฎเกณฑ์หรือระเบียบที่วางเอาไว้

ผู้ไม่รอบคอบเน้นปฏิบัติธรรมะข้อใดข้อหนึ่งแล้วละเลยธรรมะเครื่องประกอบข้ออื่นๆ ก็อาจทำให้ไม่ได้ผลดังที่หมาย นั้นไม่ใช่ว่าธรรมะเป็นเครื่องมือไม่ดี หากแต่เป็นความบกพร่องของผู้ใช้เครื่องมือต่างหาก

แม้ในการปฏิบัติสมาธิภาวนาก็เช่นกัน สัมมาสมาธิในมรรคมีองค์แปด หรือที่ย่นย่อมาเป็น ศีล สมาธิ และปัญญา นั้น ในคราวที่นำมาปฏิบัติจริงๆ ท่านก็ให้ปฏิบัติธรรมะข้ออื่นๆ เพื่อให้เกิดความครบถ้วนเพียงพอ ไม่ผิดพลาด กล่าวคือ จากสัมมาสมาธิซึ่งได้แก่ ความเพียรชอบ (สัมมาวายามะ) ความระลึกชอบ (สัมมาสติ) และความตั้งใจมั่นชอบ (สัมมาสมาธิ) นั้น ท่านก็ให้เพิ่มในเรื่องศรัทธาและปัญญาเข้าไปด้วย จากสัมมา

สมาธิ จึงขยายออกมาในภาคปฏิบัติเป็นพละ ๕ ได้แก่ ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ และปัญญา ซึ่งสติจะเป็นองค์ธรรมที่สำคัญที่คอยตรวจดูให้ศรัทธา กับปัญญาสมดุลกัน รวมทั้งตรวจตราให้วิริยะและสมาธิมีความสมดุลเช่น เดียวกัน

ผู้ที่เอาแต่ใช้ปัญญาครุ่นคิด หากขาดศรัทธา ก็ไปไม่รอดเพราะ หนทางดูจะแห้งแล้ง และชวนให้อ่อนล้า ตรงกันข้าม ผู้ที่เอาแต่ศรัทธานำ โดยขาดการพิจารณาไตร่ตรองทางปัญญาก็อาจตกไปสู่ความมึนงง หรือ ไปผิดทิศผิดทางโดยไม่รู้ตัว

ส่วนผู้ที่มีความเพียรในการปฏิบัติ หรือเพียรในการหยิบยกรธรรม ขึ้นพิจารณาโดยขาดปิติ ขาดความสงบ หรือก็คือขาดสมาธิจะพิจารณา อะไรก็ไม่ชัดเจน อีกทั้งอ่อนล้า เหมือนผู้ไม่ได้อาหารไม่ได้พักผ่อนที่เพียงพอ แต่ถ้าสมาธิมากเกินไป โดยไม่มีวิริยะมาช่วยให้เกิดการทำงานและการ เฝ้าระวังของจิต ก็มีแนวโน้มจะเป็นจิตที่ดำดิ่งหรือตกง่วงไม่รู้เนื้อรู้ตัว ได้เช่นเดียวกัน

ดังนั้น กล่าวโดยสรุปก็คือ หลวงปู่ท่านสอนให้ปฏิบัติธรรมอย่างมี ปัญญา โดยนำเครื่องมือที่พระพุทธเจ้าประทานมาให้ นั่นมาใช้อย่างครบ ถ้วน ครบหมวดครบหมู่ จึงจะสามารถได้รับผลสำเร็จจากการปฏิบัติธรรม ตามที่ท่านมุ่งหวัง

“พอ”

๑๑๒

ช้างมาไหว้หลวงปู่

มีเหตุการณ์ที่ค่อนข้างแปลกอยู่เรื่องหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นในราวปลายปี พ.ศ. ๒๕๓๒ ก่อนที่หลวงปู่จะละสังขารเพียงไม่ถึงเดือน กล่าวคือ ช้างใหญ่เชือกหนึ่งที่เดินทางมาจากจังหวัดสุรินทร์ เพื่อมาร่วมพิธีคล้องช้างที่เพนียดคล้องช้าง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ขณะเดินทางมาตามถนนสายเอเชีย ถึงบริเวณใกล้ทางเข้าวัดสะแก ช้างก็แสดงอาการไม่อยู่นิ่ง จนทำให้คนขับรถต้องหยุดจอด พอรถจอดนิ่ง ช้างเชือกนั้นก็เดินลงจากรถ แล้วลงลุยน้ำมาตามคลองข้าวเม่า มุ่งหน้ามาทางวัดสะแก ความรู้ช้างพยายามควบคุมช้างด้วยการเอาขอเหล็กสับบนศีรษะช้าง กระทั่งเลือดไหลออกมาทางด้านหน้า ถึงกระนั้น ช้างก็ยังไม่ยอมหยุด สุดท้ายช้างได้มาขึ้นที่ฝั่งตรงข้ามวัดสะแก แล้วยกวงงขึ้นลงเหมือนจะแสดงอาการเคารพมาทางฝั่งวัดสะแก มีผู้นำความรู้อาจารย์หลวงปู่ดู แต่ความรู้นั้นยังมีการตกใจถึงขนาดว่าร้องให้ออกมาเพราะไม่เคยประสบกับเหตุการณ์เช่นนี้ เขาพูดด้วยโทสะว่าถ้าควบคุมช้างไม่ได้ เขาก็จะไปเอาปืนที่สุรินทร์มายิงมัน แล้วค่อยเอาศพมันกลับไป

หลวงปู่ให้กำลังใจแก่ความรู้อาจารย์ว่า ไม่เป็นไรหรอก เอน้ามันตไปรด เอาข้าวไปให้มันกิน มันก็จะค่อย ๆ ดีขึ้นเอง แล้วสิ่งที่ไม่คาดคิดก็ได้

เกิดขึ้น ช้างนั้นเมื่อได้รับน้ำมนต์ของหลวงปู่ก็มีการสงบลงจริงๆ และที่แปลกกว่านั้นคือช้างไม่มีอาการสนใจกล้วย อ้อย ที่มีคนเอามาให้ แต่กลับเอาจมูกดูดข้าวในกาละมังที่หลวงปู่ให้ลูกศิษย์จัดเตรียมให้ มันดูดแค่ ๒-๓ ทีก็หมดกาละมัง ช้างอยู่ที่นั่น กระทั่งงานที่เพี้ยคตล้องช้างสิ้นสุด และเหมือนว่ามันจะรู้ มันได้เดินไปรวมกับหมู่ช้างที่จะกลับจังหวัดสุรินทร์ โดยควาญช้างไม่ต้องเอาขอสับบังคับแต่อย่างใด

มีลูกศิษย์ที่อยู่ในเหตุการณ์เล่าให้ฟังว่า หลวงปู่ท่านว่า “ช้างมันเห็นแสงสว่าง มันรู้ มันจะมาไหว้พระ” บางคนก็ได้ยินหลวงปู่บอกว่า “พวกแกสู้ช้างไม่ได้ ช้างมันยังรู้จักมาสักการะหลวงปู่ทวด” บ้างได้ยินหลวงปู่บอกว่า “พระพุทธเจ้า ต้องมีช้าง” และบ้างก็ได้ยินหลวงปู่บอกว่า “ช้างยังมาอยู่กับข้าไม่ได้ ต้องไปใช้เวรใช้กรรมให้หมดเสียก่อน” ฯลฯ เรื่องราวความลึกลับซึ่งจะเป็นอย่างไรก็ยากที่ใครๆ จะรู้ได้ แต่ทว่าความบักบันของช้างใหญ่เชือกนั้น ทำให้ผู้เขียนอดไม่ได้ที่จะครุ่นคิดถึงคำสอนของหลวงปู่ที่ว่า “แกเชื่อจริงไหมล่ะ”

“แกเชื่อจริงไหมล่ะ” มีความหมายหลายนัยยะ เช่น การที่ชาวพุทธจำนวนไม่น้อยไปยึดถือข้อปฏิบัติอันจัดว่าเป็นสืลพตปรามาส ประพฤติออกนอกทางพระพุทธศาสนา ถือเอามงคลภายนอกยิ่งกว่าการพัฒนาตนให้เป็นที่พึ่งแก่ตน ข้ามครูอาจารย์ ข้ามพระพุทธเจ้า ก็ล้วนแต่เพราะ “เชื่อไม่จริง” ความลึกลับสงสัยต่างๆ ก็ล้วนมาจาก “เชื่อไม่จริง” นักปฏิบัติภาวนา พอลมหายใจจะดับ เกิดตกใจ กลัวตาย ถอนจากสมาธิ

ก็เพราะ “เชื่อไม่จริง” ปฏิบัติธรรมแบบไฟไหม้ฟางชนิดขยันก็ทำ ชี้แจงก็หยุด นั่นก็เพราะ “เชื่อไม่จริง” การที่ไม่สามารถรักษาความบากบั่น พากเพียร หรือไม่สามารถรักษาใจไม่ให้ย่อท้อต่ออุปสรรคใดๆ ก็เพราะ “เชื่อไม่จริง” การที่ตั้งอยู่ในความประมาท มิได้ระลึกลึถึงภัยคือ ความแก่ ความเจ็บ ความตาย ก็เพราะ “เชื่อไม่จริง” ฯลฯ

มิน่าละ หลวงปู่จึงมักถามลูกศิษย์เป็นเชิงให้พิจารณาตนเองอยู่บ่อยครั้งว่า “**แกเชื่อจริงไหมละ**”

นี่ถ้าพากันเชื่อคุณพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ กันจริงๆ ความองอาจกล้าหาญในการปฏิบัติธรรมเพื่อบูชาคุณความดีของหลวงปู่ ก็คงพอช่วยให้ไม่ต้องอายช้างเชือกนี้ได้เป็นแน่

“พอ”